

CONGREGAZIONE
PER GLI ISTITUTI DI VITA CONSACRATA
E LE SOCIETÀ DI VITA APOSTOLICA

Prot. n. T. 9 – 1/2006

DECRETO

Il Rettor Maggiore della Società di San Francesco di Sales, in nome del Congresso Mondiale dell'Associazione dei Salesiani Cooperatori, chiede a Vostra Santità l'approvazione definitiva dello Statuto della suddetta Associazione.

La Congregazione per gli Istituti di vita consacrata e le Società di vita apostolica, esaminato attentamente lo Statuto inviato con la lettera del 3 aprile 2013, con il presente Decreto approva e conferma in modo definitivo il testo redatto in lingua italiana, di cui è conservata copia nel proprio Archivio.

Nonostante qualsiasi disposizione in contrario.
Città del Vaticano, 29 aprile 2013.

João Braz Card. de Aviz
Prefetto

P. Sebastiano Paciolla, O. Cist.
Sottosegretario

KONGREGÁCIA
PRE INŠTITÚTY ZASVÄTENÉHO ŽIVOTA
A SPOLOČNOSTI APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA

Prot. č. T. 9 — 1/2006

DEKRÉT

Hlavný predstavený Spoločnosti svätého Františka Saleského v mene svetového kongresu Združenia saleziánov spolupracovníkov prosí Vašu Svätosť o definitívne schválenie Štatútu tohto Združenia.

Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života po pozornom preskúmaní Štatútu, zaslaného spolu s listom dňa 3. apríla 2013, týmto dekrétom definitívne schvaľuje a potvrdzuje text napísaný v talianskom jazyku, ktorého kópiu uchováva vo svojom archíve.

Všetky rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s týmto nariadením, strácajú platnosť.
Mesto Vatikán 29. apríla 2013.

João Braz kard. de Aviz
prefekt

P. Sebastiano Paciolla, O. Cist.
podsekretár

DIREZIONE GENERALE OPERE DON BOSCO
Via della Pisana 1111 - 00163 Roma

Hlavný predstaviteľ

PROJEKT APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA ZDRUŽENIA SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

Predstavenie

Milí saleziáni spolupracovníci,

Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a Spoločnosti apoštolského života dekrétom zo dňa 29. apríla 2013 potvrdila a schválila v definitívnej podobe váš *Projekt apoštolského života*. On je teraz chartou vašej identity v Cirkvi, v saleziánskej rodine a v spoločnosti.

Ponúka sa vám ako „kniha života“, ktorá vás má stále sprevádzať. Obsahuje obnovený Štatút a Pravidlá Združenia saleziánov spolupracovníkov. Takto schválený *Projekt apoštolského života* zaručuje vernosť pôvodnej inšpirácii dona Bosca, duchovný, teologický a pastoračný súlad s Druhým vatikánskym koncilom a s Učiteľským úradom Cirkvi, kontinuitu s predchádzajúcimi Pravidlami apoštolského života a kresťanskú a saleziánsku odpoveď na nové výzvy sveta.

Dňa 8. decembra 2013, na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, ktorý znamenal začiatok nášho povolania a poslania vo svete, ako hlavný predstaviteľ a nástupca dona Bosca oficiálne vyhlasujem tento obnovený *Projekt apoštolského života*.

Vyzývam vás, aby ste ho prijali s vďakou a nádejou, ako sa prijíma vzácny poklad.

Štatút od okamihu schválenia musí zaujať privilegované miesto tak v osobnom živote každého spolupracovníka a spolupracovníčky, ako aj v živote celého Združenia. To so sebou prináša úlohu poznať jeho obsah a vnútorne sa stotožniť s jeho hodnotami.

Štatút opisuje duchovné bohatstvo vašej charismatickej identity, definuje váš apoštolský projekt, načrtáva cestu vášho posvätenia a vyzýva vás svedčiť o ňom ako o najväčšom dare.

Obsahuje aj to, čo sa vzťahuje na štruktúru Združenia, ale vo vlastnom zmysle nie je len textom právnických noriem ani jednoduchým doktrinárnym výkladom. Štatút načrtáva profil saleziána spolupracovníka, aby bol spôsobilým pre svoje povolanie a poslanie: byť *pravým saleziánom vo svete*, podľa pôvodnej myšlienky dona Bosca, ktorý chcel, aby bol zaniieteným spolupracovníkom Boha prostredníctvom veľkých oblastí saleziánskeho poslania – rodiny, mladých, výchovy, preventívneho systému, angažovania sa v sociálnej a politickej oblasti – s prednostnou pozornosťou a otvorenosťou srdca pre chudobných, pre vylúčených, pre chorých a pre všetkých ľudí vytlačených na okraj spoločnosti.

Štatút je úzko spojený so zakladateľom, ktorý chcel, aby ste jeho ducha odovzdávali iným. V ňom môžete nájsť dona Bosca. Vaša láska k nemu sa uskutočňuje prijatím tohto evanjeliového projektu, ktorý vám on ponúka, do vášho života. On je vaším vzorom.

Potrebným doplnením Štatútu sú Pravidlá, ktoré som schválil a ktoré do operatívnej a normatívnej podoby premietajú veľké evanjeliové inšpirácie a životné rozhodnutia samotného Štatútu. Sú jeho praktickým aplikovaním, a to v takej miere, že podstatné poznanie Štatútu nie je úplné bez primeraného štúdia Pravidiel. Ide, samozrejme, o dva texty rozdielnej povahy, to však nemá viesť k ich vzájomnej konkurencii, ale k potrebnej integrácii. Prvý text (*Štatút*) predstavuje chartu vašej identity a obsahuje projekt zakladateľa, normy týkajúce sa animovania a riadenia Združenia, schválené kompetentnou cirkevnou autoritou, ktoré sa môžu upravovať iba s jej súhlasom, i náležite zosúladené duchovné a právnické prvky. Druhý text (*Pravidlá*) obsahuje konkrétne a praktické aplikovanie Štatútu vo veciach všeobecného záujmu, ktoré sú platné a majú byť uskutočňované v celom Združení. Keďže niektoré normy boli zostavené s ohľadom na určité historické podmienky, ktoré sú meniteľné, Pravidlá je vzhľadom na ich povahu možné ľahšie upravovať.

Drahí saleziáni spolupracovníci, odovzdávam vám ako veľmi vzácny dar túto „knihu života“ a dávam vám za úlohu, aby ste ju spoznali a vnútorne sa s ňou stotožnili. Má sa stať predmetom štúdia, osvojenia, modlitby a života.

Odovzdávam vám ju so srdcom otca, so srdcom dona Bosca a zverujem vás všetkých Márii Pomocnici. Ona vás vezme za ruku a bude vašou matkou a učiteľkou.

Don Pascual Chávez V., sdb
hlavný predstavený

Rím 8. decembra 2013

Na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie

ASSOCIAZIONE SALESIANI COOPERATORI

Consiglio Mondiale

Koordinátorka
svetovej rady

Vzácný dar, „kniha života“, ktorú nám prinášajú tieto stránky, je ovocím dlhej práce rozlišovania, štúdia a modlitby, do ktorej boli zaangažovaní saleziáni spolupracovníci z celého sveta - s úsilím obnoviť sa, aby sme stále lepšie a so srdcom dona Bosca odpovedali na nové výzvy, ktoré pred nás vrhá táto globalizovaná a sekularizovaná spoločnosť.

Vernosť pôvodnej myšlienke, ktorú mal náš zakladateľ s nami – byť pravými saleziánmi, povolanými žiť vo svete, bez toho, aby sme patrili svetu, je spojivom tohto Projektu apoštolského života, z ktorého vyrastá odpoveď nás ako laikov na výzvy učiteľského úradu Cirkvi a saleziánskej rodiny.

Štatút je chartou našej charizmatickej identity: opisuje našu spiritualitu, ukazuje náš apoštolský záväzok, určuje cestu posväcovania, ktorou chceme – v hlbkej jednote s celou saleziánskou rodinou – kráčať a svedčiť o Láske a Nádeji.

Pravidlá zhŕňajú a opisujú v operatívnom zmysle evanjeliový projekt Štatútu a vytvárajú tak jeden harmonický celok, ktorý nám pomôže zostať pevnými vo viere, zakorenení v kultúre života, ktorá sa stavia na odpor šíriacemu sa sebeckému relativizmu spoločnosti.

Mladí, rodiny, vylúčení zo spoločnosti a chudobní so stále väčšou dychtivosťou očakávajú konkrétnu odpoveď, ktorú môže dať iba ten, kto chce tu a teraz spolupracovať s Bohom na uskutočňovaní Kráľovstva lásky a spravodlivosti.

Všetci spoločne prijmime duchovné bohatstvo, ktoré nám ponúka tento náš Projekt apoštolského života, a urobme z nášho saleziánskeho úsilia čo najúprimnejšie a najnadšenejšie ÁNO Pánovi v mladých, s čo najväčšou dôverou voči nemu.

Noemi Bertola

DIREZIONE GENERALE OPERE DON BOSCO

Via della Pisana 1111 - 00163 Roma

Hlavný predstavený

APPROVAZIONE DELLA TRADUZIONE IN LINGUA SLOVACCA

In accordo con i revisori da me delegati, che riconoscono la piena conformità della presente traduzione slovacca con il nuovo testo ufficiale del “Progetto di Vita Apostolica” dell’Associazione dei Salesiani Cooperatori, ne autorizzo la stampa.

SCHVÁLENIE PREKLADU DO SLOVENSKEHO JAZYKA

V súlade s korektormi, ktorých som delegoval a ktorí uznávajú úplnú zhodu tohto slovenského prekladu s novým oficiálnym textom „Projektu apoštolského života“ Združenia saleziánov spolupracovníkov, povoľujem jeho vydanie.

D. Pascual Chávez V., SDB

Rettor Maggiore

Rím, 5. marca 2014

SKRAKTY A OZNAČENIA

Sväté písmo

Ef	List sv. Pavla Efezanom
Flp	List sv. Pavla Filipanom
Jn	Evanjelium podľa Jána
Mt	Evanjelium podľa Matúša
1 Kor	Prvý list sv. Pavla Korintťanom
1 Pt	Prvý list sv. Petra
1 Sol	Prvý list sv. Pavla Solúnčanom

Cirkevné dokumenty

AA	Apostolicam actuositatem, dekrét Druhého vatikánskeho koncilu
GE	Gravissimum educationis, deklarácia Druhého vatikánskeho koncilu
GS	Gaudium et spes, konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu
ChL	Christifideles laici, apoštolská exhortácia Jána Pavla II.
KKC	Katechizmus Katolíckej Cirkvi
KKP	Kódex kánonického práva
LG	Lumen gentium, konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu

Saleziánske pramene

ACS	Akty hlavnej rady (Atti del Consiglio superiore)
DBP	Don Bosco, <i>Pravidlá saleziánskych spolupracovníkov</i> , 1876
MB	Memorie biografiche, Životopisné pamäti dona Bosca (19 zväzkov)
Pravidlá SDB	Generálne pravidlá Saleziánov dona Bosca, 1984

Citácie v taliančine

ASC	Združenie saleziánov spolupracovníkov (Associazione Salesiani Cooperatori)
FMA	Dcéry Márie Pomocnice (Figlie di Maria Ausiliatrice)
SC	Salezián spolupracovník, saleziáni spolupracovníci (Salesiano Cooperatore, Salesiani Cooperatori)
SDB	Saleziáni dona Bosca

Združenie saleziánov spolupracovníkov
Projekt apoštolského života
ŠTATÚT

Úvod

Kresťanom sa ponúkajú rozličné cesty, ako prežívať vieru, ktorú prijali krstom. Niektorí z podnetu Ducha Svätého, priťahovaní postavou dona Bosca, uskutočňujú ideál *pracovať spolu s ním*, pričom prežívajú v laických alebo klerických podmienkach tú istú charizmu ako Spoločnosť svätého Františka Saleského.

Don Bosco už od počiatku zamýšľal organizovať spolupracovníkov svojho diela. Pozýval laikov, mužov i ženy, aj členov diecézneho kléru *spolupracovať* na jeho poslaní zachraňovať mladých, najmä chudobných a opustených. V roku 1876 jasne definoval ich životný projekt v „Pravidlách saleziánskych spolupracovníkov“, ktoré napísal a ktoré následne schválila Cirkev.¹ Dnes saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky žijú a pracujú po celom svete.

Tento text opisuje ich Projekt apoštolského života. Ponúka autentickú cestu posväcovania, „aby sa uskutočňovala dobročinná láska prácou na spásu duší“². Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky³ sa spoliehajú na vernosť Boha Otca, ktorý ich povolal.

¹ Por. Mons. Magnasco, Dekrét zo dňa 15. 12. 1877 a Reskript zo dňa 22. 12. 1877, MB XIII, 604.

² Por. DBP, Čitateľovi.

³ MB XI, 82 - 83.

*„Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás
a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie
a aby vaše ovocie zostalo.“ (Jn 15,16)*

I. kapitola

SALEZIÁN SPOLUPRACOVNÍK A SALEZIÁNKA SPOLUPRACOVNÍČKA V SALEZIÁNSKEJ RODINE A VO SVETE

Čl. 1. Zakladateľ – človek, ktorého poslal Boh

Aby Duch Svätý prispel na záchranu mládeže, „najkrehkejšej a najvzácnejšej časti ľudskej spoločnosti“⁴, na materinský zásah Panny Márie povolal svätého Jána Bosca, ktorý založil Spoločnosť svätého Františka Saleského (1859); spolu so svätou Máriou Dominikou Mazzarellovou založil Inštitút dcér Márie Pomocnice (1872) a rozšíril apoštolskú silu saleziánskej charizmy úradným založením „Zbožného združenia saleziánskych spolupracovníkov“ ako tretej vetvy saleziánskej rodiny (1876), zjednotenej so Spoločnosťou svätého Františka Saleského, nazývanou aj Saleziánska spoločnosť svätého Jána Bosca alebo Saleziánska kongregácia.

Duch Svätý stvárnil vo svätom Jánovi Boscovi srdce otca a učiteľa, schopné úplne sa darovať, a vnukol mu výchovnú metódu preniknutú láskou Dobrého pastiera.

Čl. 2. Saleziáni spolupracovníci – špecifické povolanie v Cirkvi

§ 1. Angažovať sa ako saleziáni spolupracovníci znamená odpovedať na saleziánske apoštolské povolanie, dar Ducha, prijatím špecifického spôsobu prežívania evanjelia a účasťou na poslaní Cirkvi. Je to slobodné rozhodnutie, ktoré kvalifikuje ich život.

§ 2. Je to cesta, ktorou môžu kráčať kresťania katolíci v akomkoľvek kultúrnom a spoločenskom postavení. Cítia sa byť povolaní aktívne prežívať každodenný život viery, charakterizovaný dvoma postojmi:

a) vnímať Boha ako Otca a Lásku, ktorá zachraňuje; stretávať v Ježišovi Kristovi jednorodeného Syna, dokonalého Otcovho apoštola; žiť v hlbokkej dôvere s Duchom Svätým, animátorom Božieho ľudu vo svete;

b) žiť vo vedomí svojho povolania a konkrétneho poslanca, prispievať k záchrane mládeže, zapájať sa do poslania dona Bosca k mládeži a ľudovým vrstvám⁵.

Čl. 3. Jediné povolanie – dva spôsoby, ako ho prežívať

§ 1. Don Bosco navrhol a založil Združenie saleziánov spolupracovníkov ako otvorené pre laikov i pre svetský klérus.

§ 2. Saleziáni spolupracovníci laici uskutočňujú svoj apoštolský záväzok a prežívajú saleziánskeho ducha v bežných situáciách života a práce, s citlivosťou a vlastnosťami charakteristickými pre laika.

§ 3. Saleziáni spolupracovníci biskupi, kňazi alebo diakoni uskutočňujú svoju službu tak, že sa inšpirujú pastoračnou láskou dona Bosca, ktorý je vzorom kňazského života, prednostne angažovaného pre mladých a ľudové vrstvy.⁶

Čl. 4. Združenie v Cirkvi

⁴ MB II, 45, por. MB VII, 291.

⁵ Por. DBP IV.

⁶ Por. KKP kán. 278.

§ 1. Združenie saleziánov spolupracovníkov je schválené Apoštolskou stolicou⁷ ako verejné združenie veriacich a má účasť na duchovnom dedičstve Spoločnosti svätého Františka Saleského. Členovia aktívne spolupracujú na jeho poslaní v mene Cirkvi podriadení autorite hlavného predstaveného ako nástupcu dona Bosca, v duchu vernosti pastierom Cirkvi a v spolupráci s inými hnutiami a spoločenstvami Cirkvi.

§ 2. Saleziáni spolupracovníci preukazujú synovskú úctu Najvyššiemu veľkňazovi.

§ 3. Združenie saleziánov spolupracovníkov je verejnou cirkevnou právnickou osobou.⁸ Svoje ústredné sídlo má v Ríme.

Čl. 5. Združenie v saleziánskej rodine

Združenie saleziánov spolupracovníkov je jednou zo skupín saleziánskej rodiny. Spolu so Spoločnosťou svätého Františka Saleského, Inštitútom dcér Márie Pomocnice a inými úradne schválenými skupinami⁹ je nositeľom spoločného saleziánskeho povolania, spoluzodpovedným za vitalitu projektu dona Bosca v Cirkvi a vo svete.

Združenie prináša do saleziánskej rodiny špecifické hodnoty svojho sekulárneho stavu a rešpektuje vlastnú identitu a autonómiu každej skupiny. Prežíva osobitný vzťah spoločenstva so Spoločnosťou svätého Františka Saleského, ktorá má z vôle zakladateľa v saleziánskej rodine špecifickú zodpovednosť.

Čl. 6. Saleziáni spolupracovníci – saleziáni vo svete

Saleziáni spolupracovníci prežívajú svoju vieru v sekulárnom prostredí, v ktorom sa nachádzajú. Inšpirujú sa apoštolským projektom dona Bosca a pociťujú živé spoločenstvo s ostatnými členmi saleziánskej rodiny. Do toho istého mládežníckeho a ľudového poslania sa zapájajú bratsky a spoločne. Pracujú pre dobro Cirkvi a spoločnosti primerane výchovným požiadavkám daného územia a svojim konkrétnym možnostiam.¹⁰

⁷ Pius IX., Breve „Cum Sicuti“ (9. 5. 1876); MB XI, 77.546; Ján Pavol II., PAŽ (9. 5. 1986), Prot. č. T9-1/86; Benedikt XVI., PAŽ ad experimentum (15. 3. 2007), Prot. č. T9-1/2006; František, PAŽ definitívny (29. 4. 2013).

⁸ Por. KKP, kán. 313.

⁹ Por. ACS 304, 57 - 61.

¹⁰ Por. PASCUAL CHÁVEZ, *Charta identity saleziánskej rodiny*, 19 - 20. Rím 2012.

*„Vy ste soľ zeme. Vy ste svetlo sveta.
Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi,
aby videli vaše dobré skutky
a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.“
(Mt 5,13-16)*

II. kapitola

APOŠTOLSKÝ ZÁVÄZOK SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

Čl. 7. Svedectvo blahoslavenstiev

Životný štýl saleziána spolupracovníka, charakterizovaný duchom blahoslavenstiev, zaväzuje ho evangelizovať kultúru a spoločenský život.¹¹ Preto, zakorenený v Kristovi a vedomý si toho, že všetci pokrstení sú povolani k dokonalej láske, prežíva a dosvedčuje:

- život podľa Ducha ako prameň radosti, pokoja a odpustenia;
- slobodu v poslušnosti Božiemu plánu, váži si hodnotu a autonómiu svetských vecí a usiluje sa ich usmerňovať predovšetkým tak, aby slúžili ľuďom;
- evanjelióvu chudobu; majetok, ktorý mu je zverený, spravuje podľa kritérií striedmosti a solidarity vo svetle spoločného dobra;
- sexualitu podľa evanjelióvej vízie čistoty, ktorá je charakterizovaná ohľaduplnosťou a plným, radostným a na lásku zameraným životom, či už je to v manželstve, alebo v celibáte;
- milosrdenstvo, ktoré otvára srdce pre všetky druhy materiálnej a mravnej biedy a pobáda konať s pastoračnou láskou;
- spravodlivosť pre budovanie bratskejšieho sveta, ktorý uznáva a podporuje práva všetkých, najmä tých najslabších;
- pevnú vôľu byť tvorcom pokoja vo svete zmietanom násilím a triednou nenávisťou.

Táto cesta lásky k Bohu a k iným je bezpečnou cestou k svätosti.

Čl. 8. Apoštolský záväzok

§ 1. Saleziáni spolupracovníci uskutočňujú svoj apoštolát na prvom mieste prostredníctvom každodenných povinností. Nasledujú Ježiša Krista, dokonalého človeka, ktorého poslal Otec slúžiť ľuďom vo svete. Preto sa usilujú uskutočňovať evanjelióvy ideál lásky k Bohu a k blížnemu v každodenných podmienkach života.¹²

§ 2. Animovaní saleziánskym duchom preukazujú prednostnú pozornosť mladým – zvlášť najchudobnejším alebo obetiam akejkoľvek formy zaznávania, vykorisťovania a násilia –, tým, ktorí sa pripravujú na vstup do sveta práce, a tým, ktorí prejavujú znaky špecifického povolania.

§ 3. Podporujú a bránia hodnotu rodiny¹³ ako základnej bunky spoločnosti i Cirkvi a usilujú sa budovať ju ako „domácu cirkev“¹⁴. Saleziáni spolupracovníci žijúci v manželstve prežívajú svoje poslanie „spolupracovníkov lásky Boha Stvoriteľa“¹⁵ a „prvých a hlavných vychovávateľov detí“¹⁶ podľa pedagogiky dobroty vlastnej preventívneho systému.

¹¹ Por. ChL 17; por. GS 72.

¹² Por. GS 43.

¹³ Por. ChL 40.

¹⁴ LG 11.

¹⁵ GS 50.

§ 4. Venujú pozornosť sociálnej náuke Cirkvi a sociálnej komunikácii s cieľom podporovať cesty výchovy.

§ 5. Podporujú misijnú činnosť Cirkvi a usilujú sa o výchovu, ktorá je otvorená pre potreby sveta a dialóg medzi kultúrami.

Čl. 9. Úloha kresťansky vychovávať

§ 1. Saleziáni spolupracovníci – ako don Bosco – sa usilujú v každom prostredí vychovávať a evanjelizovať¹⁷ a tak formovať „statočných občanov, dobrých kresťanov a raz šťastných obyvateľov neba“¹⁸, a sú si vedomí, že sú na ceste k väčšej ľudskej a kresťanskej zrelosti.

§ 2. Spolu s mladými, s rovnakým nadšením ako oni, autenticky prežívajú hodnoty pravdy, slobody, spravodlivosti, zmyslu pre spoločné dobro a služby.

§ 3. Vychovávajú mladých, aby sa vo viere a vo sviatostiach stretávali so zmŕtvychvstalým Kristom, našli v ňom zmysel života a rástli ako noví ľudia.

§ 4. Usilujú sa pomáhať mladým rozvíjať životný projekt, aby svedčili o svojej kresťanskej a saleziánskej prítomnosti v Cirkvi a v spoločnosti.

Čl. 10. Pedagogika dobroty

Saleziáni spolupracovníci vo svojom výchovnom úsilí:

§ 1. Uplatňujú *preventívny systém* dona Bosca, duchovnú a výchovnú skúsenosť, ktorá sa zakladá na rozume, náboženstve a láskavosti.¹⁹

§ 2. Podporujú rodinné prostredie, v ktorom neustály dialóg, animujúca prítomnosť, osobné sprevádzanie a skúsenosť skupiny pomáhajú vnímať Božiu prítomnosť.

§ 3. Podporujú dobro a vychovávajú k láske k životu, k zodpovednosti, solidarite, veľkodušnosti, k súčinnosti a k spoločenstvu.

§ 4. Kladú dôraz na vnútorné bohatstvo osoby a veria v tajomné účinkovanie milosti. Na každého mladého človeka sa pozerajú s realistickým optimizmom a sú presvedčení o výchovnej hodnote skúsenosti viery. Ich vzťah k mladým je inšpirovaný zrelou a prijímajúcou láskou.

Čl. 11. Typické činnosti

Saleziáni spolupracovníci sú otvorení pre rôzne formy apoštolátu. Okrem vlastnej práce a účasti na živote Združenia²⁰ uprednostňujú rodinný život a venujú sa:

- katechéze a kresťanskej formácii,
- animácii mládežníckych i rodinných skupín a hnutí,
- spolupráci vo výchovných a školských zariadeniach,
- sociálnej službe medzi chudobnými,
- angažovaní v oblasti spoločenskej komunikácie,
- spolupráci v pastoračii povolání,
- misijnej práci,
- spolupráci na ekumenickom a medzináboženskom dialógu,
- svedectvu vlastnej viery v spoločenskej a politickej službe,
- práci na rozvoji Združenia.

¹⁶ GE 3.

¹⁷ Por. ACS 290, júl 1978: E. Viganò, *Il progetto educativo salesiano (Saleziánsky výchovný projekt)*, 25 - 35.

¹⁸ Por. DBP, Čitateľovi.

¹⁹ Don Bosco, *Il Sistema preventivo nell'educazione della gioventù (Preventívny systém vo výchove mládeže)*, 1877, I; por. P. BRAIDO, *Il sistema preventivo in un 'decalogo' per educatori (Preventívny systém v „desatore“ pre vychovávateľov)*, Ricerche storiche salesiane (Saleziánsky historický výskum) 4, 1985.

²⁰ Por. DBP IV,1; LG 35; KKC 904-906; por. DBP IV, 2 - 5.

Čl. 12. Spôsoby a štruktúry, v ktorých pracujú

§ 1. Saleziáni spolupracovníci majú účasť na poslaní Združenia v rámci Cirkvi a posilňujú ho svojou angažovanosťou a zapájaním iných osôb.

§ 2. Činnosť saleziánov spolupracovníkov sa spravidla uskutočňuje – v duchu pomoci a spolupráce – v občianskych, kultúrnych, spoločensko-ekonomických, politických, cirkevných a saleziánskych štruktúrach²¹, v ktorých im sekulárne postavenie poskytuje väčšie možnosti významne sa zapojiť.

§ 3. Saleziáni spolupracovníci môžu uskutočňovať svoj apoštolský záväzok v dielach, ktoré samostatne riadi Združenie, ako aj prostredníctvom iniciatív, zodpovedajúcich najnaliehavejším potrebám daného územia.

²¹ MB XVII, 25; por. KKP, kán. 305; ChL 42.

„Robte to, čo ste sa naučili, prijali
počuli a videli na mne!
A Boh pokoja bude s vami.“ (Flp 4,9)

III. kapitola

SALEZIÁNSKY DUCH SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

Čl. 13. Vzácne dedičstvo

Don Bosco vedený Duchom Svätým prežíval a zanechal členom svojej rodiny originálny štýl života a činnosti: saleziánskeho ducha.²²

Saleziánsky duch je typická evanjeliová skúsenosť prameniaca v samotnom srdci Krista, ktorý pobáda k darovaniu a k službe všetkých tých, ktorí ho prežívajú. Žije z úsilia apoštolskej lásky, dynamického vnútorného princípu, ktorý zjednocuje zanietenú lásku k Bohu a k blížnemu. Prejavuje sa sviatostnou duchovnosťou, ktorá sa konkrétne premieta do radostného a optimistického prežívania každodenného života a zodpovednou službou v cirkevnom spoločenstve a v občianskej spoločnosti. Vyžaduje si náročnú *asketickú cestu* vyjadrenú pokojnou a radostnou tvárou ako odpoveď na naliehavý výzvu dona Bosca: „práca a sebaovládanie“²³.

Čl. 14. Skúsenosť angažovanej viery

§ 1. Salezián spolupracovník prijíma saleziánskeho ducha ako Pánov dar Cirkvi a umožňuje, aby prinášal ovocie podľa jeho vlastných, laických alebo kňazských podmienok. Má účasť na charismatickej skúsenosti dona Bosca a usiluje sa podporovať saleziánsky humanizmus, aby tak poskytoval dôvody nádeje a perspektívy budúcnosti pre konkrétnych ľudí a pre spoločnosť.²⁴

§ 2. Prežívaním saleziánskej spirituality podporuje *praktickú* skúsenosť spoločenstva Cirkvi.

§ 3. Salezián spolupracovník sa zveruje nepoškvrnenej Panne a Pomocnici ako vodkyni svojho apoštolského povolania: byť pravým „spolupracovníkom Boha“²⁵ na uskutočňovaní jeho plánu spásy. Vyprosuje si od Márie – Pomocnice a Matky Dobrého pastiera – pomoc a potrebnú silu pre vlastnú spásu i spásu mladých. Každodenné odovzdávanie sa Márii charakterizuje saleziánsku spiritualitu.

Čl. 15. Ústredné postavenie apoštolskej lásky

§ 1. Srdcom saleziánskeho ducha je apoštolská a pastoračná láska. Sprítomňuje medzi mladými Otcovo milosrdenstvo, Kristovu spásonosnú lásku a silu Ducha Svätého. Don Bosco ju vyjadril v hesle *Da mihi animas, caetera tolle*. Naznačil ju v mene *saleziáni*, keď si zvolil za patróna svätého Františka Saleského²⁶, vzor kresťanského humanizmu, apoštolskej horlivosti a vľúdnosti, podporovateľa spirituality laikov.

²² Por. *Charta identity*, 27.

²³ Por. *MB* XII,466; XIV,124; XV,183.

²⁴ Por. *Charta identity*, 15 - 17.

²⁵ Por. *1 Kor* 3,9.

²⁶ *DBP* V, 8; F. SALESKÝ, *Trattato dell' amore di Dio* (Traktát o láske k Bohu), Paoline-Edizione (1989).

§ 2. Táto láska je pre saleziánov spolupracovníkov darom od Boha, ktorý ich zjednocuje s ním i s mladými. Je inšpirovaná materinskou starostlivosťou Márie, ktorá ich podporuje v ich každodennom svedectve.

Čl. 16. Saleziánska prítomnosť vo svete

§ 1. Saleziáni spolupracovníci sú „úzko spätí“²⁷ so spoločnosťou, v ktorej žijú a v ktorej sú povolani byť svetlom, soľou a kvasom. Veria vo vnútorné zdroje človeka. Prijímajú hodnoty vlastnej kultúry a usilujú sa, aby sa riadila kresťanským humanizmom.

Nové skutočnosti podporujú s kritickým kresťanským zmyslom. Do svojho života zahrňajú „všetko, čo je dobré“²⁸, a pri rozlišovaní znamení doby počúvajú predovšetkým mladých.

§ 2. Zoči-voči spoločensko-kultúrnym výzvam²⁹ a ťažkostiam zaujímajú kritický a konštruktívny postoj. Usilujú sa šíriť v spoločnosti kresťanskú kultúru a etiku solidarity a prijímania druhých.

Čl. 17. Štýl činnosti

Saleziáni spolupracovníci žijú ako „dobrí kresťania a poctiví občania“³⁰, posväcujú sa každodenným životom a zakladajú svoju činnosť na spojení s Bohom. Veria v hodnotu života, nezištnosti, bratstva a blízkosti k druhým. Pestujú také postoje, ktoré podporujú výchovu ku každodenným radostiam, a odovzdávajú ich iným.

Čl. 18. Štýl vzťahov

Saleziáni spolupracovníci sa inšpirujú preventívnym systémom dona Bosca a vo svojich vzťahoch prežívajú *láskavosť*³¹ ako znamenie Božej lásky a nástroj na prebudenie jeho prítomnosti v srdciach tých, ktorých stretávajú. Sú pripravení urobiť prvý krok a vždy prijímať iných s dobrotou, úctou a trpezlivosťou. Usilujú sa o vytváranie vzťahov dôvery a priateľstva, aby budovali jednoduché a láskou naplnené rodinné ovzdušie. Sú šíriteľmi pokoja a prostredníctvom dialógu sa usilujú o vzájomné porozumenie a súlad.

Čl. 19. Štýl modlitby

§ 1. Saleziáni spolupracovníci sú presvedčení, že bez spojenia s Ježišom Kristom nemôžu urobiť nič.³² Vyzývajú Ducha Svätého, ktorý ich osvecuje a každodenne im dáva silu. Ich modlitba, zakorenená v Božom slove, je jednoduchá a plná dôvery, radostná a tvorivá, preniknutá apoštolským zápalom, spätá so životom, v ktorom pokračuje. Saleziáni spolupracovníci posilňujú svoj život modlitby tak, že sa obracajú na duchovné pramene, ktoré ponúka Cirkev, Združenie a saleziánska rodina. Aktívne sa zúčastňujú na liturgii a oceňujú tie formy ľudovej zbožnosti, ktoré obohacujú ich duchovný život.

§ 2. Upevňujú svoju vieru sviatosťným životom. V Eucharistii nachádzajú posilu svojej apoštolskej lásky. Vo sviatosti zmierenia sa stretávajú s Otcovým milosrdenstvom, a to dáva ich životu charakter neustálej a dynamickej konverzie a pomáha im rásť v schopnosti odpúšťať.

§ 3. Svoj vnútorný a apoštolský život posilňujú aj duchovnými aktivitami, ktoré plánuje Združenie.

Čl. 20. V spoločenstve s Máriou Pomocnicou a našimi svätcami

²⁷ Por. GS 1.

²⁸ 1 Sol 5,21.

²⁹ Por. GS 4,11.

³⁰ Por. DBP, Čitateľovi.

³¹ Por. P. BRAIDO. *I molti volti dell'amorevolezza (Mnoho podob láskavosti)*, Rivista di Scienza dell'educazione (Časopis náuky o výchove), 37 (1999) 1, 17 - 46.

³² Por. Jn 15,5; AA 4.

§ 1. Saleziáni spolupracovníci, podobne ako don Bosco, pestujú synovskú lásku k Márii Pomocnici, Matke Cirkvi a ľudstva.³³ Ona spolupracovala na záchrannom poslaní Spasiteľa a neprestáva na ňom spolupracovať ani dnes ako Matka a Pomocnica Božieho ľudu. Osobitne vedie saleziánsku rodinu. Don Bosco jej zveril saleziánov spolupracovníkov, aby ich ochraňovala v ich poslaní a poskytovala im nové inšpirácie.

§ 2. S osobitnou láskou sa obracajú na svätého Jozefa, patróna univerzálnej Cirkvi. S dôverou prosia o príhovor svätého Jána Bosca, „otca a učiteľa“³⁴ mladých i celej saleziánskej rodiny.

§ 3. Spomedzi vzorov apoštolského života si prednostne uctievať svätého Františka Saleského, svätú Máriu Dominiku Mazzarelllovú, Alexandrinu Máriu da Costovú, mamu Margitu a iných svätých, blahoslavených a ctihodných saleziánskej rodiny. Poznanie ich života je prameňom inšpirácie a modlitby.

³³ Por. *Charta identity*, 37.

³⁴ Ján Pavol II., *Iuvenum Patris*, 1.

„Prosím vás, aby ste žili dôstojne podľa povolania,
ktorého sa vám dostalo,
so všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou. [...]
Usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja.“
(Ef 4,1-3)

IV. kapitola

SALEZIÁN SPOLUPRACOVNÍK A SALEZIÁNKA SPOLUPRACOVNÍČKA V SPOLOČENSTVE A SPOLUPRÁCI

Čl. 21. Bratia a sestry v donovi Boscovi

Spoločné apoštolské povolanie a príslušnosť k Združeniu robia saleziánov spolupracovníkov duchovnými bratmi a sestrami. „Zjednotení jedným srdcom a jednou dušou“³⁵ totiž prežívajú spoločenstvo spojené vzťahmi charakteristickými pre ducha dona Bosca.

S radosťou sa zúčastňujú na živote rodiny Združenia, aby sa poznávali, spoločne rástli, vymieňali si skúsenosti viery a vypracovávali apoštolské projekty.

Podporujú život Združenia tým, že sa vzájomne prijímajú.³⁶

Čl. 22. Spoluzodpovední v poslaní

§ 1. Salezián spolupracovník pociťuje zodpovednosť za spoločné poslanie a rozvíja ho podľa svojich životných podmienok, schopností a možností, a tým ho účinne podporuje. V Združení spolu s ostatnými prežíva výchovnú a evanjelizačnú spoluzodpovednosť. Každý sa má zúčastňovať na spoločnom programovaní a zhodnocovaní rôznych činností a na voľbe zodpovedných.

Ak je povolaný prijať zodpovednú funkciu, usiluje sa ju vykonávať verne a v duchu služby.

§ 2. Každý salezián spolupracovník zodpovedne a so zmyslom pre príslušnosť podporuje ekonomickú samostatnosť Združenia, aby mohlo uskutočňovať svoje poslanie.³⁷

Čl. 23. Účasť v saleziánskej rodine a zväzky s jej skupinami

§ 1. Saleziáni spolupracovníci, verní usmerneniu dona Bosca, že „keď sa slabé sily spoja, stanú sa silnými, a hoci sa jedno vlákno samotné ľahko pretrhne, je dosť ťažké pretrhnúť tri spojené“³⁸, pestujú spoločenstvo a spoluprácu s inými skupinami saleziánskej rodiny prostredníctvom vzájomného poznávania a informovania, vzájomnou duchovnou a formačnou pomocou a zapojením sa do spoločných apoštolských iniciatív, pričom rešpektujú identitu a autonómiu každej skupiny.³⁹

§ 2. Účasť na animačných radách saleziánskej rodiny⁴⁰ na rozličných úrovniach a prepojenie s pastoračnými štruktúrami Cirkvi a s občianskymi inštitúciami podporujú spoločné hľadanie nových iniciatív. Saleziánske poslanie podporuje a dosvedčuje bohatstvo prijatého duchovného a apoštolského dedičstva.

³⁵ Por. DBP I.

³⁶ Por. DBP V, 7 a VII, 4 - 5.

³⁷ Por. Charta identity, 20 - 21.

³⁸ Por. DBP I, por. Kaz 4,12.

³⁹ Por. Charta identity, 20-21. Por. DBP VI,1 - 2.

⁴⁰ Por. Charta identity, 46. Pozn. prekl.: Animačná rada saleziánskej rodiny = *Consulta di Famiglia Salesiana*.

§ 3. Saleziáni spolupracovníci cítia spolupatričnosť so všetkými skupinami, ktoré patria do saleziánskej rodiny, lebo všetky sú dedičmi saleziánskej charizmy a saleziánskeho ducha. Sú otvorení a podporujú každú formu spolupráce, zvlášť s laickými skupinami, pričom rešpektujú identitu a autonómiu každej z nich.

Čl. 24. Úrad hlavného predstaveného

§ 1. Hlavný predstavený Spoločnosti svätého Františka Saleského je nástupcom dona Bosca.⁴¹ Podľa výslovnej vôle zakladateľa je najvyšším predstaveným Združenia a vykonáva v ňom úlohu najvyššieho moderátora. Zaručuje vernosť Združenia projektu zakladateľa a podporuje jeho rast.

§ 2. Svoju službu, vykonávanú aj prostredníctvom svojho vikára alebo svetového koordinátora, uskutočňuje zvyčajne prostredníctvom svetovej rady s Výkonným sekretariátom svetovej rady, najmä s cieľom animovať celé Združenie a koordinovať formačné a apoštolské iniciatívy.

§ 3. Členovia Združenia pestujú voči hlavnému predstavenému city úprimnej lásky a vernosti jeho smerniciam.

Čl. 25. Osobitné vzťahy so Spoločnosťou sv. Františka Saleského a s Inštitútom dcér Márie Pomocnice

Združenie saleziánov spolupracovníkov má so Spoločnosťou svätého Františka Saleského „stabilné a bezpečné puto jednoty“⁴² a osobitné charizmatické vzťahy s Inštitútom dcér Márie Pomocnice.

Každá saleziánska komunita (SDB a FMA), provinciálna i miestna, je zapojená do plnenia úlohy, ktorú si želal don Bosco: „podporovať a rozširovať“ Združenie, prispievať k formácii jeho členov, propagovať ich Projekt apoštolského života a podporovať ho.⁴³

Čl. 26. Apoštolská služba delegátov a delegátok

§ 1. V Združení sú delegáti a delegátky na ktorejkoľvek úrovni na základe práva a s aktívnym hlasom členmi príslušnej rady, zabezpečujú *bezpečné a stabilné puto jednoty* so saleziánskym duchom a spoločne so spolupracovníkmi prežívajú charizmatickú a duchovnú skúsenosť zakladateľa. V tvorivej vernosti donovi Boscovi sa usilujú ponúknuť svoj špecifický príspevok aj účasťou na úlohách kolegiálneho rozhodovania v Združení.

§ 2. Podnecujú zodpovednosť rád a podporujú ich organizačnú autonómiu v charizmatickom spoločenstve so Spoločnosťou svätého Františka Saleského a s Inštitútom dcér Márie Pomocnice.

§ 3. Ponúkajú službu duchovného, výchovného a pastoračného vedenia, aby podporovali účinnejší apoštolát saleziánov spolupracovníkov daného územia.⁴⁴

⁴¹ Por. *Charta identity*, 13; por. *DBP* V, 3.

⁴² *DBP* II; V, 3.

⁴³ Por. *Pravidlá SDB* 38.

⁴⁴ Por. *DBP* V, 5.

*„Pán nech zveľadí a rozhojní vašu lásku
navzájom i voči všetkým...
Nech posilní vaše srdcia,
aby ste boli bez úhony vo svätosti
pred Bohom a naším Otcom.“
(1 Sol 3,12-13)*

V. kapitola

PRÍSLUŠNOSŤ K ZDRUŽENIU A FORMÁCIA SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

Čl. 27. Vstup do Združenia

§ 1. Závazok stať sa saleziánom spolupracovníkom si vyžaduje osobné, slobodné a motivované rozhodnutie, ktoré postupne dozrieva pôsobením Ducha Svätého. Toto rozhodnutie sprevádzajú spolupracovníci, ktorí nesú zodpovednosť za Združenie.

Osoba, ktorá si želá patriť do Združenia, prijíma formačný proces, ktorý má zodpovedať základnému obsahu Projektu apoštolského života a berie do úvahy jeho osobnú skúsenosť. Takto sa zaručuje inštitucionálna a zároveň osobná formácia. Tento formačný proces upravujú tí, čo nesú zodpovednosť za Združenie.

§ 2. Keď ašpirant dostatočne vnútorne prijal saleziánsku charizmu, a uznali to zodpovední miestneho strediska, predloží svoju žiadosť o prijatie. Vyžaduje sa, aby dovŕšil vek plnoletosti.

§ 3. Príslušnosť k Združeniu sa začína osobným apoštolským príslubom, ktorým sa vyjadruje odhodlanie prežívať krstné záväzky vo svetle Projektu apoštolského života.

Čl. 28. Hodnota príslušnosti

§ 1. Saleziáni spolupracovníci si uvedomujú, že príslušnosť k Združeniu posilňuje skúsenosť viery a spoločenstva Cirkvi. Príslušnosť k Združeniu okrem toho predstavuje vitálny prvok, ktorý podporuje ich apoštolské povolanie.

§ 2. Príslušnosť si vyžaduje konkrétne znaky, ktoré sa vyjadrujú jednak aktívnou účasťou na živote Združenia a jednak prítomnosťou primeranou realite života a profesionálnej činnosti člena Združenia.

Čl. 29. Zodpovednosť za formáciu a formačné iniciatívy

§ 1. Saleziáni spolupracovníci sú prvými zodpovednými za vlastnú ľudskú, kresťanskú, saleziánsku a profesionálnu formáciu.

§ 2. Združenie podporuje a posilňuje osobnú i skupinovú formáciu prostredníctvom činnosti kvalifikovaných saleziánov spolupracovníkov, delegátov a delegátok, ako aj iných členov saleziánskej rodiny.

Čl. 30. Vernosť prevzatým záväzkom

§ 1. Apoštolským príslubom salezián spolupracovník odpovedá na povolanie, ktoré trvá po celý život a ktoré vyjadruje v každodennom živote svedectvom, apoštolátom a rôznymi formami služby. Ochotne sa dáva do služby poslania Cirkvi, pričom autenticky prežíva saleziánsku charizmu. Aktívne spolupracuje na iniciatívach, ktoré podnietili iné cirkevné, rehoľné a občianske organizácie. Jeho vernosť podporujú ostatní členovia Združenia a saleziánskej rodiny láskou a solidaritou.

§ 2. Aby si saleziáni spolupracovníci vážili a upevňovali svoju príslušnosť k Združeniu – a prostredníctvom neho k saleziánskej rodine –, majú si obnovovať svoje záväzky prijaté *apoštolským príslubom* čo najvhodnejším spôsobom stanoveným Pravidlami.

Čl. 31. Vystúpenie zo Združenia

§ 1. Salezián spolupracovník alebo saleziánka spolupracovníčka, ktorý z osobného rozhodnutia má v úmysle ukončiť svoje členstvo v Združení, oznámi to miestnej rade písomným vyhlásením. Miestna rada odovzdá kópiu vyhlásenia provinciálnej rade.

§ 2. Rozhodnutie prepustiť zo Združenia z vážnych dôvodov niektorého zo svojich členov musí urobiť provinciálna rada na odôvodnenú žiadosť miestnej rady, v duchu lásky a úprimnosti, po overení, že životný štýl tohto člena nie je v súlade so základnými povinnosťami vyjadrenými v Projekte apoštolského života. O tomto rozhodnutí je dotýčny informovaný písomne.

Čl. 32. Význam a znenie apoštolského príslubu

§ 1. Zmyslom a účelom príslubu je vyjadrenie odhodlania prežívať krst podľa Projektu apoštolského života. Už don Bosco navrhoval príslub ako apoštolské vyjadrenie saleziánskeho povolania v spoločnosti.

§ 2. Príslub⁴⁵

„Otče, klaniam sa ti, lebo si dobrý a všetkých miluješ.

Ďakujem ti, že si ma stvoril a vykúpil,

že si ma povolal do tvojej Cirkvi,

a v nej si mi dal spoznať

apoštolskú rodinu dona Bosca,

ktorá žije pre teba v službe mladým

a ľudovým vrstvám.

Pritiahla ma tvoja milosrdná láska

a ja ti chcem lásku opätovať konaním dobra.

Preto

SLUBUJEM,

že sa budem usilovať prežívať (ako kňaz) Projekt apoštolského života Združenia saleziánov spolupracovníkov, a tak budem:

- verným Kristovým učeníkom v Katolíckej cirkvi;

- pracovať v tvojom kráľovstve – najmä na povznesení a spáse mladých;

- rásť v saleziánskom duchu a svedčiť o ňom;

- v spoločenstve saleziánskej rodiny spolupracovať na apoštolských iniciatívach miestnej cirkvi.

Otče, daj mi silu svojho Ducha,

aby som dokázal byť verným svedkom týchto záväzkov.

Mária Pomocnica, Matka Cirkvi, pomáhaj mi a veď ma v tomto životnom rozhodnutí. Amen.“

⁴⁵ Túto formuláciu možno prispôbiť podľa rozličných situácií, pričom sa musí zachovať jej obsah. Keď sa obnovuje príslub, hovorí sa „obnovujem príslub“.

*„Podľa toho, kto aký dar dostal,
slúžte si navzájom ako dobrí správcovia
mnohotvárnej Božej milosti.“ (1 Pt 4,10)*

VI. kapitola

ORGANIZÁCIA ZDRUŽENIA

Čl. 33. Dôvody organizácie

Saleziáni spolupracovníci, povolani prežívať svoje apoštolské povolanie v spoločnosti a v Cirkvi, majú primeranú organizačnú štruktúru. Združenie, ktorého sú členmi, je prostriedkom, aby poslanie a spoločenstvo prežívali podľa tohto Projektu apoštolského života.

Čl. 34. Pružná organizácia

Združenie, verné vôli zakladateľa, má pružnú a funkčnú štruktúru založenú na troch úrovniach riadenia: miestnej, provinciálnej a svetovej.

Touto organizáciou zabezpečuje účinnosť svojho pôsobenia v danom prostredí a otvorenosť voči univerzálnosti spoločenstva a poslania.

Čl. 35. Riadenie a animovanie na miestnej, provinciálnej a svetovej úrovni

Združenie – zachovávajúc autoritu hlavného predstaveného, ktorého spravidla zastupuje jeho vikár alebo jeho delegát, – zveruje svoje riadenie a animovanie miestnym, provinciálnym radám a svetovej rade, do ktorých patria aj rehoľníci, menovaní do miestnych a provinciálnych rád provinciálmi a provinciálkami, a do svetovej rady hlavným predstaveným. Právne zastupovanie Združenia je zverené koordinátorovi príslušnej rady.

Čl. 36. Miestna úroveň

§ 1. Základnou jednotkou Združenia je miestne stredisko. Zoskupuje spravidla saleziánov spolupracovníkov, ktorí pracujú na určitom území. Každé stredisko má delegáta alebo delegátku, ktorých vymenuje príslušný provinciál alebo provinciálka. Stredisko sa prednostne zriaďuje pri diele Saleziánov dona Bosca alebo dcér Márie Pomocnice.

§ 2. Miestne stredisko kolegiálne vedie miestna rada. Miestnu radu volia všetci členovia, ktorí patria do príslušného strediska. Členovia rady spomedzi seba volia miestneho koordinátora a určujú špecifické úlohy radcov. Delegát alebo delegátka sú členmi rady, pričom majú aktívny hlas.

§ 3. Muži a ženy dobrej vôle, aj iného vyznania, náboženstva a kultúry, ktorí sympatizujú so saleziánskou charizmou, sa môžu podieľať na iniciatívach miestneho strediska a ponúknuť svoju spoluprácu ako Priatelia dona Bosca.

Čl. 37. Provinciálna úroveň

§ 1. Miestne strediská sa organizujú do provincií, ktoré zriaďuje hlavný predstavený na návrh svetovej rady.

§ 2. Vzhľadom na „puto jednoty“⁴⁶ a na charizmatické zväzky medzi Združením saleziánov spolupracovníkov a Saleziánmi dona Bosca a dcérami Márie Pomocnice si provincie Združenia vytvárajú vzťahy k príslušným provinciám saleziánov (SDB) alebo saleziánok (FMA).

§ 3. Každá provincia má provinciálnu radu zvolenú miestnymi radami na provinciálnom kongrese spôsobom, ktorý určujú Pravidlá kongresu.

§ 4. Provinciálna rada sa organizuje kolegiálne a volí spomedzi svojich členov provinciálneho koordinátora. Rada určí svojim členom špecifické úlohy. Každá provinciálna rada má medzi svojimi radcami delegáta a delegátku s aktívnym hlasom, ktorých vymenúva príslušný provinciál a provinciálka.

§ 5. Kvôli animovaniu Združenia sú provincie – na základe rozhodnutia hlavného predstaveného a po dohode so svetovou radou – organizované do jazykovo, kultúrnej a územne blízkych regiónov, pričom sa rešpektuje autonómia ich riadenia. Zainteresovaní provinciáli a provinciálky po spoločnej dohode vymenújú regionálneho delegáta a regionálnu delegátku.

Čl. 38. Svetová úroveň

§ 1. Svetovú radu tvoria:

- koordinátor svetovej rady, vymenovaný priamo hlavným predstaveným,
- svetový delegát SDB, vymenovaný hlavným predstaveným, a svetová delegátka FMA, vymenovaná hlavným predstaveným na návrh generálnej matky Inštitútu dcér Márie Pomocnice,
- členovia svetovej rady, volení príslušnými regionálnymi kongresmi,
- správca majetku Združenia a sekretár svetovej rady, volení tajným hlasovaním členmi svetovej rady.

§ 2. Výkonný sekretariát svetovej rady tvoria koordinátor svetovej rady, správca majetku Združenia, sekretár svetovej rady, svetový delegát SDB a svetová delegátka FMA.

Výkonný sekretariát svetovej rady vykonáva úkony riadneho spravovania, ktoré nevyžadujú zvolanie svetovej rady. V rámci svetovej rady má v Združení úlohu „rady pre ekonomické záležitosti“ – v zmysle kánonu 1280.

§ 3. Mandát členov svetovej rady trvá šesť rokov.

§ 4. Smernice svetovej rady sa stávajú záväznými, keď ich schváli hlavný predstavený.

Čl. 39. Správa majetkov Združenia

§ 1. Združenie saleziánov spolupracovníkov ako verejná cirkevná právnická osoba môže podľa práva nadobúdať, vlastníť, spravovať a scudzovať⁴⁷ časné majetky. Majetok, ktorý vlastní Združenie, je cirkevným majetkom.⁴⁸

§ 2. Hlavný predstavený so svetovou radou spravuje majetok Združenia na celosvetovej úrovni a je autoritou kompetentnou udeľovať miestnym a provinciálnym radám povolenia na vykonávanie mimoriadnych správnych úkonov a na scudzovania, ktoré nevyžadujú dovolenie Apoštolskej stolice.⁴⁹

§ 3. Každá rada sa prostredníctvom správcu majetku, zvoleného spomedzi svojich členov, stará o správu majetkov Združenia. Správca majetku okrem iného každoročne pripravuje finančné výúčtovanie, ktoré predkladá rade na vyššej úrovni.

Čl. 40. Záverečné ustanovenia

⁴⁶ Por. DBP II.

⁴⁷ Predávať alebo darovať – pozn. prekl.

⁴⁸ KKP, kán. 1255 a 1257 § 1.

⁴⁹ Tamtiež, kán. 1292 § 2.

§ 1. Združenie saleziánov spolupracovníkov sa riadi týmto Štatútom. Iné normy sú obsiahnuté v Pravidlách (na svetovej úrovni) alebo v direktóriách (na rôznych úrovniach).

- *Štatút* definuje apoštolské povolanie saleziána spolupracovníka: identitu, ducha, poslanie, spoločenstvo a princípy organizačnej štruktúry Združenia.
- *Pravidlá* obsahujú praktické pokyny, ktoré špecifikujú a riadia činnosť, metódy, štruktúru a organizáciu. Pravidlá, ktoré sú podriadené Štatútu, uvádzajú jeho princípy tak, aby boli použiteľné v operatívnych formách každodenného života Združenia.
- *Direktória* sú osobitné nariadenia Združenia, ktoré prispôbujú Projekt apoštolského života konkrétnym podmienkam na rozličných územiach. Schvaľujú ich rady príslušnej úrovne a potvrdzujú rady bezprostredne vyššieho stupňa, ktoré musia garantovať ich zhodu s ustanoveniami Štatútu a Pravidiel.

§ 2. Tento Štatút sa môže upraviť na návrh najvyššieho moderátora, svetovej rady alebo provinciálnych rád. Návrh úpravy musí obsahovať jasné a detailné predstavenie motívov, ktoré môžu zdôvodniť túto úpravu; stanoviť konkrétne ciele, ktoré sa tým sledujú; princípy, podľa ktorých sa návrh člení. Posúdenie a prijatie návrhu úprav patrí do kompetencie najvyššieho predstaveného Združenia.

Proces úpravy určí svetová rada so súhlasom hlavného predstaveného.

Úpravu musí následne schváliť absolútna väčšina účastníkov svetového kongresu, najvyšší predstavený Združenia a Apoštolská stolica.

Záver

Čl. 41. Cesta k svätosti

Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky si volia evanjeliovú cestu načrtnutú v tomto Projekte apoštolského života.

Zodpovedne sa usilujú kráčať po tejto ceste, ktorá vedie k svätosti: Združenie spolupracovníkov „bolo založené preto, aby prebralo z malátnosti mnohých kresťanov, ktorí v nej pohodlne zotrúvajú, a šírilo energiu lásky“⁵⁰.

Pán sprevádza hojnou milosťou všetkých, ktorí pracujú pre dobro mládeže a ľudových vrstiev v duchu hesla „Da mihi animas, coetera tolle“.⁵¹

⁵⁰ Don Bosco 15. júla 1886, MB XVIII, 161.

⁵¹ Por. DBP, Úvod.

Združenie saleziánov spolupracovníkov
Projekt apoštolského života

PRAVIDLÁ

Úvod

Tieto Pravidlá dopĺňajú Projekt apoštolského života definovaný v Štatúte Združenia. Ponúkajú návody a určujú podmienky, ako operatívne uplatňovať princípy vyjadrené v Štatúte.

I. kapitola

APOŠTOLSKÝ ZÁVÄZOK

SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

Čl. 1. Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky v Cirkvi

§ 1. Saleziáni spolupracovníci sa pohotovo, ochotne a v saleziánskom štýle začleňujú tak do farnosti, ako aj do diecézy. Keď ich Cirkev povoláva k posvätnnej službe, vykonávajú ju na podporu a rozvoj cirkevnej pastorácie.¹

Svoje krstné povolanie prežívajú prijatím preventívneho systému dona Bosca ako špecifického spôsobu vyjadrenia Božej lásky a osobitnou starostlivosťou o mladých a rodiny.

§ 2. Saleziáni spolupracovníci podporujú oddanosť Učiteľskému úradu Cirkvi. Vzťahy so správcami farností, kňazmi, rehoľníkmi, rehoľníčkami a s inými laikmi sú charakterizované úctou, solidaritou a aktívnou účasťou na pastoračných plánoch, zvlášť mládežníckych, rodinných a tých, ktoré sú zamerané na povolania.

¹ ChL 28.

Čl. 2. Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky v spoločensko-kultúrnom kontexte

§ 1. Saleziáni spolupracovníci vo všetkých oblastiach života prijímajú za svoju výchovnú starostlivosť saleziánskej charizmy, sú verní evanjeliu a sociálnej náuke Cirkvi. Pozorní na znamenia čias sa aktívne zúčastňujú na tvoriteľskom Božom diele, svedčia o Kristovi čestnosťou, pracovitnosťou, dôsledným životom, výchovným poslaním, solídnu a neustále doplňovanou odbornosťou, spoločným prežívaním – vo viere – radosť a bolesti a ochotou slúžiť v akýchkoľvek okolnostiach života.

§ 2. Zameriavajú sa na formovanie zrelého kritického povedomia, aby sa zodpovedne zúčastňovali na spoločenskom živote v oblasti kultúry, ekonomiky a politiky. Odmietajú všetko, čo vyvoláva a podporuje nespravodlivosť, útlak, vytlačanie na okraj spoločnosti, násilie, a odvážne pracujú na odstraňovaní ich príčin.

§ 3. Venujú pozornosť etickému rozmeru kultúry a oceňujú ho. Neustále sledujú vývoj poznatkov v oblasti prostriedkov spoločenskej komunikácie, najmä kvôli ich vplyvu na formovanie mládeže, rodín a ľudových vrstiev.

§ 4. Podľa svojich schopností a možností sa zapájajú do kultúrnych, odborárskych, sociálno-politických štruktúr, aby pomáhali dosiahnuť a rozvíjať spoločné dobro. V súlade s evanjelióvymi požiadavkami slobody a spravodlivosti podporujú rešpektovanie ľudských práv, a tým ozdravovanie a obnovovanie zmýšľania a zvykov, zákonov a štruktúr prostredia, v ktorom sú začlenení.

Čl. 3. Združenie v občianskych a cirkevných prostrediach

§ 1. Združenie si vďaka preventívnemu systému všima podnety pochádzajúce z občianskej spoločnosti, zamerané na integrálnu podporu osoby a jej základných práv.

§ 2. Združenie odvážne zasahuje podľa usmernení Učiteľského úradu Cirkvi² na podporu spoločensko-politickej kultúry inšpirovanej evanjeliom a na obranu ľudských a kresťanských hodnôt. Orientuje a podnecuje svojich členov, aby zodpovedne prijímali svoje záväzky v spoločnosti.

Saleziáni spolupracovníci sa zapájajú a vnášajú osobitosť saleziánskej charizmy do apoštolských združení, hnutí a skupín, výchovných inštitúcií a organizácií, ktorých prednostným cieľom je slúžiť mládeži a rodine, a do tých, ktoré podporujú solidaritu s rozvojovými národmi, spravodlivosť a pokoj.

§ 3. Združenie zvlášť pozorne sleduje oblasť sociálneho dobrovoľníctva. Pripája sa k formačným návrhom organizácií s kresťanskou inšpiráciou a zúčastňuje sa na ich iniciatívach.

§ 4. Združenie sa usiluje podporovať medzikultúrny a medzináboženský dialóg.

² Por. MB V, s. 573.

Čl. 4. Štruktúry, v ktorých pracujú saleziáni spolupracovníci

Saleziáni spolupracovníci podporujú zriaďovanie a činnosť diel, ktoré umožňujú združovanie, a aktivizujú sa v prostrediach, do ktorých sú začlenení, najmä:

- v občianskom, kultúrnom, interkultúrnom, spoločensko-ekonomickom a politickom prostredí: venujú pozornosť výchove mládeže, ľudským právam a životu rodín;
- v cirkevnom prostredí: zodpovedne ponúkajú svoju spoluprácu biskupom a kňazom – spájajúc sa s nimi v spoločnom úsilí –, zvlášť vo farských spoločenstvách a v animačných štruktúrach na diecéznej úrovni;
- v prostrediach animovaných Saleziánskou spoločnosťou, Inštitútom dcér Márie Pomocnice alebo inými skupinami saleziánskej rodiny;
- v dielach, ktoré vedú iné rehoľné spoločenstvá a cirkevné hnutia.

Čl. 5. Diela priamo spravované Združením alebo členmi Združenia

§ 1. Saleziáni spolupracovníci môžu realizovať svoju apoštolskú činnosť v dielach, ktoré spravuje buď priamo Združenie, alebo jeho členovia. Takéto diela majú vo svojej charakteristike a cieľoch vyjadrovať saleziánskeho ducha a charizmu tak, ako sa to zafinuje v príslušných štatútoch.

§ 2. Zodpovednosť za spravovanie bude mať priamo miestne stredisko, ak vznik tohto diela podnietilo Združenie alebo členovia, ktorí priamo prevzali jeho riadenie. V tomto prípade zodpovednosť nepreberajú vyššie úrovne Združenia.

Združenie môže začať proces občianskeho uznania ako nezisková organizácia v situáciách, kde to uzná za vhodné.

II. kapitola

SALEZIÁNI SPOLUPRACOVNÍCI V SPOLOČENSTVE A SPOLUPRÁCI

Čl. 6. Rodinný duch

§ 1. S cieľom rozvíjať zmysel pre príslušnosť k Združeniu sa saleziáni spolupracovníci vzájomne podporujú výmenou duchovných dobier.

§ 2. Konkrétnym spôsobom preukazujú svoju ľudskú a kresťanskú solidaritu saleziánom spolupracovníkom, ktorí sú chorí a v ťažkostiach, a sprevádzajú ich aj láskou a modlitbou.

§ 3. V spoločenstve so zosnulými saleziánmi spolupracovníkmi a dobrodincami, vďační za ich svedectvo, verne pokračujú v ich poslaní. Modlia sa za nich, zvlášť pri eucharistickom slávení v deň spomienky mamy Margity.

§ 4. Združenie verné Učiteľskému úradu Cirkvi a jeho smerniciam v oblasti pastorácie rodín prejavuje pozornosť voči tým členom, ktorí znášajú dôsledky rozluky alebo rozvodu. Sprevádza ich na tomto ťažkom úseku života a viery, ktorým prechádzajú. Tento postoj bude opätovaný úsilím prežívať svoju situáciu v dôvere nekonečnému Otcovmu milosrdenstvu a zachovávaním spôsobu života zhodného so záväzkami prijatými zložením prísľubu.

§ 5. Združenie sa v rodinnom duchu otvára aj pre rehoľníkov a rehoľníčky saleziánskej rodiny, ktorí legítimne opustili svoj inštitút, ale naďalej sa cítia spojení s duchom dona Bosca.

Pre nich oficiálny vstup do Združenia vyžaduje prijatie Projektu apoštolského života. Ak to dotyčná osoba požaduje, dohodne s delegátom, resp. delegátkou formačnú cestu. Rozhodne aj o spôsobe (verejnom alebo súkromnom) zloženia prísľubu.

Čl. 7. Spoluzodpovední v činnosti

Aby sa spoluzodpovednosť v poslaní premietla do spoluzodpovednosti v činnosti:

§ 1. Poverenia v rámci Združenia na akejkolvek úrovni sa vykonávajú v duchu služby podľa princípov spoločenstva, spoluzodpovednosti, súčinnosti a spolupráce.

§ 2. Pri rozmanitosti situácií a záväzkov saleziáni spolupracovníci ponúkajú svoje svedectvo a rozličnými spôsobmi sa zúčastňujú na živote Združenia:

- mladí, nositelia dynamizmu, prispievajú do spoločného poslania svojou citlivosťou a tvorivou schopnosťou;
- dospelí a starší svojou zrelou skúsenosťou a vytrvalou vernosťou prinášajú svedectvo života zakoreneného v Kristovi a prežívaného v časných skutočnostiach: v rodine, angažovaním sa v práci a v oblasti kultúry, v prijímaní spoločenských, ekonomických a politických zodpovedností;
- tí, ktorí nemôžu vyvíjať nejakú aktivitu, posilňujú výchovnú činnosť a apoštolát všetkých obetovaním svojho utrpenia a modlitby;
- členovia diecézneho kléru ako saleziáni spolupracovníci ponúkajú službu posvätného úradu.

Čl. 8. Ekonomická solidarita

§ 1. Zmysel pre príslušnosť a pre spoluzodpovednosť zahŕňa aj ekonomický rozmer Združenia. Vo fungovaní a uskutočňovaní jeho poslania na miestnej, provinciálnej a celosvetovej úrovni saleziáni spolupracovníci podporujú Združenie dobrovoľnými a štedrými príspevkami, ako to chcel don Bosco: „Spolupracovníci nemajú žiadnu peňažnú povinnosť. Mesačne alebo ročne však prispievajú milodarom, aký im určí láska ich srdca.“³

§ 2. Združenie prežíva ekonomickú solidaritu aj prostredníctvom finančných darov, ktoré posiela hlavnému predstavenému. Finančnými darmi a príspevkami dobrodincov podporuje celosvetové potreby Združenia, misionárske aktivity a iné projekty spojené so saleziánskym poslaním.

³ Por. DBP VI, 3.

§ 3. Združenie prostredníctvom svetovej rady vypracuje ročný plán ekonomickej solidarity – na základe požiadaviek animovania rozvoja celého Združenia.

Čl. 9. Osobitné vzťahy so Spoločnosťou svätého Františka Saleského a Inštitútom dcér Márie Pomocnice

§ 1. Vzťahy s bratmi SDB a sestrami FMA⁴ sa rozvíjajú v ovzduší vzájomnej dôvery. Animovanie stredísk zriadených pri saleziánskych dielach vyžaduje najmä od delegátov a delegátok, ale aj od provinciálnej i miestnej rehoľnej komunity úlohu rôznym spôsobom sa zapájať a prispievať k formácii členov Združenia tak, aby šírili saleziánsku charizmu a svedčili o nej najmä v sekulárnom prostredí.

§ 2. Provinciáli a provinciálky v spolupráci s direktormi a direktorkami zaručujú jednotu v spoločenstve a v poslaní. Zaväzujú sa podporovať duchovný rast stredísk, zapájajú rehoľné komunity do veľkodušnej služby animovania a do svedectva o hodnotách svätosti.

Čl. 10. Vzťahy so skupinami saleziánskej rodiny

§ 1. Saleziáni spolupracovníci uznávajú spoločnú spiritualitu a poslanie, ktoré ich zjednocuje s inými skupinami saleziánskej rodiny⁵ a v solidarite a súčinnosti s nimi čelia pastoračným výzvam saleziánskeho poslania.

Zväzok so skupinami saleziánskej rodiny sa vyjadruje najmä apoštolskou spoluzodpovednosťou. Tá si v niektorých prípadoch vyžaduje spoločné úsilie o dosahovanie tých istých cieľov, o spoločnú výchovnú starostlivosť a o šírenie poznania preventívneho systému.

Všetci saleziáni spolupracovníci sú osobne zodpovední za animovanie a podporovanie duchovného dedičstva, ktoré dostali.

§ 2. Aby sa konkrétne rozvíjalo spoločenstvo so skupinami saleziánskej rodiny, saleziáni spolupracovníci sú povolaní aktívne sa zúčastňovať na spoločných stretnutiach, liturgických sláveniach, formačných a vzdelávacích podujatiach, animačných, priateľských a rodinných stretnutiach, na dňoch modlitieb, duchovných obnovách a duchovných cvičeniach.

§ 3. Zvlášť sú otvorení pre spoluprácu s laickými saleziánskymi združeniami, pričom rešpektujú ich príslušnú identitu.

⁴ Por. Convenzione tra Salesiani di Don Bosco e Figlie di Maria Ausiliatrice per l'animazione dei Cooperatori Salesiani (Dohoda medzi Saleziánmi dona Bosca a dcérami Márie Pomocnice o animovaní saleziánskych spolupracovníkov), Rím 16. augusta 1986.

⁵ Por. P. CHÁVEZ, *Charta identity*, 43 - 46.

III. kapitola

SALEZIÁNSKY DUCH SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

Čl. 11. Štýl činnosti

§ 1. Don Bosco bol praktický a podnikavý človek, neúnavný a tvorivý pracovník, animovaný nepretržitým a hlbokým vnútorným životom. Saleziáni spolupracovníci, verní jeho duchu, vnímajúci realitu, majú zmysel pre konkrétnosť. Rozlišujú znamenia čias a v duchu iniciatívy sa usilujú primerane odpovedať na potreby mladých v danej oblasti a v občianskej spoločnosti. Sú ochotní neustále preverovať a prispôsobovať svoju činnosť.

§ 2. Svoju činnosť sprevádzajú postojom kontemplácie, ktorá ich podnecuje hľadať a rozpoznávať tajomstvo Božej prítomnosti v každodennom živote a Kristovu tvár v bratoch a sestrách. Preto – posilňovaní Duchom Svätým – s pokojom prijímajú ťažkosti života, radosti a utrpenia, ktoré sprevádzajú apoštolskú prácu.

Čl. 12. Duchovný život

§ 1. Saleziáni spolupracovníci živia svoj vnútorný život každodenným rozhovorom s Pánom, prijímaním sviatostí a čítaním Písma formou lectio divina.

§ 2. Slávia tradičné saleziánske sviatky.

§ 3. Pokiaľ možno, zúčastňujú sa na duchovných cvičeniach, na duchovných obnovách a na ďalších iniciatívach, ktoré ponúka Združenie.⁶

§ 4. Uznávajú hodnotu duchovného vedenia chápaného ako sprevádzanie, ktoré vykonávajú predovšetkým saleziáni (rehoľníci, rehoľníčky a laici).

§5. Združenie je otvorené pre všetkých. Pri plánovaní podporuje účasť vlastných členov a sympatizantov na saleziánskej charizme.

IV. kapitola

PRÍSLUŠNOSŤ K ZDRUŽENIU A FORMÁCIA SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

Čl. 13. Vstup do Združenia

⁶ Por. DBP VIII.

§ 1. Osoba, ktorá si želá vstúpiť do Združenia, slobodne a zodpovedne vyzrieva vo svojom rozhodnutí prostredníctvom niekoľkých základných ciest: stretáva sa so skupinou saleziánov spolupracovníkov niektorého miestneho strediska, s ktorými spoločne prežíva formačnú cestu a zúčastňuje sa na iniciatívach tohto strediska. Vyzrieva tiež spoločným prežívaním ducha a poslania; toto prežívanie je podporované postupným poznávaním, rastom a preverovaním osobných motivácií.

§ 2. Osobu, ktorá si želá vstúpiť do Združenia, prijímajú zodpovední miestneho strediska. Dohodne si so zodpovednou osobou (delegátom/delegátkou a formátorom) primeraný program cesty rozlišovania a začína ako ašpirant formačnú cestu.

§ 3. Ašpirant po ukončení procesu formácie v miestnom stredisku predloží písomnú žiadosť, aby sa stal členom Združenia.

§ 4. Miestna rada pošle žiadosť ašpiranta provinciálnej rade a pripojí k nej vlastné hodnotenie ohľadom poznania charizmy dona Bosca a obsahu PAŽ. Provinciálna rada na základe tohto hodnotenia pristúpi k schváleniu jeho žiadosti.

§ 5. Vstup do Združenia sa uskutočňuje prostredníctvom zloženia osobného apoštolského prísľubu. Apoštolský prísľub je duchovný a cirkevný záväzok, ktorý ašpirant prijíma ako slobodné a vedomé rozhodnutie. Prostredníctvom neho odpovedá na Pánov dar a na pozvanie prežívať svoje povolanie podľa saleziánskej charizmy.

§ 6. Prísľub sa obvykle skladá v miestnom stredisku spôsobom, ktorý navrhne samotný ašpirant, a v súlade s rôznymi situáciami.

§ 7. Vo zvláštnych situáciách, kde neexistuje právne zriadené miestne stredisko, svetový delegát alebo svetová delegátka po dohode s hlavným predstaveným dajú usmernenia pre formačnú cestu.

Toto ustanovenie platí aj pre tých, ktorí sa kvôli logistickým ťažkostiam (miestnym alebo časovým) nemôžu obrátiť na niektoré miestne stredisko.

§ 8. Apoštolský prísľub môže prijať hlavný predstavený, svetový koordinátor, provinciálny koordinátor, miestny koordinátor alebo iná delegovaná osoba.

Čl. 14. Zmysel pre príslušnosť

§ 1. Aby sa rozvíjal zmysel pre príslušnosť k Združeniu a neustále sa oživovalo vlastné povolanie, rada každého miestneho strediska sa zaväzuje každoročne ponúknuť saleziánom spolupracovníkom možnosť obnoviť apoštolský prísľub, prednostne pri príležitosti niektorého saleziánskeho sviatku.

§ 2. Ak niektorý salezián spolupracovník neuskutoční obnovenie prísľubu v období troch rokov bez závažného dôvodu a vzdiali sa zo života Združenia, miestna rada je povinná preskúmať príčiny jeho neúčasti na živote strediska.

§ 3 Miestna rada má bratskú zodpovednosť skontaktovať sa so saleziánom spolupracovníkom alebo so saleziánkou spolupracovníčkou, ktorí sa nezúčastňujú na živote strediska, sprevádzať ich a vyzvať ich, aby skúmali a posúdili svoju príslušnosť k stredisku.

§ 4. Saleziáni spolupracovníci, ktorí sú osobitne zaangažovaní v iných apoštolských alebo dobrovoľníckych dielach, svedčia tam o svojej špecifickej charizme, šíria dielo Združenia a obohacujú stredisko odovzdávaním svojich skúseností.

Čl. 15. Iniciatívy počiatočnej formácie

§ 1. Proces formácie sprevádza členov Združenia po celý život, pretože Pán stále volá prostredníctvom neustálych zmien osobných a miestnych okolností.

§ 2. Združenie podporuje štruktúrované a pružné formačné procesy, spoločné alebo individuálne, a tak sprevádza proces rozlišovania a rozhodovania ašpiranta. Formačné procesy zahŕňajú štúdium a rozbor niektorých formačných tém v oblasti ľudskej, kresťanskej, cirkevnej a saleziánskej, pri ktorých čerpajú z:

- Božieho slova,
- dokumentov Cirkvi,
- života a diela dona Bosca,
- preventívneho systému dona Bosca,
- Projektu apoštolského života Združenia,
- dokumentov hlavného predstaveného,
- dokumentov Združenia,
- saleziánskej spirituality a svätosti,
- dejín a vývoja charizmy saleziánskej rodiny,
- života a diela svätých, blahoslavených a ctihodných saleziánskej rodiny.

§ 3. Neoddeliteľnú súčasť počiatočnej formácie tvorí apoštolský záväzok a spravidla účasť na živote strediska.

Čl. 16. Iniciatívy trvalej formácie

§ 1. Saleziáni spolupracovníci vedomí si dôležitosti trvalej formácie⁷:

- rozvíjajú svoje ľudské dary, aby si stále kvalitnejšie plnili svoje rodinné, profesionálne a občianske úlohy;
- vyzrievajú vo svojej viere a láske, rastú v spojení s Bohom, aby ich život bol viac evanjeliový a saleziánsky;
- venujú čas uvažovaniu a štúdiu, aby sa zdokonalili v poznaní Svätého písma, náuky Cirkvi, v poznaní dona Bosca a saleziánskych dokumentov.

⁷ Por. P. CHÁVEZ, *Charta identity*, 38 - 42.

§ 2. Formačné iniciatívy sú:

- pravidelné stretnutia, spravidla raz za mesiac, uskutočňované podľa potrieb života a apoštolátu členov strediska; iné formy stretávania, podľa možnosti otvorené pre potreby daného územia a občianskej spoločnosti;
- intenzívne chvíle modlitby a uvažovania;
- kontakty so skupinami saleziánskej rodiny na všetkých úrovniach;
- štúdium dokumentov hlavného predstaveného, materiálov saleziánskej rodiny, najmä Saleziánskeho spravodaja (Il Bollettino Salesiano).

§ 3. Vo formačnom pláne sú veľmi dôležité stretnutia a iniciatívy plánovania alebo hodnotenia, ktoré Združenie podnecuje na rôznych úrovniach. Treba podporovať stretnutia a aktivity s inými skupinami saleziánskej rodiny na špeciálne témy. Účasť na týchto iniciatívach treba primerane pripraviť a s ich výsledkami treba oboznámiť všetkých členov strediska.

§ 4. Združenie sa usiluje používať rozličné prostriedky spoločenskej komunikácie a nové technológie, aby spolupracovalo na kultúrnom dialógu, podporovalo rozvoj kritického myslenia, vypracovávalo a šíriło formačné materiály dostupné pre všetkých rozličnými spôsobmi.

Čl. 17. Formovanie na službu zodpovedného riadenia

§ 1. Služba animácie a riadenia v Združení je apoštolskou službou, prostredníctvom ktorej Združenie rastie a vyzrieva v spoločenstve, v duchovnom živote a v saleziánskom poslaní. Od každého saleziána spolupracovníka sa môže žiadať, aby na určitý čas ponúkol svoju silu a schopnosti na službu animácie a zodpovedného riadenia.

§ 2. Saleziáni spolupracovníci ochotne prijímajú obdobie služby riadenia, ktorá sa od nich vyžaduje, prežívajú ho s rozvahou a súčinnosťou a prehlbujú špecifickú formáciu, potrebnú na to, aby podľa programov, ktoré určí Združenie, lepšie kvalifikovali svoju službu.

Po ukončení svojej služby svedčia o vlastnej príslušnosti k Združeniu postojom skromnosti a ochoty.

§ 3. Saleziáni spolupracovníci, ktorí prevzali úlohu zodpovednosti v politickej alebo stránickej oblasti, sú vyzvaní dočasne pozastaviť funkciu koordinátora v Združení – na akejkoľvek úrovni –, aby sa vyhlo konfliktu záujmov.

V. kapitola ORGANIZÁCIA ZDRUŽENIA

Čl. 18. Miestne strediská a ich koordinovanie na provinciálnej úrovni

§ 1. Miestne strediská spravidla združujú minimálne šesť členov Združenia, ktorí žijú a pracujú v určitej oblasti. Miestne strediská sa organizujú na provinciálnej úrovni, len čo je to možné a v primeranom počte, no najmenej tri strediská.

§ 2. Zriadenie strediska si vyžaduje tri kroky: súhlas provinciálnej rady, formálny písomný súhlas provinciála alebo provinciálky alebo diecézneho biskupa – ak by bolo mimo saleziánskych diel – prostredníctvom kánonického právneho úkonu a kolegiálny úkon provinciálnej rady, ktorá vydá zriaďovací dekrét podpísaný provinciálnym koordinátorom.

§ 3. V prípade, že nie je možné obrátiť sa na niektorú provinciálnu radu s úmyslom zriadiť miestne stredisko, je potrebné obrátiť sa na svetovú radu – po predchádzajúcom súhlase provinciála alebo provinciálky, najmä v nasledovných prípadoch: nedosiahnutý minimálny počet stredísk, vytvorenie skupiny osôb, zaujímajúcich sa o saleziánsku charizmu a o Združenie, ktoré navštevujú buď nejaké saleziánske dielo, alebo pôsobia na príslušnom území.

§ 4. Miestne strediská sa môžu rozdeliť na skupiny podľa záujmu a špecifických záväzkov, pričom ich stále sleduje a animuje miestna rada.

Je vhodné, aby jeden člen takejto skupiny bol členom rady, prípadne, aby jeden člen miestnej rady viedol dialóg so zainteresovanou skupinou, aby udržiaval ich spojenie so strediskom.

§ 5. Členovia Združenia, ktorí bývajú v oblasti, kde nejestvuje miestne stredisko, zostávajú stále spojení s najbližším strediskom, ktoré s nimi udržiava kontakty a podporuje ich účasť na svojich aktivitách.

§ 6. Združenie je otvorené voči možnosti vytvoriť strediská saleziánov spolupracovníkov všade tam, kde si to vyžaduje saleziánske poslanie.

§ 7. Členovia Združenia, ktorí sú angažovaní v rámci nejakého apoštolského a výchovného saleziánskeho diela, môžu dať podnet na zrod strediska saleziánov spolupracovníkov, ktorí majú vzťah k danému dielu.

Také strediská sa budú usilovať ponúknuť laikom pracujúcim v tomto saleziánskom diele cestu spoznávania Združenia.

§ 8. Saleziáni spolupracovníci, ktorí z dôvodu presťahovania nemajú možnosť zúčastňovať sa na živote niektorého miestneho strediska, ak nie je iné riešenie, môžu zostať napojení na pôvodné miestne stredisko. Miestna rada preberá zodpovednosť za udržiavanie kontaktov aj prostredníctvom moderných komunikačných technológií.

§ 9. Provinciál je uznávaný ako ten, kto na úrovni provincie a v príslušnej oblasti reprezentuje hlavného predstaveného v službách animácie, charizmatického riadenia a upevňovania saleziánskej rodiny.

§ 10. V strediskách zriadených pri komunitách FMA hlavný predstavený so súhlasom generálnej matky poverí príslušnú provinciálku službou animácie, riadenia a podporovania Združenia saleziánov spolupracovníkov.

§ 11. V prípade, že sa zruší niektoré saleziánske dielo (SDB alebo FMA), ktorému prináležalo miestne stredisko Združenia, toto miestne stredisko sa pousiluje zaručiť pokračovanie saleziánskej prítomnosti na danom území a bude pracovať v úzkej spolupráci s miestnou cirkvou.

Provinciál a provinciálka dohodnú so zodpovednými miestneho strediska riešenie prípadných logistických a organizačných problémov, ktoré vzniknú zrušením diela. Okrem toho sa budú usilovať zabezpečiť – nakoľko bude možné – potrebné duchovné animovanie tým, že ustanovia delegáta alebo delegátku, a prípadne kánonickým zriadením nového strediska.

§ 12. Keď sú miestne strediská zriadené pri vzájomne blízkych dielach SDB a FMA, je vhodné, aby sa určili a dohodli ich vzťahy a spolupráca, charakteristické pre tých, čo uznávajú, že majú to isté poslanie a toho istého ducha, pričom rešpektujú autonómiu každého strediska.

Čl. 19. Miestna rada

§ 1. Združenie na miestnej úrovni kolegiálne vedie miestna rada. Tvoria ju členovia, ktorých volia saleziáni spolupracovníci miestneho strediska, a delegát SDB alebo delegátka FMA, ktorých vymenuje provinciál/provinciálka. Je zložená z primeraného počtu radcov – spravidla troch až siedmich. Delegát/delegátka má aktívny hlas a hlasovacie právo rovnocenné s ostatnými členmi rady.

Ak miestne stredisko vznikne v niektorom dome závislom od hlavnej predstavenej, vymenovanie delegátky je v kompetencii hlavnej predstavenej.

§ 2. Zvolení radcovia sú v úrade tri roky a môžu byť znova zvolení len na jedno ďalšie trojročie.

Po ukončení mandátu a po trojročnom prerušení môžu byť opätovne zvolení.

Do tretieho po sebe idúceho trojročia môže byť radca zvolený len na základe vyžiadania postulácie podľa normy kánonického práva (kán. 180-183) s príslušným dišpenzom hlavného predstaveného.

Zvolení radcovia po verejnom prijatí úlohy radcu sa zídu, aby si rozdelili úlohy. Rozdelenie úloh sa môže uskutočniť tajným alebo verejným hlasovaním.

Odovzdanie funkcie končiaceho koordinátora začínajúcemu koordinátorovi sa uskutoční do primeranej doby od dátumu voľby.

§ 3. Ak sa salezián spolupracovník, ktorého zvolí zhromaždenie miestneho strediska, vzdá funkcie, na jeho miesto nastúpi spolupracovník, ktorý spomedzi nezvolených dosiahol najvyšší počet hlasov.

Čl. 20. Kolegiálne vedenie

§ 1. Na uskutočnenie kolegiálneho úkonu musia byť podľa kánonu 119 splnené nasledovné podmienky: zvolanie všetkých členov rady a prítomnosť absolútnej väčšiny členov rady. Za účelom hlasovania sa potom absolútna väčšina vypočíta podľa počtu členov skutočne prítomných na kolegiálnom úkone (polovica prítomných členov plus jeden).

§ 2. Ak je kolegiálnym úkonom voľba koordinátora, podľa kánonu 119 Kódexu kánonického práva:

- 1) Je potrebná absolútna väčšina pre prvé a druhé hlasovanie.
- 2) Ak prvé aj druhé hlasovanie bolo bez výsledku, pre tretie hlasovanie sú zvoliteľní iba tí dvaja kandidáti, ktorí v druhom hlasovaní dostali relatívnu väčšinu hlasov; alebo ak je takýchto kandidátov viac ako dvaja, zvoliteľní sú iba dvaja najstarší vekom, či už v prípade rovnosti hlasov zo strany všetkých kandidátov, alebo v prípade rozličného počtu hlasov medzi jedným kandidátom s relatívnou väčšinou a ďalšími kandidátmi s rovnakým počtom hlasov, spomedzi ktorých je zvoliteľný najstarší vekom.
- 3) Po treťom hlasovaní je zvolený ten z dvoch kandidátov, ktorý dostal väčšinu hlasov, alebo v prípade rovnosti hlasov vekom starší.
- 4) Tretie hlasovanie je v každom prípade definitívne, a preto po jeho uskutočnení sa hlasovanie ďalej nepredlžuje.

§ 3. Ak sa však kolegiálny úkon vzťahuje na inú oblasť:

- 1) Je potrebná absolútna väčšina pre prvé hlasovanie.
- 2) Ak prvé hlasovanie neprinieslo výsledok, pristúpi sa k druhému hlasovaniu – takisto s absolútnou väčšinou.
- 3) Ak sa pri druhom hlasovaní nedosiahne žiadna väčšina, príslušné rozhodnutie nie je schválené. Ak sa dosiahne rovnosť hlasov, v tom prípade koordinátor, ktorý predsedá rade, podľa článku 21 §1 PAŽ Štatútu, môže verejne pridať jeden svoj hlas, aby prevážil rovnosť a tak rozhodol o danej otázke.

§ 4. Zoznam kandidátov na radcov obsahuje mená kandidátov⁸ navrhnutých radami, resp. kongresmi na rôznych úrovniach.

Čl. 21. Úlohy miestnej rady vzhľadom na jej apoštolskú službu

§ 1. Aby sa zabezpečilo fungovanie Združenia vzhľadom na jeho apoštolské a misijné ciele, úlohy miestnej rady sú:

- plánovať, podporovať a koordinovať formačné a apoštolské iniciatívy členov strediska;
- starať sa o zväzky jednoty a spoločenstva s provinciálnou radou alebo so svetovou radou Združenia tam, kde neexistuje provinciálna rada;
- upevňovať charizmatické zväzky spoločenstva so Saleziánskou kongregáciou, s Inštitútom dcér Márie Pomocnice a s inými skupinami saleziánskej rodiny;
- zvolávať zhromaždenia všetkých členov;
- spravovať majetky Združenia;
- schvaľovať predbežný rozpočet a záverečné finančné vyúčtovanie, ktoré treba predstaviť členom Združenia;
- sprevádzať ašpirantov v ich začleňovaní do strediska a skvalitňovať ich formačnú cestu a brať pritom do úvahy formačné smernice Združenia prijaté provinciálnou radou;

⁸ Na svetovom kongrese 2012 v Ríme odborná teologicko-právnická komisia v pléne a za prítomnosti hlavného predstaveného dona Cháveza vysvetlila: mená kandidátov sa uvádzajú v abecednom poradí.

- usilovať sa, aby profesionálne kompetencie a duchovné bohatstvo všetkých členov Združenia prinášali ovocie pre dobro Združenia, oceňovať rozdielnosti a konštruktívne ich privádzať k daru jednoty;
- animovať iniciatívy, ktoré podporujú členov Združenia vo vernosti povolaniu a v aktívnej účasti na živote strediska, a brať pritom do úvahy rôznosť skupín, ktoré ho tvoria, a podporovať rozličné cesty;
- šíriť spiritualitu dona Bosca a oboznamovať s ňou (napríklad prostredníctvom Dielní mamy Margity, „Hogares Don Bosco“⁹, a iných podobných iniciatív);
- ponúkať povolanie saleziána spolupracovníka a plánovať možné iniciatívy na prijímanie ašpirantov;
- schváliť ďalšie iniciatívy na podporu optimálneho fungovania strediska, rešpektujúc ustanovenia Projektu apoštolského života.

§ 2. Každá miestna rada spomedzi členov laikov volí:

- koordinátora,
- správcu majetku,
- sekretára.

Každá rada okrem toho poverí spomedzi svojich členov zodpovedného za formáciu, ktorý koná v súlade s delegátom alebo delegátkou, garantom charizmy. V prípade, že takáto osoba nie je ustanovená, koordinátor v dialógu s delegátom alebo delegátkou môže určiť jedného saleziána spolupracovníka z iného strediska na vykonávanie tejto služby.

Čl. 22. Úlohy členov miestnej rady

Radcom, ktorí prijímajú riadiacu a animujúcu zodpovednosť v rámci rady, sú zverené rôzne úlohy. Prvým ustanovujúcim úkonom je pridelenie funkcií (koordinátor, správca majetku, sekretár, poverený zodpovednosťou za formáciu atď.) s voľbou koordinátora.

§ 1. Miestnemu koordinátorovi prislúcha:

- zvolávať stretnutia, predsedať im, koordinovať ich prácu, starať sa o plnenie prijatých rozhodnutí;
- informovať miestne stredisko o aktivitách programovania a hodnotenia, určených spolu s provinciálnou radou;
- reprezentovať Združenie a v mene rady udržiavať oficiálne vzťahy s cirkevnými a svetskými organizáciami, a s inými skupinami saleziánskej rodiny;
- zúčastňovať sa na animačných radách saleziánskej rodiny na miestnej úrovni;
- v naliehavom prípade robiť rozhodnutia v rozsahu kompetencií rady a následne s nimi oboznámiť celú radu;
- predkladať provinciálnej rade žiadosti ašpirantov o prijatie za členov Združenia, s príslušným informatívnym formulárom (por. dokument AES, Animovať ekonomickú solidaritu);
- pripraviť na konci každého trojročia hodnotiace správy, zvolať voľby na obnovenie rady a starostlivo sa postarať o odovzdanie úloh medzi končiacou radou a nastupujúcou radou;
- v krátkom čase od dátumu voľby určiť so zvolenými radcami deň oznámenia jednotlivých funkcií miestnemu stredisku.

⁹ Pozn. prekl.: Doslova „Rodinné kozuby dona Bosca“. Ide o hnutie pastorácie rodín so saleziánskou charizmou v krajinách španielskej jazykovej oblasti.

§ 2. Miestnemu správcovi majetku prislúcha:

- chrániť majetok Združenia;
- pobádať členov Združenia k ekonomickej solidarite vzhľadom na poslanie Združenia;
- sprevádzať iniciatívy financovania rôznych naplánovaných činností;
- hľadať možnosti zdrojov podpory a ekonomickej pomoci aj mimo Združenia;
- vzbudzovať citlivosť členov Združenia pre akcie solidarity v najnaliehavejších prípadoch v rámci Združenia;
- zbierať príspevky pre hlavného predstaveného, aby ich mohol určiť pre naliehavé situácie v rámci saleziánskeho poslania;
- v duchu misijnej subsidiarity podnecovať iniciatívy a hľadať zdroje solidarity na pomoc a podporu provinciálnej rady a svetovej rady;
- aktualizovať účtovné knihy (Prvá poznámka v AES);
- predkladať miestnej rade predbežný rozpočet a záverečné finančné vyúčtovanie (AES);
- každoročne predkladať provinciálnej rade finančné vyúčtovanie (AES).

§ 3. Sekretárovi prislúcha:

- písať zápisnice zo stretnutí rady;
- spolupracovať s koordinátorom pri právnych úkonoch s Cirkvou a s občianskou spoločnosťou;
- starať sa o dopĺňanie a obsah dokumentácie archívu rady;
- každé tri roky oznamovať provinciálnej rade aktualizáciu údajov.

§ 4. Zodpovednému za formáciu po dohode s provinciálnou radou prislúcha:

- pripraviť formačný program pre ašpirantov;
- pripravovať ročný program trvalej formácie;
- starať sa a dbať o všetky špecifické aspekty formácie po dohode s delegátom alebo delegátkou.

Čl. 23. Delegáti a delegátky

§ 1. Provinciáli a provinciálky animujú prostredníctvom delegátov a delegátok strediská zriadené pri vlastných dielach alebo pripojené k ich provinciám.

§ 2. Každá miestna rada má delegáta alebo delegátku. Každá provinciálna rada a svetová rada má delegáta a delegátku. Sú duchovnými animátormi,¹⁰ výchovnými a pastoračnými vodcami zodpovednými najmä za apoštolskú saleziánsku formáciu. Na základe Štatútu čl. 26 § 1 sú podľa práva členmi príslušných rád.

§ 3. Delegátov a delegátky miestnej a provinciálnej úrovne vymenúva vlastný provinciál alebo provinciálka po vypočutí mienky členov príslušnej rady, pričom sa, pokiaľ je to možné, berú do úvahy požiadavky stredísk.

§ 4. Ak miestne stredisko nie je zriadené pri saleziánskom diele SDB alebo FMA, provinciál môže vymenovať za miestneho delegáta saleziána spolupracovníka alebo saleziánku spolupracovníčku¹¹, alebo iného člena saleziánskej rodiny, ktorí sú na to primerane pripravení.

¹⁰ KKP, 317, §2.

¹¹ Por. DBP V, 5.

§ 5. Kde je to potrebné a vhodné, jeden delegát alebo delegátka môže zastávať túto funkciu vo viacerých miestnych strediskách súčasne.

§ 6. Provinciálni delegáti a delegátky animujú delegátov a delegátky miestnych stredísk, aby zodpovedne plnili svoju úlohu duchovnej animácie saleziánov spolupracovníkov a spoluzodpovedali za ich apoštolskú saleziánsku formáciu.

§ 7. Provinciálni delegáti a delegátky po dohode s regionálnym, resp. svetovým delegátom a delegátkou podporujú – ak je to potrebné – informovanosť a formáciu všetkých delegátov a delegátok provincie Združenia. Tieto aktivity sú otvorené pre účasť zodpovedných v Združení a týkajú sa saleziánskeho charizmatického rozmeru – so špecifickým vzťahom k úlohe delegátov animovať.

Čl. 24. Organizácia provincií a provinciálnych rád

§ 1. Miestne strediská určitého územia, ktoré určí hlavný predstavený so svetovou radou, vytvárajú provinciu.

§ 2. Na provinciálnej úrovni Združenie kolegiálne vedie provinciálna rada.

§ 3. Provinciálnu radu tvoria členovia volení radcami miestnych stredísk počas provinciálneho kongresu. Je zložená z primeraného počtu radcov – štyroch až dvanástich –, provinciálneho delegáta SDB a provinciálnej delegátky FMA s aktívnym hlasom, to znamená s právom hlasovať.

§ 4. Každá provinciálna rada volí spomedzi svojich členov laikov:

- koordinátora,
- správcu majetku,
- sekretára,
- zodpovedného za formáciu.
- Ostatní radcovia plnia úlohy animovania v špecifických oblastiach.

§ 5. Zvolení provinciálni radcovia sú v úrade tri roky a môžu byť bez prerušenia znova zvolení na jedno ďalšie trojročie. Po skončení druhého mandátu môžu byť po trojročnom prerušení opätovne zvolení.

Zvolení radcovia sa po uskutočnení voľby zídu, aby definovali úlohy v rámci Združenia. Rozdelenie funkcií sa môže uskutočniť tajným alebo verejným hlasovaním.

Čl. 25. Úlohy provinciálnej rady vzhľadom na jej apoštolskú službu

Na zabezpečenie fungovania Združenia a jeho apoštolských cieľov, v spoločenstve so svetovou radou, provinciálna rada plní tieto úlohy:

§ 1.

- podporuje riadiace smernice Združenia a koordinuje formačné a apoštolské iniciatívy;
- podporuje miestne strediská, oceňuje úsilie ich rád;
- spolu s miestnymi radami určuje dve formačné stretnutia za rok – podľa pokynov Združenia;
- kde je to možné, nech sa uskutočnia aspoň dve formačné stretnutia počas roka;

§ 2.

- vydáva potvrdenie o vstupe do Združenia na návrh miestnej rady;
- vykonáva kolegiálny úkon prepustenia zo Združenia;

§ 3.

- podporuje zväzky jednoty a spoločenstva s miestnymi radami a so svetovou radou;
- upevňuje charizmatické zväzky so Spoločnosťou svätého Františka Saleského, s Inštitútom dcér Márie Pomocnice a s inými skupinami saleziánskej rodiny;
- vyjadruje mienku o pripravovanom vymenovaní svojho provinciálneho delegáta alebo delegátky;

§ 4.

- dáva podnet na obnovenie prísľubu ako kvalifikovaný slávnostný okamih na ceste vernosti;
- podporuje duchovné cvičenia, ktoré sú silnými chvíľami spirituality a na ktorých sa prísľubom obnovuje vernosť členov Združenia v povolání;
- stará sa o iniciatívy podporujúce u členov Združenia vernosť v povolání, aktívnu účasť na živote Združenia a animuje takéto iniciatívy;

§ 5.

- prijíma a preveruje finančné vyúčtovanie hospodárenia miestnych stredísk;
- schvaľuje predbežný rozpočet a posiela ho miestnym radám;
- schvaľuje finančné vyúčtovanie vlastného hospodárenia (záverečné vyúčtovanie) a posiela ho svetovej rade;
- zvoláva a organizuje provinciálny kongres;
- podporuje účasť miestnych stredísk na iniciatívach regionálnej animačnej rady;
- stará sa o správu majetkov Združenia v provincii.

Čl. 26. Úlohy členov provinciálnej rady

Radcom, ktorí prijímajú riadiacu zodpovednosť v rámci rady, sú zverené rôzne úlohy.

§ 1. Provinciálnemu koordinátorovi prislúcha:

- zvolávať stretnutia, predsedáť im, koordinovať ich prácu, starať sa o plnenie prijatých rozhodnutí;
- reprezentovať Združenie a v mene rady udržiavať oficiálne vzťahy s cirkevnými a svetskými organizáciami a s inými skupinami saleziánskej rodiny;
- v naliehavom prípade rozhodovať v rozsahu kompetencií provinciálnej rady, a následne o týchto rozhodnutiach informovať a zodpovedať sa za ne rade;
- po dohode so zodpovednými za miestne stredisko sprevádzať spolupracovníkov, ktorí nemôžu mať riadne kontakty so strediskom;
- spolupracovať s členom svetovej rady daného regiónu, podporovať jeho iniciatívy a informovať ho o živote a činnosti Združenia;
- aktívne sa zúčastňovať na provinciálnej animačnej rade saleziánskej rodiny;

- pripraviť na konci každého trojročia hodnotiace správy, zvoliť voľby na obnovenie rady, starostlivo sa postarať o odovzdanie úloh medzi končiacou a nastupujúcou radou.

§ 2. Provinciálnemu správcovi majetku prislúcha:

- chrániť majetok Združenia;
- povzbudzovať miestne strediská k ekonomickej solidarite vzhľadom na poslanie Združenia;
- navrhovať možné zdroje podpory a ekonomickej pomoci;
- podporovať fondy solidarity na pomoc a podporu v najnaliehavejších prípadoch v rámci Združenia;
- aktualizovať účtovné knihy;
- predkladať provinciálnej rade predbežný rozpočet a záverečné finančné vyúčtovanie;
- predkladať svetovej rade ročné finančné vyúčtovanie.

§ 3. Provinciálnemu sekretárovi prislúcha:

- spolupracovať s koordinátorom pri právnych úkonoch s Cirkvou a s občianskou spoločnosťou;
- písať zápisnice zo stretnutí rady;
- starať sa o dopĺňanie a obsah dokumentácie archívu rady;
- každé tri roky oznamovať svetovej rade aktualizáciu údajov.

§ 4. Zodpovednému za formáciu prislúcha:

- zostaviť formačný plán pre ašpirantov, ktorý treba zladať s miestnymi zodpovednými za formáciu;
- zostaviť plány trvalej formácie na provinciálnej úrovni;
- v súlade s delegátom a delegátkou sa starať a dbať o všetky špecifické aspekty formácie v provincii.

Čl. 27. Špecifické úlohy provinciálnej rady

§ 1. Úlohou provinciálnej rady je zriaďovať a rušiť miestne strediská prostredníctvom dekrétu podpísaného provinciálnym koordinátorom so súhlasom provinciála SDB alebo provinciálky FMA.

Pre zriadenie miestneho strediska mimo diel SDB alebo FMA je potrebný písomný súhlas diecézneho biskupa.

§ 2. Zlúčenie miestneho strediska zriadeného pri diele FMA s miestnym strediskom pri diele SDB, alebo naopak, sa uskutočňuje kolegiálnym úkonom provinciálnej rady po vypočutí príslušných miestnych rád, so súhlasom príslušného provinciála a provinciálky, prostredníctvom dekrétu provinciálneho koordinátora tejto rady.

Nové miestne stredisko preberá na seba ekonomickú situáciu dvoch predchádzajúcich miestnych stredísk, ak dekrét o zlúčení nenariaďuje niečo iné.

§ 3. Aby provinciálna rada prediskutovala alebo prehľadila témy zvláštneho pastoračno-apoštolského záujmu, užitočné pre uskutočnenie zámerov a cieľov provincie, môže pozvať na stretnutia rád – z dôvodu ich špecifickej kompetencie – osoby, ktoré nie sú členmi rád, a to buď členov Združenia alebo saleziánskej rodiny, alebo aj tých, ktorí k nim nepatria.

§ 4. Provinciálna rada určuje spôsob zriadenia stredísk saleziánov spolupracovníkov tam, kde si to vyžaduje saleziánske poslanie.

Čl. 28. Provinciálny kongres

§ 1. Provinciálny kongres tvoria všetci členovia miestnych rád a členovia provinciálnej rady, vrátane delegátov a delegátok.

§ 2. Provinciálny kongres spravidla zvoláva provinciálny koordinátor každý rok s cieľom programovať a hodnotiť.

§ 3. Úradujúci provinciálny koordinátor zvoláva kongres predovšetkým každé tri roky pri príležitosti obnovenia provinciálnej rady.

§ 4. Úlohy provinciálneho kongresu sú:

- vychádzajúc z riadiacich smerníc svetovej rady, určiť konkrétne pokyny pre provinciálnu radu v oblasti formácie a poslania;
- hodnotiť chod života Združenia v provincii;
- voliť provinciálnu radu spôsobom, ktorý určujú Pravidlá kongresu.

§ 5. Spôsoby organizácie sú definované v Pravidlách kongresu, pripravených provinciálnou radou a schválených svetovou radou.

Čl. 29. Regionálny kongres

§ 1. Regionálny kongres tvoria všetci členovia provinciálnych rád regiónu a členovia regionálnej animačnej rady, ak je ustanovená.

§ 2. Regionálny kongres zvoláva svetová rada mandátom daným členovi svetovej rady reprezentujúcemu tento región.

§ 3. Regionálny kongres môže byť volebný alebo jeho cieľom môže byť prehĺbenie tém zameraných na rozvoj saleziánskej charizmy a Združenia.

Úlohy regionálneho kongresu sú:

- zostaviť pravidlá kongresu a predložiť ich svetovej rade na schválenie;
- voliť nového člena svetovej rady za daný región – spôsobom, ktorý schválil hlavný predstavený; berúc do úvahy, že hlasujúci členovia rehoľníci nesmú prevýšiť jednu tretinu celkového počtu zhromaždenia tých, čo majú hlasovacie právo;
- pravidelne preverovať stav Združenia v regióne a vydávať operatívne usmernenia.

Čl. 30. Služba hlavného predstaveného

§ 1. Hlavný predstavený aktualizuje vzťah k donovi Boscovi, k spoločnému poslaniu a k tomu istému duchu. Priznáva sa mu služba jednoty: je nástupcom dona Bosca, spoločným otcom a stredobodom jednoty celej saleziánskej rodiny.¹²

V Združení mu prislúcha charizmatická úloha ponúkať potrebné smernice, aby sa zaručila plodnosť charizmy, rozvoj Združenia a dozrievanie formačných a apoštolských iniciatív.

§ 2. Hlavný predstavený vykonáva svoju službu osobne alebo prostredníctvom svojho vikára, alebo iného zástupcu a zvyčajne sa pri tom opiera o svetovú radu saleziánov spolupracovníkov, predovšetkým preto, aby animoval celé Združenie a koordinoval formačné a apoštolské iniciatívy.

Čl. 31. Svetová rada a jej úlohy

§ 1. Na dosahovanie apoštolských cieľov poslania Projektu apoštolského života a kvôli účinnejšej vitalite a spoluzodpovednosti sa hlavný predstavený opiera o svetovú radu.

§ 2. Svetová rada spolupracuje s hlavným predstaveným a s jeho vikárom pri riadení a animovaní Združenia: ponúka všeobecné pokyny týkajúce sa formačných, apoštolských, organizačných a administratívnych iniciatív, ktoré animujú členovia svetovej rady.

§ 3. Svetovú radu tvoria:

- koordinátor svetovej rady,
- správca majetku Združenia,
- sekretár svetovej rady,
- svetový delegát SDB,
- svetová delegátka FMA,
- členovia svetovej rady jednotlivých regiónov zvolení príslušnými regionálnymi kongresmi.

§ 4. Úlohy svetovej rady sú:

- podporovať spojenie všetkých regiónov s hlavným predstaveným;
- poznať realitu rozličných regiónov a predstavovať ju hlavnému predstavenému;
- poskytovať hlavnému predstavenému vhodné a užitočné informácie na prijímanie rozhodnutí a vydávanie smerníc;
- podporovať praktické plnenie rozhodnutí a smerníc hlavného predstaveného pre Združenie.

§ 5. Špecifické úlohy radcov svetovej rady ustanovuje táto rada na prvom zasadaní spolu s vymenovaním svetového koordinátora, podľa toho, ako je to uvedené v Projekte apoštolského života, a prijatím špecifického direktória.

V tomto direktóriu je ustanovený aj spôsob účasti radcov na stretnutiach svetovej rady.

§ 6. Svetová rada schvaľuje direktorium pripravené príslušnými orgánmi na provinciálnej úrovni.

¹² Por. DBP V, 3; P. CHÁVEZ, *Charta identity*, 13.

§ 7. Svetová rada predkladá hlavnému predstavenému na jeho schválenie direktorium svetovej rady a pravidiel svetového kongresu. Spôsob voľby člena svetovej rady sa riadi usmerneniami kánonu 164 Kódexu kánonického práva.

§ 8. Svetová rada zaručuje animáciu na svetovej úrovni prostredníctvom primeraných komunikačných prostriedkov v hlavných jazykoch Združenia.

§ 9. Regióny, do ktorých sa Združenie spravidla člení, sú:

- Latinská Amerika, južná časť,
- Afrika a Madagaskar,
- Východná Ázia a Oceánia,
- Južná Ázia,
- Brazília,
- Stredná a východná Európa,
- Stredná a západná Európa,
- Iberský,
- Interamerický,
- Taliansko, Blízky Východ a Malta,
- Pacificko-karibská južná oblasť.

Čl. 32. Činnosť svetovej rady

§ 1. Svetová rada používa Výkonný sekretariát svetovej rady pre jednoduchšiu a lepšiu funkčnosť svojej činnosti. Jeho členmi sú koordinátor svetovej rady, sekretár svetovej rady, správca majetku Združenia, svetový delegát SDB a svetová delegátka FMA.

§ 2. Na vymenovanie svetového koordinátora členovia svetovej rady, svetový delegát SDB a svetová delegátka FMA navrhnu hlavnému predstavenému mená troch osôb vybraných aj mimo členov tejto rady.

V tajnom hlasovaní sa volí správca majetku Združenia a sekretár svetovej rady, ktorí môžu byť vybraní aj zo spolupracovníkov mimo rady. V prípade, že by do týchto funkcií boli zvolení členovia svetovej rady, v úlohe člena svetovej rady ich nahradí kandidát s druhým najvyšším počtom hlasov z regiónov, ku ktorým patria.

§ 3. Všetci zvolení členovia svetovej rady zotrvávajú v úrade šesť rokov a spravidla nie sú znova volení pre druhé nasledujúce šesťročie.

§ 4. Smernice svetovej rady sú záväzné, až keď ich schváli hlavný predstavený.

§ 5. Na rokovania svetovej rady môžu byť pozývaní aj bývalí koordinátori svetovej rady, bývalé delegátky a bývalí delegáti – bez hlasovacieho práva.

Čl. 33. Svetový kongres

§ 1. Svetový kongres, najvyšší reprezentačný orgán Združenia, zhromažďuje saleziánov spolupracovníkov zo všetkých regiónov v jednote a spoločenstve s hlavným predstaveným podľa spôsobu organizácie ustanoveného pre jednotlivé prípady na základe špecifických cieľov tohto kongresu.

§ 2. Svetový kongres sa zvoláva predovšetkým pre tieto ciele:

- schvaľovať úpravy v Projekte apoštolského života;
- rokovať o špecifických otázkach celosvetového záujmu;
- stanoviť operatívne smernice k témam, ktoré boli určené na prerokovanie;
- sláviť obzvlášť dôležité chvíle života a dejín Združenia a Cirkvi.

§ 3. Účastníkmi svetového kongresu na základe práva sú:

- najvyšší predstavený – hlavný predstavený Saleziánskej kongregácie dona Bosca,
- vikár hlavného predstaveného, radca pre saleziánsku rodinu,
- generálna matka dcér Márie pomocnice (alebo jej delegátka),
- členovia svetovej rady:
 - svetový koordinátor,
 - svetový delegát SDB,
 - svetová delegátka FMA,
 - členovia svetovej rady z Výkonného sekretariátu svetovej rady,
 - členovia svetovej rady zastupujúci 11 regiónov,
- provinciálni koordinátori,
- jeden alebo viacerí reprezentanti za každú provinciu, pridaní k provinciálnemu koordinátorovi podľa kritérií uvedených v Pravidlách kongresu,
- jeden delegát SDB alebo delegátka FMA za každú provinciu. Treba pamätať na to, že hlasujúci členovia rehoľníci nesmú prevýšiť jednu tretinu celkového počtu tých, čo majú v zhromaždení hlasovacie právo.

§ 4. Prináleží hlavnému predstavenému, aby na návrh svetovej rady určil tému, miesto a účastníkov riadnych a mimoriadnych svetových kongresov, pričom zveruje ich organizáciu Výkonnému sekretariátu svetovej rady.

Svetový koordinátor preberá zodpovednosť za operatívne a technické koordinovanie kongresu.

Čl. 34 Regionálna animačná rada

§ 1. Svetová rada so súhlasom hlavného predstaveného môže pomôcť vytvoriť regionálne animačné rady v prípade národov alebo geografických zón s viacerými provinciami, ktoré sú si jazykovo a kultúrne blízke.

§ 2. Cieľom regionálnej animačnej rady ako animačného orgánu je slúžiť účinnejšej apoštolskej spoluzodpovednosti medzi provinciálnou radou a svetovou radou. Každá regionálna animačná rada sa delí o apoštolské a formačné výzvy pre dobro celého regiónu.

§ 3. Regionálnu animačnú radu tvoria: člen svetovej rady daného regiónu, ktorý jej predsedá v mene svetovej rady, provinciálni koordinátori, regionálny delegát SDB a regionálna delegátka FMA. Na základe animačných potrieb môžu byť jej súčasťou ďalší saleziáni spolupracovníci, ako to určujú Kritériá animovania a fungovania.

§ 4. Regionálneho delegáta menuje príslušný regionál SDB; regionálnu delegátku menuje generálna matka na návrh konferencie provinciálok z danej geografickej oblasti.

§ 5. Spôsoby stretávania a organizácie regionálnej animačnej rady sú stanovené v Kritériách animovania a fungovania pripravených svetovou radou.

Čl. 35. Direktória

Aby princípy a predpisy týchto Pravidiel boli pružné a použiteľné v rôznych miestnych okolnostiach Združenia, animačné a riadiace štruktúry, ktoré uvádzajú tieto Pravidlá, môžu pre rozvoj saleziánskej charizmy a Združenia pripraviť vhodné *direktória*, ktoré doplnia, resp. uplatnia prvky, týkajúce sa riadenia a animovania stredísk.

Každé direktorium (miestne a provinciálne) sa podrobí posúdeniu príslušnej rady (miestnej alebo provinciálnej), ktorá ho schvaľuje absolútnou väčšinou tých, čo majú hlasovacie právo, a predkladá ho svetovej, resp. provinciálnej¹³ rade na definitívne schválenie.

Ten istý proces sa používa na schválenie úprav rôznych direktórií.

Čl. 36. Správa majetku Združenia

Hlavný predstavený so svetovou radou spravuje majetok Združenia na svetovej úrovni.

Predstavuje autoritu kompetentnú udeľovať miestnym a provinciálnym radám povolenia na vykonávanie mimoriadnych správnych úkonov a na scudzovanie, ktoré nevyžadujú súhlas Apoštolskej stolice, pričom zostáva v platnosti ustanovenie článku 39, § 3 Štatútu a bližšia špecifikácia v dokumente *Animovať ekonomickú solidaritu*.

Čl. 37. Záverečné ustanovenia

§ 1. Saleziáni spolupracovníci rešpektujú a zachovávajú tieto Pravidlá.

§ 2. Návrh úpravy si vyžaduje:

- jasne a detailne predstaviť motívy, ktoré môžu zdôvodniť túto úpravu;
- stanoviť konkrétne ciele, ktoré sa tým sledujú;
- uviesť princípy, podľa ktorých sa návrh člení.

Proces úpravy určí svetová rada pod dohľadom hlavného predstaveného.

¹³ Por. Štatút čl. 40 § 1.

§ 3. Tieto Pravidlá sa v budúcnosti môžu upravovať na návrh najvyššieho predstaveného Združenia, svetovej rady alebo provinciálnych rád. V každom prípade patrí do kompetencie najvyššieho predstaveného Združenia schvaľovať iniciatívy úprav, ktoré budú vhodným spôsobom zverejnené.

Dokumenty súvisiace

s

Projektom apoštolského života

Uvádzame tu aj text Pravidiel, ktoré pre spolupracovníkov napísal osobne don Bosco.

Ponechávame ho úmyselne v jeho originálnej podobe, s pôvodným rozdelením na kapitoly a paragrafy, ako sa nachádza v archíve Kongregácie, č. 133 - Spolupracovníci, 2 (5).

Odhliadnuc od štýlu jazyka, miestami už nepoužívaného, a tiež pozmenených nariadení Cirkvi o odpustkoch, si Pravidlá, ktoré don Bosco nazýval „Regula“, zachovávajú všetku svoju aktuálnosť a ani po sto rokoch nestrácajú nič zo svojej jasnosti a jazykovej sviežosti. Na ne sa teda aj v budúcnosti budú musieť stále obracať všetci saleziáni – rehoľníci i spolupracovníci – ako na nástroj, ktorý najlepšie vyjadruje pôvodný úmysel zakladateľa.

Poslúži tiež ako svedectvo vernosti PAŽ „projektu dona Bosca“, obnovenému vzhľadom na znamenia čias, na pokyny Druhého vatikánskeho koncilu, generálnych kapitúl saleziánov a nového Kódexu kánonického práva.

alebo praktický spôsob, ako osožiť dobrým mravom a občianskej spoločnosti

ČITATEĽOVI

Len čo sa v roku 1841 začalo Dielo oratórií, ihneď prišli niekoľkí nábožní a horliví kňazi a laici pomôcť pestovať úrodu, ktorá sa už vtedy ukazovala medzi ohrozenými mladíkmi taká bohatá. Títo pomocníci a spolupracovníci boli v každej dobe oporou nábožných diel, ktoré nám Božia prozreteľnosť vkladala do rúk. Každý sa usiloval pracovať a podriaďovať nastolenej disciplíne a predkladaným normám, ale všetci sa dožadovali pravidiel, ktoré by slúžili ako základ a puto na zachovanie jednoty a ducha týchto ľudových inštitúcií. Dúfame, že túto túžbu naplní táto knižka. Neobsahuje pravidlá pre sviatočné oratóriá alebo pre výchovné domy; takéto pravidlá sú napísané osobitne. Obsahuje puto, ktorým sa katolíci, ktorí si to želajú, môžu pridružiť k saleziánom a pracovať podľa spoločných a pevných smerníc, aby sa zachoval stabilný a nemenný cieľ a tradičná prax.

V tejto knižke teda nájdete: 1. Prosbu predloženú Svätému Otcovi, a breve, ktorým Jeho Svätosť ráčila poskytnúť špeciálne odpustky saleziánskym spolupracovníkom. 2. Zoznam týchto odpustkov. 3. Pravidlá pre samotných spolupracovníkov.¹

*Takže tí, ktorí budú chcieť prejavovať svoju lásku prácou na spáse duší, okrem veľkej odmeny, ktorú vyhlásil sv. Augustín: **animam salvasti, animam tuam praedestinasti, tým, že si zachránil dušu, predurčil si svoju dušu**, zabezpečujú aj veľký poklad pre svoje duše vďaka svätým odpustkom. Pán Boh, bohatý na milosrdenstvo a požehnania, nech hojne rozleje svoje nebeské pôsobenie na všetkých, ktorí poskytujú svoju pomoc na to, aby získavali duše Ježišovi Spasiteľovi, robili dobro ohrozenej mládeži, pripravovali dobrých kresťanov pre Cirkev, statočných občanov pre občiansku spoločnosť, a tak sa jedného dňa všetci mohli stať šťastnými obyvateľmi neba. Tak nech sa stane.*

Turín 12. júla 1876

Kňaz Ján Bosco

¹ Uvádzame len to, čo sa vzťahuje na bod č. 3: Pravidlá pre spolupracovníkov (pozn. vyd.).

I. Je potrebné, aby sa kresťania zjednocovali v konaní dobra

V každej dobe sa považovalo za potrebné, aby sa dobrí ľudia zjednocovali a vzájomne si poslúžili konaním dobra a tak oddiaľovali zlo. Takto to robili kresťania prvotnej Cirkvi. Bez známky ustrašenia pred nebezpečenstvami, ktoré nad nimi každodenne viseli, zjednotení jedným srdcom a jednou dušou sa vzájomne povzbudzovali vytrvať vo viere a pohotovo prekonávať neustále útoky, ktoré ich ohrozovali. To je aj upozornenie, ktoré nám dal Pán, keď povedal: keď sa slabé sily spoja, stanú sa silnými, a hoci sa jedno vlákno samotné ľahko pretrhne, je dosť ťažké pretrhnúť tri spojené: *Vis unita fortior, funiculus triplex difficile rumpitur.*² Tak zvyknú robiť aj svetskí ľudia vo svojich časných záležitostiach. Majú byť azda synovia svetla menej múdri ako synovia tmy? Isteže nie. My kresťania sa musíme v týchto ťažkých časoch zjednotiť a v spoločnej zhode podporovať ducha modlitby, dobročinnej lásky všetkými prostriedkami, ktoré poskytuje náboženstvo, aby sa tak odstraňovalo alebo aspoň zmierňovalo zlo, ktoré veľmi ohrozuje dobré mravy dospievajúcej mládeže, v ktorej rukách je osud občianskej spoločnosti.

II. Saleziánska kongregácia – puto jednoty

Keďže táto Kongregácia bola Cirkvou definitívne schválená, môže pre saleziánskych spolupracovníkov slúžiť ako bezpečné a stabilné puto. Jej primárnym cieľom de facto je pracovať pre dobro mládeže, na ktorej sa zakladá dobrá alebo smutná budúcnosť spoločnosti. Týmto návrhom nechceme povedať, že je to jediný prostriedok, ako sa postarať o tieto potreby, keďže je tisíc ďalších prostriedkov, ktoré my živo odporúčame, aby sa uviedli do praxe. My za seba navrhujeme jeden z nich, a to dielo saleziánskych spolupracovníkov, a teda prosíme dobrých katolíkov, ktorí žijú vo svete, aby prišli na pomoc členom tejto Kongregácie. Je pravda, že počet jej členov značne stúpol, ale ešte má dosť ďaleko od toho, aby mohol odpovedať na každodenné požiadavky, ktoré vznikajú v rozličných krajinách Talianska, Európy, Číny, Austrálie, Ameriky a najmä Argentínskej republiky. Na všetkých týchto miestach vznikajú každodenné žiadosti o posvätných služobníkov, aby sa išli starať o ohrozenú mládež, aby otvorili domy alebo internátne školy, aby začali alebo aspoň podporili misie, ktoré túžobne vzdychajú po príchode robotníkov evanjelia. Práve aby sa vyšlo v ústrety toľkým potrebám, hľadajú sa spolupracovníci.

III. Cieľ saleziánskych spolupracovníkov

Základným cieľom saleziánskych spolupracovníkov je konať dobro sebe samým vďaka spôsobu života, nakoľko je to možné, podobnému životu spoločnému. Keďže mnohí by radi išli do kláštora, ale niektorým je to kvôli veku, niektorým kvôli zdraviu alebo iným podmienkam a veľmi mnohým pre nedostatok vhodných príležitostí úplne nemožné. Títo, tým že sa stanú spolupracovníkmi, môžu naďalej zostať uprostred svojich bežných prác, vo svojich vlastných rodinách, a žiť, ako keby skutočne boli v Kongregácii. Z tohto dôvodu Najvyšší veľkňaz považuje toto Združenie za tretí rád starobylých reholí – s tým rozdielom, že v nich sa kresťanská dokonalosť ponúkala úkonmi nábožnosti, tu je hlavným cieľom aktívny život vo vykonávaní dobročinnej lásky voči blížnemu a najmä voči ohrozenej mládeži.

IV. Spôsob spolupráce

Saleziánskym spolupracovníkom sa predkladá tá istá práca ako Kongregácii sv. Františka Saleského, ku ktorej sa chcú pripojiť.

1. Podporovať novény, tríduá, duchovné cvičenia a vyučovanie katechizmu, najmä na tých miestach, kde chýbajú hmotné a mravné prostriedky.

² Por. Kaz 4,12.

2. Keďže v tejto dobe cítiť veľký nedostatok povolání do duchovného stavu, tak všetci tí, čo sú toho schopní, sa zvlášť budú starať o mladíkov aj o dospelých, ktorí – vybavení potrebnými mravnými vlastnosťami a nadaním študovať – prejavili znaky povolania, a budú im pomáhať svojimi radami a smerovať ich do tých škôl, internátov a malých seminárov, v ktorých môžu byť vzdelávaní a vedení k tomuto cieľu. Dielo Márie Pomocnice sa usiluje práve o tento cieľ.

3. Proti bezbožnej tlači stavať tlač dobrú, šírením dobrých kníh, brožúr, tlačených letákov každého druhu v takých prostrediach a v takých rodinách, kde sa to považuje za rozumné.

4. Napokon dobročinná láska k ohrozeným deťom – zhromažďovať ich, vyučovať vo viere, zasväcovať ich do posvätných úkonov, radiť im v nebezpečenstvách, doviesť ich tam, kde ich možno vzdelávať v náboženstve – je ďalším poľom činnosti saleziánskych spolupracovníkov.

Kto by nebol schopný uskutočňovať niektoré z týchto diel sám, môže tak robiť prostredníctvom iných, ako napríklad povzbudiť nejakého príbuzného, priateľa, aby bol ochotný prispieť. Toto všetko, čo sa odporúča pre ohrozených chlapcov, sa navrhuje aj pre dievčatá, ktoré sa nachádzajú v rovnakých podmienkach.

5. Spolupracovať možno modlitbou alebo poskytovaním hmotných prostriedkov, kde je to potrebné, podľa príkladu prvotných veriacich, ktorí prinášali svoj majetok k nohám apoštolov, aby ho použili v prospech vdov, sirôt a v iných vážnych potrebách.

V. Zriadenie a vedenie Združenia

1. Každý, kto dovŕšil šesťnásť rokov, sa môže stať spolupracovníkom, len nech má pevnú vôľu prispôbiť sa pravidlám, ktoré sa tu predkladajú.

2. Združenie sa pokorne zveruje láskavosti a pod ochranu Najvyššieho veľkňaza, biskupov, farárov, od ktorých bude *úplne závisieť* vo všetkých veciach, ktoré sa týkajú náboženstva.

3. Najvyšší predstavený Saleziánskej kongregácie je zároveň najvyšším predstaveným tohto Združenia.

4. Direktor každého domu Kongregácie je oprávnený prijať za člena združenia a poslať potom meno, priezvisko a bydlisko najvyššiemu predstavenému, ktorý zaznamená každú vec do spoločného registra.

5. Na dedinách a v mestách, kde nejestvuje žiadny z týchto domov a kde počet členov združenia je aspoň desať, sa určí predstavený nazývaný dekúrio³. Bude ním, pokiaľ je to možné, kňaz alebo niektorý príkladný laik. On si bude písať s najvyšším predstaveným alebo s direktorom najbližšieho domu.

6. Keď treba, každý spolupracovník môže vysvetliť najvyššiemu predstavenému veci, o ktorých usudzuje, že ich treba vziať do úvahy.

7. Každé tri mesiace a aj častejšie sa prostredníctvom spravodaja alebo vytlačeného listu podá členom správa o ponúknutých či uskutočnených veciach alebo o takých, ktoré sa navrhujú urobiť. Napokon sa na konci každého roka členom oznámia diela, o ktorých sa zdá, že ich v priebehu budúceho roka treba prednostne podporovať, a zároveň sa prinesie správa o tých, čo v uplynulom roku boli povolání k večnému životu. Títo sa budú odporúčať do spoločných modlitieb.

8. V deň sv. Františka Saleského a na sviatok Márie Pomocnice každý direktor, každý dekurión zhromaždí svojich spolupracovníkov, aby sa vzájomne povzbudzovali k nábožnej úcte k týmto nebeským ochrancom a prosili o ich ochranu, aby vytrvali v začatých dielach podľa cieľov tohto Združenia.

³ Pozn. prekl.: dekúrio – hist.: člen miestnej samosprávy.

VI. Osobitné povinnosti

1. Členovia Saleziánskej kongregácie považujú všetkých spolupracovníkov za rovnocenných bratov v J.K. a na nich sa obrátia vždy, keď ich práca môže poslúžiť na väčšiu Božiu slávu a na osoh duším. S takou istou slobodou sa spolupracovníci budú obracať na členov Saleziánskej kongregácie, keď si to bude vyžadovať situácia.

2. Preto všetci členovia, považujúc sa za synov a dcéry nášho nebeského Otca a za bratov v Ježišovi Kristovi, vlastnými hmotnými prostriedkami alebo milodarmi vyzbieranými od dobročinných ľudí urobia, koľko môžu, aby podporovali a udržiavali diela Združenia.

3. Spolupracovníci nemajú žiadnu peňažnú povinnosť. Mesačne alebo ročne však prispievajú milodarom, aký im určí láska ich srdca. Tieto dary sa pošlú najvyššiemu predstavenému na podporu diel, ktoré podniknilo Združenie.

4. Každý rok sa uskutočnia aspoň dve konferencie: jedna na sviatok Márie Pomocnice, druhá na sviatok sv. Františka Saleského. Na každej z týchto konferencií sa uskutoční peňažná zbierka ako v predchádzajúcom bode 3. Na miestach, kde by spolupracovníci nemohli vytvoriť dekúriu, a keby sa niekto nemohol zúčastniť na konferencii, pošle na miesto určenia svoj milodar takým spôsobom, ktorý je preňho najľahší a najspoľahlivejší.

VII. Výhody

1. Jeho Svätosť vládnuci Pius IX. dekrétom zo dňa 30. júla 1875 udeľuje dobrodincom tejto Kongregácie a saleziánskym spolupracovníkom všetky výhody, duchovné milosti a odpustky, ktoré požívajú saleziáni rehoľníci, s výnimkou tých, ktoré sa vzťahujú na spoločný život.

2. Budú mať účasť na všetkých omšiach, modlitbách, novénach, tríduách, duchovných cvičeniach, kázňach, katechizovaní a na všetkých dielach dobročinnej lásky, ktoré budú saleziáni rehoľníci vykonávať v posvätnnej službe na ktoromkoľvek mieste a v každej časti sveta.

3. Budú mať takisto účasť na omši a na modlitbách saleziánov, ktoré sa každý deň konajú v Kostole Márie Pomocnice v Turíne, aby sa vyprosovalo požehnanie z neba pre ich dobrodinco, pre ich rodiny a najmä pre tých, ktorí morálne alebo materiálne preukazujú Saleziánskej kongregácii nejaké dobrodenie.

4. V deň po sviatku sv. Františka Saleského všetci kňazi saleziáni a kňazi spolupracovníci budú slúžiť sv. omšu za zomrelých spolubratov. Tí, ktorí nie sú kňazi, pristúpia k sv. prijímaniu a pomodlia sa tretinu ruženca.

5. Keď niektorý spolubrat ochorie, nech sa to ihneď oznámi najvyššiemu predstavenému. Ten hneď nariadi, aby sa k Bohu pozdvihli zvlášť modlitby za neho. To isté sa urobí v prípade smrti niektorého spolubrata.

VIII. Náboženské úkony

1. Saleziánski spolupracovníci nemajú predpísané žiadne vonkajšie úkony. Aby sa však ich život určitým spôsobom podobal životu v rehoľnej komunite, odporúča sa im skromnosť v obliekaní, striedmosť v stravovaní, jednoduchosť v zariadení domácnosti, bezúhonnosť v rečiach, precíznosť v povinnostiach svojho stavu, pričom sa majú usilovať o to, aby ich podriadení zachovávali a svätili sviatočné dni.

2. Radí sa im, aby si každý rok vykonali aspoň niekoľko dní duchovných cvičení. V posledný deň každého mesiaca alebo v iný vhodnejší deň si vykonajú cvičenie dobrej smrti, vyspovedajú sa a pôjdu na prijímanie, ako keby to skutočne bol posledný deň života. V deň duchovných cvičení, ako aj v deň vykonania cvičenia dobrej smrti sa získavajú *úplné odpustky*.

3. Každý sa pomodlí denne *Otče náš, Zdravas'* k sv. Františkovi Saleskému na úmysel Najvyššieho veľkňaza. Kňazi a tí, čo sa modlia kánonické hodinky alebo ofíciom Panny Márie, sú dišpenzovaní od tejto modlitby. Pre nich stačí, aby si pri posvätnom ofíciu k tejto potrebe pridali svoj úmysel.

4. Nech sa usilujú čo najčastejšie pristupovať k svätým sviatostiam spovede a prijímania, pretože každý môže zakaždým získať *úplné odpustky*.

5. Tieto úplné a čiastočné odpustky môžu byť venované dušiam v očistci, s výnimkou odpustkov *in articulo mortis, pre okamih smrti*, ktoré sú výlučne osobné, a je možné získať ich len vtedy, keď sa duša odlučuje od tela a odchádza na svoju večnosť.

UPOZORNENIE

Hoci sa živo odporúča zachovávať tieto pravidlá kvôli mnohým výhodám, ktoré môže každý nadobudnúť, aby sa však odstránila akákoľvek úzkosť svedomia, vyhlasuje sa, že zachovávanie týchto pravidiel nezaväzuje pod tŕarchou hriechu, ani smrteľného, ani ľahkého, okrem tých vecí, ktoré sú v tomto zmysle prikázané alebo zakázané Božími prikázaniami a prikázaniami svätej Cirkvi.

ÚPLNÉ ODPUSTKY

Úplné odpustky udelené Združeniu saleziánskych spolupracovníkov po revízii, ktorú uskutočnila Svätá stolica dekrétom zo dňa 31. januára 1968, sú nasledovné: 1. v *deň prijatia*, 2. na sviatok sv. Františka Saleského – 24. januára, 3. na sviatok sv. Jána Bosca – 31. januára, 4. na sviatok sv. Jozefa – 19. marca, 5. na sviatok sv. Dominika Savia – 6. mája, 6. na sviatok sv. M. D. Mazzarellovej – 13. mája, 7. na sviatok Panny Márie Pomocnice – 24. mája, 8. na sviatok Nepoškvrnenej – 8. decembra.

Podmienky získania úplných odpustkov:

- a) Spoveď, prijímanie a modlitba na úmysel Najvyššieho veľkňaza.
- b) Aspoň súkromné obnovenie prísľubu verne zachovávať Pravidlá.

N.B. Ak sa slávenie vyššie uvedených sviatkov preloží na iné dni, spolupracovníci môžu získať odpustky buď v deň liturgického sviatku, alebo v deň, na ktorú bola slávnosť preložená.

Spolupracovníci a spolupracovníčky môžu, samozrejme, získavať iné *úplné odpustky, udelené všetkým veriacim*, pričom v takom prípade splnia iba prvú podmienku bez obnovenia prísľubu zachovávať Pravidlá.

ČIASTOČNÉ ODPUSTKY

Neboli obnovené početné čiastočné odpustky, udelené v minulosti výslovne Nábožnému združeniu. Spolupracovníci a spolupracovníčky nech sa však usilujú získať tie, ktoré sú platné pre všetkých veriacich. Vzhľadom na to si pripomeňme, že čiastočné odpustky už nemajú určený počet dní, mesiacov alebo rokov ako v minulosti. Keď sa vyhlasuje, že s nejakým skutkom sú spojené čiastočné odpustky, rozumie sa tým toto:

„Veriaci, ktorý aspoň s kajúcim srdcom urobí nejaký skutok, ktorý je spojený s čiastočnými odpustkami, spolu s odpustením časných trestov, ktoré získava svojím skutkom, dosiahne aj odpustenie trestu na príhovor Cirkvi.“

Okrem čiastočných odpustkov, spojených s úkonmi nábožnosti, si zaslúžia pozornosť tri rozsiahle povolenia, ktoré sa týkajú *skutkov nábožnosti, dobročinnej lásky a pokánia*.

1. Čiastočné odpustky sa udeľujú veriacemu, ktorý plnením svojich povinností a znášaním protivenstiev života s pokornou dôverou pozdvihuje svoju myseľ k Bohu a pripája – aj keď iba v duchu – nábožné vzývanie.

2. Čiastočné odpustky sa udeľujú veriacemu, ktorý v duchu viery a s milosrdnou dušou dáva seba samého alebo svoj majetok do služby bratom a sestrám, ktorí sa nachádzajú v núdzi.

3. Čiastočné odpustky sa udeľujú veriacemu, ktorý sa v duchu pokánia spontánne zrieka a obetuje nejakú dovolenú vec.

PREVENTÍVNY SYSTÉM VO VÝCHOVE MLÁDEŽE¹

Už viac ráz ma žiadali, aby som povedal alebo napísal niekoľko myšlienok o takzvanom preventívnom systéme, ktorý sa používa v našich domoch. Pre nedostatok času som doteraz nemohol uspokojiť túto požiadavku, a keďže práve chceme vydať pravidlá, ktoré sa doteraz takmer vždy tradične uplatňovali, myslím, že je vhodné podať tu niekoľko myšlienok ako náčrt dielka, ktoré mienim vydať, ak mi Boh dá toľko života, aby som ho mohol dokončiť. Robím to len preto, aby som pomohol v ťažkom umení vychovávať mládež. Poviem teda, v čom spočíva preventívny systém a prečo mu treba dať prednosť, ako ho prakticky používať a aké má výhody.

I. V čom spočíva preventívny systém a prečo mu treba dať prednosť

Pri výchove mládeže sa v každej dobe požívali dva systémy: preventívny a represívny. Represívny systém spočíva v tom, že sa podriadení oboznámia so zákonom a potom sa dozerá, aby sa zisťovali previnilci, a kde treba, aj ukladal zaslúžený trest. Slová a výzor predstaveného podľa tohto systému majú byť vždy prísne a dostatočne výhražné a on sám sa má vyhýbať každej dôvernosti s podriadenými.

Aby direktor dodal vážnosť svojej autorite, má sa medzi svojimi podriadenými ukazovať len zriedka, a to väčšinou len vtedy, keď treba potrestať alebo pohroziť. Tento systém je ľahký, menej namáhavý a je osožný najmä pri vojsku a všeobecne medzi dospelými a rozvážnymi ľuďmi, ktorí už sami od seba musia byť schopní vedieť a zapamätať si, čo si vyžadujú zákony a iné predpisy.

Odlišný, ba povedal by som, opačný je preventívny systém. Ten spočíva v tom, že chovanci spoznajú predpisy a pravidlá ústavu, a potom sa dozerá takým spôsobom, aby stále mali nad sebou bdelé oko direktora alebo asistentov, ktorí sa s nimi rozprávajú ako milujúci otcovia, v každej udalosti slúžia ako vodcovia, dávajú rady a láskavo napomínajú. To znamená znemožniť chovancom previniť sa.

Tento systém celkom spočíva na rozumnosti, náboženstve a láskavosti. Preto vylučuje všetky násilné tresty a usiluje sa vyhýbať aj ľahkým trestom. Zdá sa, že tento systém je vhodnejší z týchto dôvodov:

1. Keď je chovanec preventívne upozornený, necíti sa ponížený pre spáchané priestupky, ako sa to stáva, keď ich oznámia predstavenému. A ani sa nikdy nerozhnevá pre napomenutie alebo trest, ktorým mu predstavený pohrozí alebo ktorý mu uloží, lebo v tomto treste je vždy i priateľské preventívne upozornenie, ktoré ho zdôvodňuje a väčšinou si dokáže získať srdce, takže chovanec

¹ Pravidlá pre domy Spoločnosti sv. Františka Saleského, Turín, Tipografia Salesiana, 1877, s. 3-13, (Opere edite, Vydané diela XXIX, 99 - 109). Pozn. prekl.: Originál textu sme prevzali z *Regolamento di vita apostolica (Pravidlá apoštolského života)* z r. 1986, vydaných v Ríme, a vtedajší slovenský preklad sme mierne upravili.

uznáva potrebu trestu a takmer si ho želá.

2. Najhlavnejšou príčinou priestupkov je mladícka nestálosť, ktorá vo chvíľke zabúda na disciplinárne pravidlá a tresty, ktoré hrozia za ich nedodržanie. Preto sa chlapec často previní a zaslúži si trest, ktorý si vôbec neuvedomí, na ktorý si pri spáchaní priestupku absolútne nespomenie a ktorému by sa bol určite vyhol, keby ho bol dakto priateľsky napomenul.

3. Represívny systém môže zabrániť neporiadku, ale ťažko previnilcov polepší. Zistilo sa, že mladíci nezabúdajú na podstupené tresty, väčšinou prechovávajú trpkosť, usilujú sa zhodiť jarmo a dokonca sa za ne aj pomstiť.

Niekedy sa zdá, že im na tom nezáleží, ale kto sleduje ich vývoj, vie, že ich spomienky na mladosť sú hrozné a že ľahko zabúdajú na tresty od rodičov, ale veľmi ťažko na tresty od vychovávateľov. Vyskytli sa prípady, že niektorí sa v starobe ošklivo pomstili za určité tresty, ktorými boli spravodlivo potrestaní v čase výchovy. Naopak, preventívny systém robí z chovanca priateľa, ktorý v prítomnom vychovávateľovi vidí dobrodincu, ktorý ho upozorňuje, pomáha mu stať sa lepším, chráni ho pred nepríjemnosťami, trestami a zahanbením.

4. V preventívnom systéme sa chovanci upozorňujú tak, že vychovávateľ bude môcť stále rozprávať srdečným spôsobom – v čase výchovy aj potom. Vychovávateľ, ktorý si získal srdce svojho zverenca, bude preň veľkou autoritou, bude ho môcť upozorňovať, radiť mu, naprávať ho, a to aj vtedy, keď bude už pracovať v zamestnaní, v štátnych úradoch a v komerčnej sfére. Pre tieto a pre mnohé iné dôvody sa zdá, že preventívnemu systému treba dať prednosť pred systémom represívnym.

II. Použitie preventívneho systému

Uskutočňovanie tohto systému úplne spočíva na slovách sv. Pavla, ktorý hovorí: *Charitas benigna est, patiens est; omnia suffert, omnia sperat, omnia sustinet*. Láska je dobrotivá, láska je trpezlivá. Všetko pretrpí, ale všetko dúfa a podstupí akúkoľvek nepríjemnosť.² Preto preventívny systém môže úspešne používať iba kresťan. Rozum a náboženstvo sú prostriedky, ktoré vychovávateľ musí neustále používať, učiť ich a sám sa podľa nich riadiť, ak chce, aby ho poslúchali a aby dosiahol svoj cieľ.

1. Direktor sa preto musí celý zasvätiť svojim chovancom. Nesmie prijímať záväzky, ktoré by ho odvádzali od tejto povinnosti. Naopak, musí byť medzi svojimi chovancami vždy, keď nie sú povinne viazaní dajakou prácou, okrem prípadu, žeby boli náležite prítomní iní vychovávatelia.

2. Učítelia, majstri a asistenti musia byť spoľahlivej mravnosti. Nech sa ako moru vyhýbajú akejkolvek náklonnosti a zvláštnym priateľstvám s chovancami a nech pamätajú, že poblúdenie jediného môže skompromitovať celý výchovný ústav. Treba sa starať, aby chovanci nikdy neboli sami. Nakoľko je možné, asistenti nech sú prví na mieste, kde sa majú chlapci zísť. Nech sa zdržiavajú s nimi, až kým ich iní nevymenia a nech ich nikdy nenechávajú nezamestnaných.

² Por. 1 Kor 13,4.7.

3. Chovancom nech sa dá široká voľnosť skákať, behať a vykričať sa do vôle. Telocvik, hudba, predstavenia, divadlo a výlety sú veľmi účinné prostriedky na dosiahnutie disciplíny, na osoh mravnosti a zdravia. Len treba dávať pozor, aby predmet týchto zábav, zúčastnené osoby a reči neboli odsúdeniahodné. Veľký priateľ mládeže svätý Filip Neri hovorieval: „Robte, čo len chcete, mne stačí, keď nehrešíte.“

4. Častá spoveď, časté prijímanie a každodenná omša sú oporné stĺpy, ktoré musia držať výchovnú budovu, ak nechceme používať hrozby a bič. Mladíkov nikdy neslobodno nútiť, aby pristupovali k svätým sviatostiam. Treba ich len povzbudzovať a dávať im vhodné príležitosti, aby ich využívali. Na duchovných cvičeniach, tríduách, novénach, kázňach a katechizme nech sa vyzdvihuje krása, veľkosť a svätosť toho náboženstva, ktoré poskytuje také ľahké a také užitočné prostriedky pre občiansku spoločnosť, pre pokoj srdca a pre spásu duše, ako sú práve sväte sviatosti. Takto chlapci spontánne dostanú chuť na tieto úkony nábožnosti, budú k nim pristupovať radi, s radosťou a s úžitkom.

5. Treba maximálne dozerať, aby sa zabránilo, že by sa do ústavu dostali kamaráti, knihy alebo osoby, čo neslušne rozprávajú. Výber dobrého vrátnika je podkladom výchovného domu.

6. Každý večer po zvyčajných modlitbách, prv než sa chlapci odoberú na odpočinok, direktor alebo namiesto neho niekto iný, nech všetkým povie niekoľko láskavých slov, na niečo upozorní alebo dá radu o veciach, ktoré treba robiť alebo ktorých sa treba vystríhať. Nech sa snaží z udalostí, ktoré sa počas dňa v ústave alebo vonku odohrali, vyvodiť zásady. Ale jeho rozprávanie nech nikdy netrvá viac ako dve-tri minúty. To je kľúč k mravnosti, k dobrému fungovaniu a k úspechu vo výchove.

7. Ako moru sa treba chrániť mienky tých, ktorí by chceli odkladať prvé prijímanie na neskoršie roky, keď sa diabol už väčšinou zmocnil chlapcovho srdca na nesmiernu škodu jeho nevinnosti. V prvotnej cirkvi sa deťom podávali konsekrované hostie, ktoré sa zvýšili po veľkonočnom prijímaní. To nám ukazuje, ako Cirkvi záleží na tom, aby bolo deťom umožnené včasne pristupovať k svätému prijímaniu. Keď vie chlapec rozoznať chlieb od chleba a je dostatočne poučený, už nech sa nepozera na vek. Nech do tej šťastnej duše príde kraľovať nebeský Kráľ.

8. Katechizmy odporúčajú časté prijímanie, svätý Filip odporúchal týždenné, ba aj častejšie. Tridentský koncil jasne hovorí, že si veľmi želá, aby každý veriaci kresťan, keď prichádza na svätú omšu, išiel aj na prijímanie. Ale toto prijímanie nemá byť len duchovné, ale aj sviatostné, aby sa z tejto vznešenej a Božskej obety dosiahlo čo najväčšie ovocie (Tridentský koncil, 22. zasadnutie, 6. kapitola).

III. Výhody preventívneho systému

Dakto môže namietnuť, že tento systém je v praxi ťažký. Poznamenávam, že pre chovanca je omnoho ľahší, uspokojivejší a prínosnejší. Na strane vychovávateľov obsahuje nejaké ťažkosti, ktoré sa však zmenšia, ak sa vychovávateľ horlivo pustí do svojej práce. Vychovávateľ je človek zasvätený dobru svojich chovancov, preto musí byť ochotný čeliť každej nepríjemnosti a každej námahe, aby dosiahol svoj cieľ, ktorým je občianska, mravná a intelektuálna výchova jeho chovancov.

K vyššie uvedeným výhodám treba ešte dodať, že:

1. Chovanec bude mať vždy veľkú úctu k vychovávateľovi a stále bude rád spomínať na výchovu, ktorú dostal, a svojich učiteľov a ďalších predstavených bude vždy považovať za otcov a bratov. Kamkoľvek sa takíto chovanci dostanú, väčšinou sú radosťou rodiny, užitočnými občanmi a dobrými kresťanmi.

2. Nech má chovanec v čase prijatia akýkoľvek charakter, povahu a mravný stav, rodičia si môžu byť istí, že ich syn sa nemôže zhoršiť, a možno považovať za isté, že vždy sa dosiahne určité zlepšenie. Ba niektorí chlapci, ktorí boli dlhý čas pohromou pre rodičov a dokonca ich odmietli aj polepšovne, výchovou podľa týchto zásad zmenili svoju povahu, charakter, začali žiť slušným životom a teraz zastávajú v spoločnosti čestné postavenie. Takto sa stali oporou svojej rodiny a robia česť krajine, v ktorej bývajú.

3. Keď sa náhodou dostanú do ústavu chovanci so smutnými návykmi, nemôžu uškodiť svojim kamarátom. Ani dobrí mladíci sa nemôžu stať obeť ich zlého vplyvu, lebo niet na to ani času, ani miesta, ani príležitosti, pretože asistent, o ktorom predpokladáme, že je tam prítomný, by to hneď prekazil.

IV. Slovo o trestoch

Akého pravidla sa držať pri ukladaní trestov? Kde je to len možné, tresty nech sa vôbec nepoužívajú. Kde si však potreba vyžaduje represiu, treba mať na pamäti nasledovné:

1. Vychovávateľ nech sa usiluje získať si lásku chovancov, keď chce, aby sa ho báli. Vtedy je trestom odopretie dobrotivosti, ale je to trest, ktorý podnecuje súťaženie, dodáva odvalu a nikdy neponižuje.

2. U mladíkov je trestom to, čo sa ako trest používa. Zistilo sa, že u niekoho neláskavý pohľad spôsobí väčší účinok, ako by malo spôsobiť zaucho. Pochvala za dobre vykonanú vec, pokarhanie za lajdáctvo už je odmenou alebo trestom.

3. Okrem veľmi zriedkavých prípadov nech sa nikdy nekarhá a netrestá verejne, ale súkromne, v neprítomnosti kamarátov, s maximálnou rozvahou a trpezlivosťou, aby sa dosiahlo, že chovanec pomocou rozumu a náboženstva pochopí, že robil zle.

4. Treba sa absolútne vyvarovať akejkoľvek bitky, kľáčania v bolestnej polohe, ťahania za uši a iných podobných trestov, lebo ich zakazujú občianske zákony, veľmi dráždia mladíkov a ponižujú vychovávateľa.

5. Direktor nech dobre oboznámi s pravidlami, odmenami a trestami, určenými disciplinárnymi zákonmi, aby sa chovanec nemohol vyhovárať, že nevedel, že to je nariadené alebo zakázané.

Ak sa tento systém v našich domoch uvedie do praxe, verím, že dosiahneme veľké úspechy bez toho, žeby sme použili bič alebo iné násilné tresty. Už približne štyridsať rokov pracujem

s mládežou a nepamätám sa, že by som použil takéto tresty. A s Božou pomocou som vždy dosiahol nielen to, čo bolo nutné, ale aj to, čo som si želal, a to aj u takých chlapcov, o ktorých sa zdalo, že nedávajú nijakú nádej na úspech.

Kňaz Ján Bosco.

ANALYTICKÝ REGISTER

Hlavné skratky:

ASC: Associazione Salesiani Cooperatori, Združenie saleziánov spolupracovníkov; D.B.: Don Bosco; FMA: dcéry Márie Pomocnice; MR: miestna rada; p.: pozri; PAŽ: Projekt apoštolského života; Prav.: Pravidlá; PR: provinciálna rada; Sal. r.: saleziánska rodina; SC: salezián spolupracovník/ saleziáni spolupracovníci (Salesiano Cooperatore); SDB: Saleziáni dona Bosca; Š: Štatút.

Poznámka: čísla zodpovedajú článkom a príslušným paragrafom.

Alexandrina Maria da Costa:

prednostne si uctievať ... - Š 20,3;

Animovať/animovanie:

s cieľom – celé ASC Š 24,2; zveruje svoje riadenie a – MR, PR a svet. rade Š 35; zapájajú rehoľné komunity do veľkodušnej služby – a do svedectva o hodnotách svätosti Prav. 9,2; služba – a riadenia v ASC je apoštolskou službou Prav. 17,1;

Apoštolská stolica/Svätá stolica:

ASC je schválené – Š 4,1; ktoré nevyžadujú dovolenie – Š 39,2; úpravu musí následne schváliť absolútna väčšina účastníkov svetového kongresu, najvyšší predstavený ASC a – Š 40,2;

Apoštolský príslub:

príslušnosť k ASC sa začína osobným – Š 27,3; – SC odpovedá na povolanie, ktoré trvá po celý život Š 30,1; majú si obnovovať svoje záväzky voči ASC, prijaté – Š 30,2; p. Š čl. 32, *Význam a znenie apoštolského príslubu*; Už D.B. navrhoval – ako apoštolské vyjadrenie saleziánskeho povolania Š 32,1; zhodný so záväzkami prijatými zložením – Prav. 6,4; vstup do ASC sa uskutočňuje prostredníctvom zloženia osobného – Prav. 13,5; – sa obvykle skladá v miestnom stredisku

Prav. 13,6; – môže prijať Prav. 13,8; možnosť pre sal. spol. obnoviť – Prav. 14,1; dáva podnet na obnovenie – Prav. 25,4;

Apoštolát, apoštolský:

znamená odpovedať na saleziánske – povolanie Š 2,1; uskutočňujú svoj – záväzok Š 3,2 a Š 12,3; inšpirujú sa – projektom dona Bosca Š 6; p. Š čl. 8 *Apoštolský záväzok*; Žije z úsilia – lásky Š 13; vodkyňa jeho – povolania Š 14,3; je – a pastoračná láska Š 15,1; vzor kresťanského humanizmu, – horlivosti a vľúdnosti Š 15,1; preniknutá – zápalom Š 19,1; svoj vnútorný a – život posilňujú Š 19,3; zapojenie sa do spoločných – iniciatív Š 23,1; dosvedčuje bohatstvo prijatého duchovného a – dedičstva Š 23,2; s cieľom animovať celé ASC a koordinovať – iniciatívy Š 24,2; p. Š čl. 26 *Apoštolská služba delegátov a delegátok*; vyjadruje v každodennom živote svedectvom, – a rôznymi formami služby Š 30,1; Už D.B. navrhoval príslub ako – vyjadrenie saleziánskeho povolania v spoločnosti Š 32,1; v spoločenstve sal. r. spolupracovať na apoštolských iniciatívach miestnej cirkvi Š 32,2; SC, povolaní prežívať svoje – povolanie v spoločnosti a v Cirkvi Š 33; SC môžu realizovať svoju – činnosť Prav. 5,1; posilňujú výchovnú činnosť a – všetkých obetovaním svojho utrpenia a modlitby Prav. 7,2; zväzok so skupinami sal. r. sa vyjadruje najmä – spoluzodpovednosťou Prav. 10,1; ťažkosti života, radosti a utrpenia, ktoré sprevádzajú – prácu Prav. 11,2; SC, ktorí sú osobitne zaangažovaní v iných – alebo dobrovoľníckych dielach, svedčia tam o svojej špecifickej charizme Prav. 14,4; podľa potrieb života a – Prav. 16,2; služba animácie a riadenia v ASC je – službou Prav. 17,1; formačné a – iniciatívy Prav. 21,1;

Ašpirant/i:

začína ako – formačnú cestu Prav. 13,2; aspirant po ukončení procesu formácie v miestnom stredisku Prav. 13,3; MR pošle žiadosť – PR Prav. 13,4; proces rozlišovania a rozhodovania – Prav. 15,2; sprevádzať – v ich začleňovaní do strediska a skvalitňovať ich formačnú cestu Prav. 21,1;

Autonómia/samostatnosť:

zodpovedne a so zmyslom pre príslušnosť podporuje ekonomickú – ASC Š 22,2; pričom rešpektujú identitu a – každej skupiny Š 23,1; podporujú ich organizačnú – v charizmatickom spoločenstve so Spoločnosťou sv. F. Saleského a s Inštitútom FMA Š 26,2; kvôli animovaniu ASC sú provincie organizované do regiónov, pričom sa rešpektuje – ich riadenia Š 37,5;

Biblia, Sväté písmo:

aby sa zdokonalili v poznaní –, náuky Cirkvi, v poznaní D.B. Prav. 16,1;

Biskupi (pastieri):

SC – Š 3; zodpovedne ponúkajú svoju spoluprácu – a kňazom Prav. 4;

Blahoslavenstvá:

p. Š čl. 7 *Svedectvo blahoslavenstiev* Š 7;

Boh, Otec, Pán, Otcov, Boží:

spoliehajú sa na vernosť – Š Úvod; vnímať – ako Otca a Lásku, ktorá zachraňuje Š 2,2a; táto cesta lásky k – Š 7; ktorého poslal – Š 8,1; – milosrdenstvo Š 15,1; a Š 19,2; zjednocuje zanietenú lásku k – a k blížnemu Š 13; zakladajú svoju činnosť na spojení s – Š 17; – klaniam sa ti, lebo si dobrý Š 32,2; – daj mi silu svojho Ducha, aby som dokázal byť verným svedkom týchto záväzkov Š 32,2; – sprevádza hojnou milosťou Š 41; vyjadrenie – lásky a osobitnou starostlivosťou o mladých a o rodiny Prav. 1,1; aktívne sa zúčastňujú na stvoriteľskom – diele, svedčia o Kristovi čnosťou Prav. 2,1; nekonečné – milosrdenstvo Prav. 11,2; živia svoj

vnútorný život každodenným rozhovorom s – Prav. 12,1; – stále volá Prav. 15,1;

Bosco, don, svätý Ján:

príťahovaní postavou – Š Úvod; na materinský zásah Panny Márie povolal – Š 1; Duch Svätý stvárnil vo – srdce otca a učiteľa Š 1; zapájať sa do poslania – k mládeži a ľudovým vrstvám Š 2,2b; – navrhol a založil ASC Š 3,1; inšpirujú sa pastoračnou láskou – Š 3,3; apoštolským projektom – Š 6; SC ako – Š 9,1 a Š 20,1; – prežíval a zanechal Š 13; charizmatická skúsenosť – Š 14,1; – ju vyjadril v hesle *Da mihi animas...* Š 15,1; príhovor – Š 20,2; vzťahy charakteristické pre ducha – Š 21; SC, verní usmerneniu – Š 23,1; je nástupcom – Š 24,1; je zapojená do plnenia úlohy, ktorú si želal – „podporovať a rozširovať“ ASC Š 25; v tvorivej vernosti – Š 26,1; už – navrhoval prísľub ako apoštolské vyjadrenie saleziánskeho povolania Š 32,1; – bol praktický a podnikavý človek Prav. 11,1; aby sa zdokonalili v poznaní Svätého písma, náuky Cirkvi, v poznaní – Prav. R 16,1; šíriť spiritualitu – Prav. 21,1;

Boží ľud:

Duch Svätý, animátor – Š 2,2a;

Božie slovo (Biblia):

zakorenená v – Š 19,1;

Bratia/sestry, bratstvo, bratský:

– a spoločne Š 6; budovanie – sveta Š 7; veria v hodnotu života, nezištnosti, – Š 17; p. Š čl. 21, *Bratia a sestry v D.B.*; vzťahy s – SDB a – FMA Prav. 9,1; Kristova tvár v – Prav. 11,2;

Cirkev (univerzálna), cirkevný:

ktoré následne schválila – Š Úvod; p. Š čl. 2, *Saleziáni spolupracovníci – špecifické povolanie v Cirkvi*; p. Š čl. 4, *Združenie v Cirkvi*; projekt DB v – a vo svete Š 5; pracujú pre dobro – Š 6; základná bunka spoločnosti i – Š 8,3; misijná činnosť – Š 8,5; kresťanská a saleziánska prítomnosť v – Š 9,4; poslanie ASC v rámci –

Š 12,1; ako Pánov dar – Š 14,1; obracajú sa na duchovné pramene, ktoré ponúka – Š 19,1; prepojenie s pastoračnými štruktúrami – Š 23,2; ochotne sa dáva do služby poslania – Š 30,1; že si ma povolal do tvojej Cirkvi – Š 32,2; SC, povolani prežívať svoje apoštolské povolanie v spoločnosti a v – Š 33; keď ich – povoláva k posvätnéj službe Prav. 1,1; aby sa zdokonalili v poznaní Svätého písma, náuky – v poznaní D.B. Prav. 16,1;

Cirkev miestna, cirkvi:

v spoločenstve saleziánskej rodiny spolupracovať na apoštolských iniciatívach – Š 32,2;

Čestnosť, statočný, poctivý:

formovať – občanov Š 9,1; ako dobrí kresťania a – občania Š 17; aktívne sa zúčastňujú na stvoriteľskom Božom diele, svedčia o Kristovi – Prav. 2,1;

Činnosti:

p. Š čl. 11 *Typické činnosti*;

Čistota:

podľa evanjeliovej vízie – Š 7;

Členovia rady:

a určujú špecifické úlohy – Š 36,2; PR sa organizuje kolegiálne a volí spomedzi svojich – prov. koordinátora. Rada určí svojim – špecifické úlohy Š 37,4; – svet. rady, volení príslušnými regionálnymi kongresmi Š 38,1; správca majetku ASC a sekretár svet. rady, volení tajným hlasovaním – svet. rady Š 38,1;

Da mihi animas:

D.B. ju vyjadril v hesle „ – coetera tolle“ Š 15,1; milosťou všetkých, ktorí pracujú v duchu hesla „ – coetera tolle“ Š 41;

Dar:

saleziánske apoštolské povolanie, – Ducha Š 2,1; prijíma saleziánskeho ducha ako Pánov – Š 14,1; je pre SC – od Boha Š 15,2;

Dcéry Márie Pomocnice (FMA):

s M. D. Mazzarellovou založil Inštitút – Š 1; Inštitút – a iné skupiny Š 5; a osobitné charizmatické zväzky s – Š 25; každá saleziánska komunita SDB a – Š 25; podporujú organizačnú autonómiu v charizmatickom spoločenstve s SDB a s – Š 26,2; stredisko sa prednostne zriaďuje pri diele SDB alebo – Š 6,1; charizmatické zväzky medzi ASC a SDB a – Š 37,2; v prostrediach animovaných Saleziánskou spoločnosťou, Inštitútom – Prav. 4; charizmatické zväzky spoločenstva so Saleziánskou kongregáciou, s – a sal. rod. Prav. 21,1;

Delegáti, delegátky:

p. Š čl. 26, *Apoštolská služba delegátov a delegátok*; prostredníctvom činnosti kvalifikovaných SC – Š 29,2; každé stredisko má – alebo – Š 36,1; – alebo – sú členmi rady, pričom majú aktívny hlas Š 36,2; má medzi svojimi radcami – a – Š 37,4; zainteresovaní provinciáli a provinciálky po spoločnej dohode vymenujú regionálneho – a regionálnu – Š 37,5; svetový – SDB, vymenovaný hlavným predstaveným Š 38,1; svetová – FMA, vymenovaná hlavným predstaveným na návrh generálnej matky FMA Š 38,1; vyžaduje najmä od – a – Prav. 9,1; p. Prav. čl. 23, *Delegáti a delegátky*;

Diakon:

SC – Š 3,3;

Dialóg:

podporujú rodinné prostredie, v ktorom neustály – Š 10,2; živia svoj vnútorný život každodenným – s Pánom, Prav. 12,1;

Diecéza:

SC sa začleňujú tak do miestnej cirkvi ako aj do – Prav. 1,1;

Dielo umožňujúce združovanie:

SC podporujú zriaďovanie a činnosť – Prav. 4;

Dielne mamy Margity:

prostredníctvom – a Hogares D.B. Prav. 21,1;

Direktori, direktorky:

provinciáli a provinciálky v spolupráci s – a – zaručujú jednotu v spoločenstve a v poslaní Prav. 9,2;

Direktórium, direktoriá:

iné normy sú obsiahnuté v Prav. alebo v – Š 40,1; – sú osobitné nariadenia ASC, ktoré prispôsobujú PAŽ Š 40,1; p. Prav. čl. 35, *Direktoriá*;

Dobrovoľníctvo, dobrovoľnícky:

ASC zvlášť pozorne sleduje oblasť sociálneho – Prav. 3,3; iné apoštolské alebo – diela Prav. 14,4;

Dobrý pastier:

preniknutá láskou – Š 1; vyprosuje si od Márie, Pomocnice a Matky – Š 14,3;

Dozrievanie, dozrievať, zrelosť, zrelý:

k väčšej ľudskej a kresťanskej – Š 9,1; vyžaduje si osobné, slobodné a motivované rozhodnutie, ktoré postupne – pôsobením Ducha Svätého Š 27,1; slobodne a zodpovedne – vo svojom rozhodnutí Prav. 13,1; – vo svojej viere a láske Prav. 16,1;

Duch Svätý:

z podnetu – Š Úvod; – na materinský zásah Panny Márie Š 1; – stvárnil v D.B. Š 1; žiť v hlbokkej dôvere s – Š 2,2a; život podľa – Š 7; vedený – Š 13; sila – Š 15,1; vzývajú – Š 19,1; pôsobením – Toto rozhodnutie sprevádzajú spolupracovníci, ktorí nesú zodpovednosť Š 27,1; Otče, daj mi silu svojho – Š 32,2; posilňovaní – Prav. 11,2;

Duchovné cvičenia/obnovy:

Pokiaľ možno, zúčastňujú sa na – a na – Prav. 12,3; podporujú – Prav. 25,4;

Duchovné dobrá:

SC sa vzájomne podporujú výmenou – Prav. 6,1

Duchovné vedenie:

Ponúkajú službu duchovného, výchovného a pastoračného – Š 26,3; uznávajú hodnotu – chápaného ako sprevádzanie Prav. 12,4;

Ekonomický plán/vyúčtovanie:

ASC prostredníctvom svet. rady vypracuje ročný – ekonomickej Prav. 8,3; schvaľuje – a posielala ho MR Prav. 25,5;

Eucharistia, eucharistické slávenie:

v – nachádzajú posilu svojej apoštolskej lásky; Š 19,2; modlia sa za nich, zvlášť pri – v deň spomienky mamy Margity Prav. 6,3;

Evanjelium, evanjeliový:

špecifický spôsob prežívania – Š 2,1; – chudobu; podľa – vízie Š 7; uskutočňovať – ideál Š 8,1; je typická – skúsenosť Š 13; SC si volia – cestu Š 41; sú verní – a sociálnej náuke Cirkvi Prav. 2,1; v súlade s – požiadavkami slobody a spravodlivosti podporujú Prav. 2,4; na podporu spoločensko-politickej kultúry inšpirovanej – Prav. 3,2;

Evanjelizovať, evanjelizačný:

zaväzuje ho – Š 7; usilujú sa vychovávať a – Š 9,1; V ASC spolu s ostatnými prežíva výchovnú a – spoluzodpovednosť Š 22,1;

Farnosť:

SC sa začleňujú tak do – ako aj do diecézy Prav. 1,1;

Formácia, formačný:

katechéza a kresťanská – Š 11; animovať celé ASC a koordinovať – a apoštolské iniciatívy Š 24,2;

prijíma – proces Š 27,1; takto sa zaručuje inštitucionálna a zároveň osobná – Š 27,1; p. Š čl. 29, *Zodpovednosť za formáciu a formačné iniciatívy*; zameriavajú sa na – Prav. 2,2; vplyv na – mládeže Prav. 2,3; spoločne prežíva – cestu a zúčastňuje sa na iniciatívach Prav. 13,1; začína ako ašpirant – cestu Prav. 13,2; ašpirant po ukončení procesu – v miestnom stredisku Prav. 13,3; p. Prav. čl. 15, *Iniciatívy počiatočnej formácie*; p. Prav. čl. 16, *Iniciatívy trvalej formácie*; prehľbujú špecifickú – potrebnú na to, aby lepšie kvalifikovali svoju službu Prav. 17,2; – a apoštolské iniciatívy Prav. 21,1; p. Prav. čl. 22,4 *(miestnemu) zodpovednému za formáciu prislúcha*; koordinuje – a apoštolské iniciatívy Prav. 25,1; p. Prav. čl. 26,4, *(provinciálnemu) zodpovednému za formáciu prislúcha*;

František Saleský (svätý):

zvolil si za patróna – Š 15,1; prednostne si uctievať – Š 20,3;

Hlasovanie:

p. Prav. čl. 20, *Kolegiálne vedenie*;

Hlavný predstavený, najvyšší moderátor, najvyšší predstavený ASC:

podriadení autorite – Š 4,1; p. Š čl. 24, *Úrad hlavného predstaveného*; zachovávajú autoritu – Š 35; do svet. rady – Š 35; zriaďuje – na návrh svet. rady Š 37,1; na základe rozhodnutia – po dohode so svet. radou Š 37,5; koordinátor svet. rady, vymenovaný priamo – Š 38,1; svetový delegát, vymenovaný – Š 38,1; smernice svet. rady sa stávajú záväznými, keď ich schváli – Š 38,4; – so svet. radou spravuje Š 39,2; tento Š sa môže upraviť na návrh – svet. rady alebo PR Š 40,2; posúdenie a prijatie návrhu úprav patrí do kompetencie –. Proces úpravy určí svet. rada so súhlasom – Š 40,2; úpravu musí následne schváliť absolútna väčšina účastníkov svetového kongresu, – ASC a Apoštolská stolica Š 40,2; ASC prežíva ekonomickú solidaritu aj prostredníctvom finančných darov, ktoré posiela – Prav. 8,2; štúdium dokumentov – Prav. 16,2; p. Prav. čl. 30,

Služba hlavného predstaveného; proces úpravy určí svet. rada pod dohľadom – Prav. 37,2; Tieto Pravidlá sa v budúcnosti môžu upravovať na návrh – ASC, svet. rady alebo PR Prav. 37,3;

Hodnota, hodnoty:

ASC prináša do sal. r. špecifické – Š 5; váži si – a autonómiu Š 7; s nadšením prežívajú – Š 9,2; prijímajú – vlastnej kultúry Š 16,1; na obranu ľudských a kresťanských – Prav. 3,2; zapájajú rehoľné komunity do svedectva o – svätosti Prav. 9,2;

Chudoba, chudobní:

najmä – Š Úvod; evanjeliová – Š 7; *najchudobnejším* alebo obetiam Š 8,2;

Jednota:

Provinciáli a provinciálky v spolupráci s direktormi a direktorkami zaručujú – v spoločenstve a v poslaní Prav. 9,2;

Ježiš, Kristus:

stretávať v – Š 2,2a; nasledujú – Š 8,1; so zmŕtvychvstalým –, našli v ňom Š 9,3; prameniaca v samotnom srdci – Š 13; – spásonosná láska Š 15,1; bez spojenia s – Š 19,1; budem verným – učeníkom v Kat. cirkvi Š 32,2; svedčia o – čestnosťou Prav. 2,1; prinášajú svedectvo života zakoreneného v – Prav. 7,2; – tvár v bratoch a sestrách Prav. 11,2;

Jozef (svätý):

s osobitnou láskou sa obracajú na – Š 20,2;

Katechéza:

– a kresťanská formácia Š 11;

Katolíci:

kresťania – v akomkoľvek postavení Š 2,2;

Kolegiálne vedenie:

p. Prav. čl. 20, *Kolegiálne vedenie*;

Kongres provinciálny:

Každá provincia má PR zvolenú MR na – Š 37,3; zvoláva a organizuje – Prav. ,5; p. Prav. čl. 28 *Provinciálny kongres*;

Kongres regionálny:

členovia svetovej rady, volení príslušnými – Š 38,1; p. Prav. čl. 29 *Regionálny kongres*;

Kongres svetový:

p. Š čl. 40,2 *Záverečné ustanovenia*; p. Prav. čl. 33 *Svetový kongres*;

Koordinátor:

vykonávaná aj prostredníctvom vikára alebo svetového – Š 24,2; právne zastupovanie Združenia je zverené – príslušnej rady Š 35; spomedzi seba volia miestneho – Š 36,2; sa organizuje kolegiálne a volí spomedzi svojich členov provinciálneho – Š 37,4; – svet. rady, vymenovaný priamo hlavným predstaveným Š 38,1; p. Prav. čl. 22,1 *miestnemu – prislúcha*; p. Prav. čl. 26,1 *provinciálnemu – prislúcha*;

Krst, krstný:

kresťanom ... ako prežívať vieru, ktorú prijali – Š Úvod; zmyslom a účelom príslubu je vyjadrenie odhodlania prežívať – podľa PAŽ Š 32,1; svoje – povolanie prežívajú prijatím preventívneho systému D.B. Prav. 1,1;

Kultúra, kultúrny:

zaväzuje ho evanjelizovať – Š 7; otvorenosť pre dialóg medzi – Š 8,5; možnosti významne sa zapojiť v občianskych, – štruktúrach Š 12,2; v oblasti – ekonomiky a politiky Prav. 2,2; do – odborárskych, sociálno-politických štruktúr Prav. 2,4; v občianskom, – interkultúrnom, spoločensko-ekonomickom a politickom prostredí Prav. 4;

Laik, laický:

prežívajú v – podmienkach; pozýval –, mužov i ženy Š Úvod; otvorené pre – i pre svetský klérus Š 3,1;

Láska, dobročinná láska, láskavosť:

aby sa uskutočňovala – Š Úvod; metóda preniknutá – Dobrého pastiera Š 1; vnímať Boha ako Otca a – Š 2,2a; inšpirujú sa pastoračnou – Š 3; zameraný na – Š 7; pobáda konať s pastoračnou – Š 7; evanjeliový ideál – Š 8,1; spolupracovníkov – Boha Š 8,3; sa zakladá na rozume, náboženstve a – Š 10,1; podporujú dobro a vychovávajú k – k životu Š 10,3; ich vzťah k mladým je inšpirovaný zrelosťou a prijímacou – Š 10; p. Š 15 *Ústredné postavenie apoštolskej lásky*; vo svojich vzťahoch prežívajú – Š 18; posila ich apoštolskej – Š 19,2; pestujú synovskú – Š 20,1; musí urobiť PR na odôvodnenú žiadosť MR, v duchu – Š 31,2; Pritiahla ma tvoja milosrdná – Š 32,2; špecifický spôsob vyjadrenia Božej – a osobitná starostlivosť o mladých a o rodiny Prav. 1,1; sprevádzajú ich – a modlitbou Prav. 6,2; vyzrievajú vo svojej viere a – Prav. 16,1;

Lectio Divina:

prijímajú sviatosti a čítajú Písmo formou – Prav. 12,1;

Ľudový:

do toho istého mládežníckeho a – poslania Š 6;

Ľudské práva:

s evanjelióvymi požiadavkami slobody a spravodlivosti podporujú rešpektovanie – Prav. 2,4; venujú pozornosť výchove mládeže, – Prav. 4;

Mama Margita:

prednostne si uctievať – Š 20,3; modlia sa za nich, zvlášť pri eucharistickom slávení v deň spomienky – Prav. 6,3; prostredníctvom Dielni – Prav. 21,1;

Manželstvo, manželský:

plným ... životom, či už je to v – alebo v celibáte Š 7; SC žijúci v – prežívajú svoje poslanie Š 8,3;

Mária:

SC sa zveruje nepoškvrnenej Panne a Pomocnici... Vyprosuje si od – Š 14,3; inšpirovaná materinskou starostlivosťou – Š 15,2; pestujú synovskú lásku k – Š 20,1; – Pomocnica, Matka Cirkvi, pomáhajú mi a veď ma Š 32,2;

Mária D. Mazzarellová (svätá):

založil Spoločnosť sv. F. Saleského a spolu so – založil Inštitút FMA Š 1; prednostne si uctievať – Š 20,3;

Medzikultúrny:

ASC sa usiluje podporovať – a medzináboženský dialóg Prav. 3,4; v občianskom, kultúrnom, – spoločensko-ekonomickom a politickom prostredí Prav. 4;

Medzináboženský:

ASC sa usiluje podporovať medzikultúrny a – dialóg Prav. 3,4;

Miestne stredisko/á:

a uznali to zodpovední – Š 27,2; p. Š čl. 35 a 36: *Riadenie a animovanie na miestnej, provinciálnej a svetovej úrovni, Miestna úroveň*; – sa organizujú do provincií Š 37,1; zodpovednosť bude mať priamo – Prav. 5,2; so skupinou SC niektorého – Prav. 13,1; prijímajú zodpovední – Prav. 13,2; aspirant po ukončení procesu formácie v – Prav. 13,3; prísľub sa obvykle skladá v – Prav. 13,6; p. Prav. čl. 18 *Miestne strediská a ich koordinovanie na provinciálnej úrovni*; podporuje – oceňuje úsilie ich rád Prav. 25,1;

Misijný:

Podporujú – činnosť Š 8,5; – práca Š 11;

Mládež, mladí, mládežnícky:

spolupracovať na jeho poslaní zachraňovať – Š Úvod; aby prispel na záchranu – Š 1 a Š 2,2b; poslania dona Bosca k – a ľudovým vrstvám Š 2,2b a Š 6; prednostne sa angažujú pre – Š 3,3;

prednostná pozornosť – Š 8,2; spolu s –, s rovnakým nadšením ako oni Š 9,2; vychovávajú – aby sa vo viere a vo sviatostiach stretávali so zmŕtvychvstalým Kristom Š 9,3; pomáhať – rozvíjať Š 9,4; na každého – sa pozerajú s realistickým optimizmom Š 10,4; pre vlastnú spásu i spásu – Š 14,3; sprítomňuje medzi – Otcovo milosrdenstvo Š 15,1; dar od Boha, ktorý ich zjednocuje s ním i s – Š 15,2; počúvajú predovšetkým – Š 16,1; D.B. otec a učiteľ – Š 20,2; ktorá žije pre teba v službe – Š 32,2; najmä na povznesení a spáse – Š 32,2; všetkých, ktorí pracujú pre dobro – a ľudových vrstiev v duchu hesla „Da mihi animas, coetera tolle“ Š 41; starostlivosť o – a o rodiny Prav. 1,1; zvlášť –, rodinných a tých, ktoré sú zamerané na povolania Prav. 1,2; ich vplyvu na formovanie – Prav. 2,3; prednostným cieľom je slúžiť – a rodine Prav. 3,2; venujú pozornosť výchove –, ľudským právam Prav. 4; – nositelia dynamizmu, prispievajú do spoločného poslania Prav. 7,2; primerane odpovedať na potreby – Prav. 11,1;

Modlitba, modliť sa:

p. Š čl. 19, *Štýl modlitby*; poznanie ich života je prameňom inšpirácie a – Š 20,3; sprevádzajú ich aj láskou a – Prav. 6,2; – za nich, zvlášť pri eucharistickom slávení v deň spomienky mamy Margity Prav. 6,3; posilňujú výchovnú činnosť a apoštolát všetkých obetovaním svojho utrpenia a – Prav. 7,2; intenzívne chvíle – a uvažovania Prav. 16,2;

Najvyšší veľkňaz, pápež:

synovská úcta – Š 4,2;

Nezúčastňovať sa:

MR má bratskú zodpovednosť skontaktovať sa so SC, ktorí sa – a sprevádzať ich Prav. 14,3;

Občianske uznanie:

ASC môže začať proces – ako nezisková organizácia Prav. 5,2;

Občiansky:

v – prostredí Prav. 4;

Odborársky:

do kultúrnych, – sociálno-politických štruktúr Prav. 2,4;

Odbornosť/profesionálny:

dôsledný život, výchovné poslanie – Prav. 2,1; aby si stále kvalitnejšie plnili svoje rodinné, – a občianske úlohy Prav. 16,1;

Ochota, ochotne:

pohotovo, – a v saleziánskom štýle Prav. 1; – slúžiť v akýchkoľvek okolnostiach života Prav. 2,1; – prijímajú obdobie služby riadenia Prav. 17,2;

Organizácia:

p. Š VI. kap., *Organizácia Združenia*; touto – zabezpečuje účinnosť Š 34; riadia činnosť, metódy, štruktúru a – Š 40,1; p. Prav. V. kap., *Organizácia Združenia*; p. Prav. čl. 24, *Organizácia provincií a PR*;

Otec, Boh Otec:

p. Boh;

Pastorácia, pastoračný:

pobáda konať s – láskou Š 7; prepojenie s – štruktúrami Cirkvi Š 23,2; verné Učiteľskému úradu Cirkvi a jeho smerniciam v oblasti – rodín Prav. 6,4;

Písmo:

p. Božie slovo;

Pokoj:

tvorcovia – vo svete Š 7; sú šíritelmi – a prostredníctvom dialógu sa usilujú o vzájomné porozumenie a súlad Š 18; podporujú solidaritu s rozvojovými národmi, spravodlivosť a – Prav. 3,2;

Politika, politický:

väčšie možnosti významne sa zapojiť v občianskych, kultúrnych, spoločensko-ekonomických – štruktúrach Š 12,3; v oblasti kultúry, ekonomiky a – Prav. 2,2; v občianskom, kultúrnom, interkultúrnym, spoločensko-ekonomickom a – prostredí Prav. R4;

Poslanie:

spolupracovať na jeho – zachraňovať mladých Š Úvod; účasť na – Cirkvi Š 2,1; zapájať sa do – D.B. Š 2,2b a Š 6; aktívne spolupracujú na jeho – Š 4,1; majú účasť na – ASC Š 12,1; p. Š čl. 22, *Spoluzodpovední v poslaní*; saleziánske – podporuje a dosvedčuje Š 23,2; ochotne sa dáva do služby – Cirkvi Š 30,1; je prostriedkom, aby – a spoločenstvo prežívali Š 33; otvorenosť voči univerzálnosti spoločenstva a – Š 34; Š definuje apoštolské povolanie SC: identitu, ducha, – spoločenstvo Š 40,1; čestnosť, pracovitosť, dôsledný život, výchovné – odbornosť Prav. 2,1; vďační za ich svedectvo, verne pokračujú v ich – Prav. 6,3; mladí, nositelia dynamizmu, prispievajú do spoločného – Prav. 7,2; provinciáli a provinciálky v spolupráci s direktormi a direktorkami zaručujú jednotu v spoločenstve a v – Prav. 9,2; uznávajú spoločnú spiritualitu a – ktoré ich zjednocuje s inými skupinami sal. r. Prav. 10,1; spoločné prežívanie ducha a – Prav. 13,1;

Povolanie, týkajúci sa povolania:

p. Š čl. 2, *Saleziáni spolupracovníci – špecifické povolanie v Cirkvi*; p. Š čl. 3, *Jediné – dva spôsoby, ako ho prežívať*; prejavujú znaky špecifického – Š 8,2; ako vodkyňa svojho apoštolského – Š 14,3; spoločné apoštolské – Š 21; vitálny prvok, ktorý podporuje ich apoštolské – Š 28,1; apoštolským prísľubom SC odpovedá na –, ktoré trvá po celý život Š 30,1; už D.B. navrhoval prísľub ako apoštolské vyjadrenie saleziánskeho – Š 32,1; SC, povolani prežívať svoje apoštolské – v spoločnosti a v Cirkvi Š 33; svoje krstné – prežívajú prijatím preventívneho systému Prav. 1,1; ponúkať – SC Prav. 21,1;

Práca, pracovať, činnosť:

uskutočňujú ideál pracovať spolu s ním Š Úvod; – pre dobro Cirkvi Š 6; misijná – Š 11; p. Š čl. 12, *Spôsoby a štruktúry, v ktorých pracujú*; výzva D.B.: – a sebaovládanie Š 13; prítomnosťou primeranou realite života a profesionálnej činnosti člena Združenia Š 28,2; zoskupuje SC, ktorí – na určitom území Š 36,1; všetkých, ktorí – v duchu hesla „Da mihi animas, coetera tolle“ Š 41; SC môžu realizovať svoju apoštolskú činnosť Prav. 5,1; ťažkosti života, radosti a utrpenia, ktoré sprevádzajú apoštolskú – Prav. 11,2;

Pravidlá:

životný projekt v – Š Úvod; čo najvhodnejším spôsobom stanoveným – Š 30,2; spôsobom, ktorý určujú – kongresu Š 37,3; iné normy sú obsiahnuté v – alebo v direktóriách Š 40,1; tieto – dopĺňajú PAŽ definovaný v Š Prav. Úvod; SC rešpektujú a zachovávajú tieto – Prav. 37,1; tieto – sa v budúcnosti môžu upravovať na návrh najvyššieho predstaveného ASC, svet. rady alebo PR Prav. 37,3;

Prepustenie, prepustiť:

rozhodnutie – z ASC z vážnych dôvodov Š 31,2; vykonáva kolegiálny úkon – z ASC Prav. 25,2;

Preventívny systém:

dobrota vlastná – Š 8,3; uplatňujú – Š 10,1; inšpirujú sa – Š 18; svoje krstné povolanie prežívajú prijatím – Prav. 1,1; ASC si vďaka – všima Prav. 3,1;

Priatelia dona Bosca:

ponúkajú svoju spoluprácu ako – Š 36,3;

Prijatý/prijatá:

je – zodpovednými MR Prav. 13,2;

Príspevky:

SC podporujú ASC dobrovoľnými a štedrými – Prav. 8,1;

Projekt/Projekt apoštolského života:

jasne definoval ich – Š Úvod; spoluzodpovedné za vitalitu – Š 5; inšpirujú sa apoštolským – Š 6; rozvíjať životný – Š 9,4; , vymieňať si skúsenosti viery a vypracovávať apoštolské – Š 21; zaručuje vernosť – zakladateľa Š 24,1; propagovať ich – a podporovať ho Š 25; má zodpovedať základnému obsahu – Š 27,1; vyjadruje sa odhodlanie prežívať krstné záväzky vo svetle – Š 27,3; základné povinnosti vyjadrené v – Š 31,2; vyjadrenie odhodlania prežívať krst podľa – Š 32,1; sľubujem, že sa budem usilovať prežívať – ASC Š 32,2; je prostriedkom, aby poslanie a spoločenstvo prežívali podľa tohto – Š 33; direktoriá sú osobitné nariadenia ASC, ktoré prispôsobujú – Š 40,1; SC si volia evanjelióvu cestu načrtnutú v tomto – Š 41; tieto Prav. dopĺňajú – definovaný v Š Prav. Úvod; oficiálny vstup do ASC vyžaduje prijatie – Prav. 6,5; poznanie charizmy D.B. a obsahu – Prav. 13,4;

Provincia/e:

Miestne strediská sa organizujú do – Š 37; vzhľadom na charizmatické zväzky medzi sal. spol. a SDB a FMA, si – ASC vytvárajú vzťahy k príslušným – SDB alebo FMA Š 37,2; každá – má PR zvolenú MR Š 37,3; kvôli animovaniu ASC sú – organizované do regiónov, pričom sa rešpektuje autonómia ich riadenia Š 37,5; p. Prav. čl. 24, *Organizácia provincií a PR*;

Provinciál, provinciálka:

do ktorých patria aj rehoľníci, menovaní do MR a PR – a – Š 35; vymenúva príslušný – a – Š 37,4; zainteresovaní – a – po spoločnej dohode vymenujú regionálneho delegáta a regionálnu delegátku Š 37,5; – a – v spolupráci s direktormi a direktorkami zaručujú jednotu v spoločenstve a v poslaní Prav. 9,2;

Puto:

ASC má so Spoločnosťou sv. F. Saleského stabilné a bezpečné – jednoty Š 25;

Rada animačná regionálna:

p. Prav. čl. 34, *Regionálna animačná rada*;

Rada animačná sal. rod.:

Účasť na – sal. r. na rozličných úrovniach Š 23,2;

Rada miestna:

na základe práva a s aktívnym hlasom sú členmi príslušnej – Š 26,1; podnecujú zodpovednosť – Š 26,2; – odovzdá kópiu vyhlásenia PR Š 31,1; musí urobiť PR na odôvodnenú žiadosť –, v duchu lásky Š 31,2; založenú na troch úrovniach riadenia: – provinciálnej a svetovej Š 34; p. Š čl. 35 *Riadenie a animovanie na miestnej, provinciálnej a svetovej úrovni*; Miestne stredisko kolegiálne vedie –. – volia všetci členovia, ktorí patria do príslušného strediska. Členovia – spomedzi seba volia miestneho koordinátora a určujú špecifické úlohy radcov. Delegát alebo delegátka sú členmi –, pričom majú aktívny hlas. Š 36,2; každá provincia má PR zvolenú – Š 37,3; je autoritou kompetentnou udeľovať – a PR povolenia na vykonávanie mimoriadnych správnych úkonov Š 39,2; – pošle žiadosť ašpiranta PR Prav. 13,4; – má bratskú zodpovednosť skontaktovať sa so SC, ktorí sa nezúčastňujú Prav. 14,3; p. Prav. čl. 19 *Miestna rada*; p. Prav. čl. 22 *Úlohy členov miestnej rady*;

Rada provinciálna:

na základe práva a s aktívnym hlasom sú členmi príslušnej – Š 26,1; podnecujú zodpovednosť – Š 26,2; MR odovzdá kópiu vyhlásenia – Š 31,1; musí urobiť – na odôvodnenú žiadosť MR Š 31,2; založená na troch úrovniach riadenia: miestnej, provinciálnej a svetovej Š 34; zveruje svoje riadenie a animovanie MR – a svet. rade Š 35; do ktorých patria aj rehoľníci, menovaní do MR a – provinciálmi a provinciálkami Š 35; p. Š čl. 37, *Provinciálna úroveň*; je autoritou kompetentnou udeľovať MR a – povolenia Š 39,2; tento Š sa môže upraviť na návrh najvyššieho moderátora, svet. rady alebo – Š 40,2; MR pošle žiadosť ašpiranta – Prav. 13,4; kandidáti volení do – Prav. 20,2; starať sa o zväzky jednoty a spoločenstva s – alebo so svetovou radou ASC

tam, kde neexistuje – Prav. 21,1; p. Prav. čl. 24, *Organizácia provincií a PR*; p. Prav. čl. 27, *Úlohy PR vzhľadom na jej apoštolskú službu*; p. Prav. čl. 26, *Úlohy členov PR*; p. Prav. čl. 27, *Špecifické úlohy PR*; Tieto Prav. sa v budúcnosti môžu upravovať na návrh najvyššieho predstaveného ASC, svetovej rady alebo – Prav. 37,3;

Rada svetová:

uskutočňuje zvyčajne prostredníctvom – Š 24,2; založenú na troch úrovniach riadenia: miestnej, provinciálnej a – Š 34; p. Š čl. 35 *Riadenie a animovanie na miestnej, provinciálnej a svetovej úrovni*; provincie zriaďuje hlavný predstavený na návrh – Š 37,1; na základe rozhodnutia hlavného predstaveného a po dohode so – Š 37,5; p. Š čl. 38 *Svetová úroveň*; tento Š sa môže upraviť na návrh najvyššieho moderátora – alebo PR Š 40,2; proces úpravy určí – so súhlasom hlavného predstaveného Š 40,2; ASC prostredníctvom – vypracuje ročný plán ekonomickej solidarity Prav. 8,3; starať sa o zväzky jednoty a spoločenstva s PR, alebo so – ASC tam, kde neexistuje PR Prav. 21,1; p. Prav. čl. 31, *Svetová rada a jej úlohy*; p. Prav. čl. 32, *Činnosť svetovej rady*; proces úpravy určí – pod dohľadom hlavného predstaveného Prav. 37,2; tieto Prav. sa v budúcnosti môžu upravovať na návrh najvyššieho predstaveného ASC – alebo PR Prav. 37,3;

Radost', radosti, radostný:

prameň – pokoja a odpustenia Š 7; charakterizovaná ohľaduplnosťou a plným – a na lásku zameraným životom, či už je to v manželstve, alebo v celibáte Š 7; podporujú výchovu ku každodenným – Š 17; s – sa zúčastňujú na živote rodiny ASC Š 21; spoločným prežívaním vo viere – a bolesti, a ochotou slúžiť Prav. 2,1; – a utrpenia, ktoré sprevádzajú apoštolskú prácu Prav. 11,2;

Regióny:

kvôli animovaniu ASC sú provincie organizované do –, pričom sa rešpektuje autonómia ich riadenia Š 37,5;

Rodina, rodinný:

podporujú a bránia hodnotu – ako základnej bunky Š 8,3; podporujú – prostredie Š 10,2; animácia mládežníckych i – skupín Š 11; špecifický spôsob vyjadrenia Božej lásky a osobitnou starostlivosťou o mladých a o – Prav. 1,1; účasť na pastoračných plánoch, zvlášť mládežníckych – a tých, ktoré sú zamerané na povolania Prav. 1,2; vplyv prostriedkov spoločenskej komunikácie na formovanie mládeže – a ľudových vrstiev Prav. 2,3; prednostným cieľom je slúžiť mládeži a – Prav. 3,2; verní Učiteľskému úradu Cirkvi a jeho smerniciam v oblasti pastorácie – Prav. 6,4; aby si stále kvalitnejšie plnili svoje – úlohy Prav. 16,1;

Rozvojové národy:

podporujú solidaritu s – spravodlivosť a pokoj Prav. 3,2;

Saleziánska charizma:

lebo všetky sú dedičmi – a saleziánskeho ducha Š 23,3; dostatočne vnútorne prijal – Š 27,2; ochotne sa dáva do služby poslania Cirkvi, pričom autenticky prežíva – Š 30,1; výchovná starostlivosť – sú verní evanjeliu a sociálnej náuke Cirkvi Prav. 2,1; vnášajú osobitosť – Prav. 3,2; v charakteristike a cieľoch vyjadrovať saleziánskeho ducha a – Prav. 5,1; napomáha účasť vlastných členov a sympatizantov na – Prav. 12,5; poznanie – D.B. Prav. 13,4; zaangažovaní v iných apoštolských alebo dobrovoľníckych dielach, svedčia tam o svojej špecifickej – Prav. 14,4;

Saleziánska komunita:

každá – (SDB a FMA), provinciálna i miestna Š 25;

Saleziánska kongregácia, Spoločnosť sv. Františka Saleského, Saleziáni dona Bosca:

na materinský zásah Panny Márie povolal D.B., ktorý založil – ; zjednotené so Spoločnosťou

svätého Františka Saleského, nazývanou aj Saleziánska spoločnosť sv. J. Bosca alebo Saleziánska kongregácia Š 1; ASC je jednou zo skupín sal. r... spolu so – ... prežíva osobitný vzťah spoločenstva so – Š 5; hlavný predstavený – Š 24,1; ASC má so – „stabilné a bezpečné puto jednoty“; každá saleziánska komunita (– a FMA) Š 25; organizačná autonómia v charizmatickom spoločenstve so – Š 26,2; miestne stredisko sa prednostne zriaďuje pri diele – alebo FMA Š 36,1; vzhľadom na „puto jednoty“ a na charizmatické zväzky medzi ASC a – a FMA Š 37,2; v prostrediach animovaných – Inštitútom FMA alebo inými skupinami sal. r. Prav. 4; vzťahy s bratmi – a sestrami FMA Prav. 9,1; charizmatické zväzky spoločenstva so – s Inštitútom FMA a s inými skupinami sal. r. Prav. 21,1;

Saleziánska rodina (skupiny sal. r.):

p. Š I. kap., *SC v saleziánskej rodine a vo svete*; ako tretia vetva – Š 1; ASC je jednou zo skupín – ; p. Š čl. 5, *ASC v sal. rod.*; obracajú sa na duchovné pramene, ktoré ponúka Cirkev, ASC a – Š 19,1; osobitne vedie – Š 20,1; pestujú spoločenstvo a spoluprácu s inými skupinami – Š 23,1; jeho vernosť podporujú ostatní členovia ASC a – láskou a solidaritou Š 30,1; a prostredníctvom ASC k – Š 30,2; a v nej si mi dal spoznať – Š 32,2; v spoločenstve – spolupracovať na apoštolských iniciatívach miestnej cirkvi Š 32,2; v prostrediach animovaných SDB, Inštitútom FMA alebo inými skupinami – Prav. 4; ASC sa v rodinnom duchu otvára aj pre rehoľníkov a rehoľníčky iných skupín – Prav. 6,5; uznávajú spoločnú spiritualitu a poslanie, ktoré ich zjednocuje s inými skupinami – Prav. 10,1; zväzok so skupinami – sa vyjadruje najmä apoštolskou spoluzodpovednosťou Prav. 10,1; kontakty so skupinami – štúdium dokumentov hlavného predstaveného, materiálov – Prav. 16,2; charizmatické zväzky spoločenstva s SDB, FMA a s inými skupinami – Prav. 21,1;

Saleziánsky duch, saleziánska spiritualita, duch, duchovný:

prežívajú – v bežných situáciách Š 3,2; animovaní – Š 8,2; – a výchovnú skúsenosť Š 10,1; p. Š III. kap. *Saleziánsky duch SC*; originálny štýl života a činnosti: – Š 13; SC prijíma – ako Pánov dar Š 14,1; každodenné odovzdávanie sa Márii charakterizuje – Š 14,3; srdcom – je apoštolská a pastoračná láska Š 15,1; prežívaním – podporuje praktickú skúsenosť Š 14,2; – aktivitami Š 19,3; vzájomná – a formačná pomoc Š 23,1; dosvedčuje bohatstvo prijatého – a apoštolského dedičstva Š 23,2; sú dedičmi saleziánskej charizmy a saleziánskeho ducha Š 23,3; zabezpečujú „bezpečné a stabilné puto jednoty“ so – Š 26,1; rásť v – a svedčiť o ňom Š 32,2; identitu, –, poslanie, spoločenstvo Š 40,1; vo svojej charakteristike a cieľoch vyjadrovať – a charizmu Prav. 5,1; ASC sa v rodinnom – otvára aj pre rehoľníkov a rehoľníčky sal. r. Prav. 6,5; uznávajú spoločnú – a poslanie, ktoré ich zjednocuje s inými skupinami sal. r. Prav. 10,1; spoločné prežívanie – a poslanie Prav. 13,1; šíriť – D.B. a oboznamovať s ňou Prav. 21,1;

Saleziánsky spravodaj (Bollettino Salesiano):

štúdium dokumentov hlavného predstaveného, materiálov sal. r., najmä Saleziánskeho spravodaja (Il Bollettino Salesiano) Prav. 16,2;

Saleziánsky štýl:

pohotovo, ochotne a v – Prav. 1,1;

Sebaovládanie:

výzva D.B.: práca a – Š 13;

Sekretár:

p. Prav. čl. 22,3 *Sekretárovi prislúcha*;

Sekulárny, svetský:

prežívajú svoju vieru v – prostredí, v ktorom sa nachádzajú Š 6; váži si hodnotu a autonómiu – vecí Š 7;

Sloboda, slobodný:

– v poslušnosti Božiemu plánu Š 7; hodnoty pravdy, – Š 9,2; si vyžaduje osobné, – rozhodnutie, ktoré postupne dozrieva Š 27,1; s evanjelióvymi požiadavkami – a spravodlivosti podporujú rešpektovanie ľudských práv Prav. 2,4;

Služba, slúžiť:

usmerňovať ich predovšetkým tak, aby – ľuďom Š 7; p. čl. 9 *Úloha kresťanský vychovávať*; ktorý pobáda k darovaniu a k – všetkých tých, ktorí ho prežívajú Š 13; usiluje sa ju vykonávať verne a v duchu – Š 22,1; p. Š čl. 26, *Apoštolská služba delegátov a delegátok*; svoju –, vykonávanú aj prostredníctvom svojho vikára Š 24,2; ktoré vyjadruje v každodennom živote svedectvom, apoštolátom a rôznymi formami – Š 30,1; sa dáva do – poslania Cirkvi, pričom autenticky prežíva saleziánsku charizmu Š 30,1; keď ich Cirkev povoláva k posvätnej – Prav. 1,1; spoločným prežívaním - vo viere - radostí a bolestí, a ochotou – v akýchkoľvek okolnostiach života Prav. 2,1; prednostným cieľom je – mládeži a rodine Prav. 3,2; vykonávajú sa v duchu – Prav. 7,1; do veľkodušnej – animovania Prav. 9,2; – animácie a riadenia v Združení je apoštolskou – Prav. 17,1; ochotne prijímajú obdobie – ktorá sa od nich vyžaduje Prav. 17,2; prehĺbujú špecifickú formáciu, potrebnú na to, aby lepšie kvalifikovali svoju službu Prav. 17,2;

Sociálna komunikácia:

venujú pozornosť ... a – s cieľom podporovať cesty výchovy Š 8,4; angažovanie v oblasti – Š 11; vývoj prostriedkov – Prav. 2,3; ASC sa usiluje používať rozličné prostriedky – Prav. 16,4;

Sociálna náuka Cirkvi:

venujú pozornosť – Š 8,4; výchovnú starostlivosť saleziánskej charizmy, sú verní evanjeliu a – Prav. 2,1;

Sociálno-politický, spoločensko-politický:

do kultúrnych, odborárskych – štruktúr Prav. 2,4; na podporu – kultúry inšpirovanej evanjeliom Prav. 3,2;

Solidarita ekonomická:

p. Prav. čl. 8, *Ekonomická solidarita*;

Solidarita, solidárny:

vychovávajú k láske k životu, k zodpovednosti, k – Š 10,3; SC sú „úzko *spätí* (v zmysle solidárni, pozn. prekl.)“ Š 16,1; kresťanská kultúra a etika – a prijímania druhých Š 16,2; jeho vernosť podporujú láskou a – Š 30,1; charakterizované úctou – Prav. 1,2; podporujú – s rozvojovými národmi Prav. 3,2; preukazujú svoju ľudskú a kresťanskú – SC, ktorí sú chorí a v ťažkostiach Prav. 6,2;

Spása, záchrana, zachraňovať:

spolupracovať na poslaní –; na – duši Š Úvod; aby prispel na – Š 1; najmä na povznesení a – mladých Š 32,2;

Spoliehať sa, zverený, zveriť:

SC – na vernosť Boha Otca Š Úvod; majetok, ktorý mu je –, spravuje podľa kritérií striedmosti a solidarity vo svetle spoločného dobra Š 7; – svoje riadenie a animovanie MR, PR a svet. rade Š 35;

Spoločensko-ekonomický:

v občianskom, kultúrnom, interkultúrnom – a politickom prostredí Prav. 4;

Spoločenstvo:

prežíva osobitný vzťah – Š 5; pociťujú živé – Š 6; kritériá striedmosti a solidarity vo svetle spoločného dobra Š 7; vychovávajú k – Š 10,3; praktická skúsenosť – Cirkvi Š 14,2; p. Š IV. kap. SC *v spoločenstve a spolupráci*; totiž prežívajú – Š 21; pestujú – a spoluprácu Š 23,1; príslušnosť k ASC posilňuje skúsenosť viery a – Cirkvi Š 28,1; v – sal. r. spolupracujú na apoštolských iniciatívach miestnej cirkvi Š 32,2; je prostriedkom, aby poslanie a – prežívali podľa tohto PAŽ Š 33;

otvorenosť voči univerzálnosti – a poslania Š 34; identita, duch, poslanie, – Š 40,1; v – so zosnulými SC a dobrodinami Prav. 6,3; sa vykonávajú v duchu služby podľa princípov – Prav. 7,1; Provinciáli a provinciálky v spolupráci s direktormi a direktorkami zaručujú jednotu v – a v poslaní Prav. 9,2; starať sa o zväzky jednoty a – s PR, alebo so svet. radou ASC tam, kde neexistuje PR Prav. 21,1; upevňovať charizmatické zväzky – so Saleziánskou kongregáciou, s Inštitútom FMA a s inými skupinami sal. r. Prav. 21,1;

Spoločnosť, spoločenský:

najkrehkejšia a najvzácnejšia časť ľudskej – Š 1; pre dobro Cirkvi a – Š 6; evanjelizovať kultúru a – život Š 7; základná bunka – Š 8,3; v Cirkvi a v – Š 9,4; zodpovednou službou v cirkevnom spoločenstve a v občianskej – Š 13; pre konkrétnych ľudí a pre – Š 14,1; usilujú sa šíriť v – Š 16,2; prísľub ako apoštolské vyjadrenie saleziánskeho povolania v – Š 32,1; SC, povolaní prežívať svoje apoštolské povolanie v – a v Cirkvi Š 33; otvorené pre potreby daného územia a občianskej – Prav. 16,2;

Spolupráca, spolupracovať, spolupracujúci:

D.B. zamýšľal organizovať – Š Úvod; v – s inými hnutiami a spoločenstvami Cirkvi Š 4,1; v duchu pomoci a – Š 12,2; aktívne – na iniciatívach Š 30,1; v spoločenstve saleziánskej rodiny – na apoštolských iniciatívach miestnej cirkvi Š 32,2; zodpovedne ponúkajú svoju – biskupom a kňazom Prav. 4;

Spoluzodpovednosť:

p. Zodpovednosť;

Správca/spravovanie majetku, spravovať majetok:

evanjeliová chudoba, majetok – Š 7; Výkonný sekretariát svetovej rady vykonáva úkony riadneho – Š 38,2; p. Š 39, *Správa majetkov Združenia*; hlavný predstavený je autoritou kompetentnou udeľovať MR a PR povolenia

na vykonávanie mimoriadnych – Š 39,2; – majetky ASC Prav. 21,1; p. Prav. 22,2 *miestnemu správcovi majetku prislúcha* podporovať – majetkov; Prav. 25,5 *provinciálnemu – majetkov prislúcha*; p. Prav. čl.36, *Správa majetku Združenia*;

Správcovia farnosti, kňazi, rehoľníci, rehoľníčky:

SC biskupi, – Š 3,3; vzťahy so – Prav. 1,2; zodpovedne ponúkajú svoju spoluprácu biskupom a – Prav. 4; ASC sa v rodinnom duchu otvára aj pre – a – sa. rod. Prav. 6,5;

Spravodlivosť, spravodlivý:

– pre budovanie bratskejšieho sveta Š 7; hodnoty pravdy, slobody, – Š 9,2; s evanjeliiovými požiadavkami slobody a – podporujú rešpektovanie ľudských práv Prav. 2,4; podporujú solidaritu s rozvojovými národmi, – a pokoj Prav. 3,2;

Srdce:

Duch Svätý stvární v D.B. – otca a učiteľa Š 1;

Stretnutia, spoločné:

Každý sa má zúčastňovať na – programovaní Š 22,1; pravidelné – Prav. 16,2;

Svätosť, posväcovanie:

autentická cesta – Š Úvod; bezpečná cesta k – Š 7; zodpovedne sa usilujú kráčať po tejto ceste, ktorá vedie k – Š 41; do svedectva o hodnotách – Prav. 9,2;

Svedectvo, svedok, svedčiť:

p. Š čl. 7, *Svedectvo blahoslavenstiev*; podporuje ich v ich každodennom – Š 15,2; ktoré vyjadruje v každodennom živote – a apoštolátom Š 30,1; rásť v saleziánskom duchu a – o ňom Š 32,2; Otče, daj mi silu svojho Ducha, aby som dokázal byť verným – Š 32,2; vďační za ich – Prav. 6,3; ponúkajú svoje –. Prinášajú – života zakoreneného v Kristovi Prav. 7,2; zapájajú rehoľné komunity do – o hodnotách svätosti Prav. 9,2; – o svojej špecifickej charizme Prav. 14,4;

Svet:

p. Š I. kap., *SC v saleziánskej rodine a vo svete*; projekt D.B. v Cirkvi a vo – Š 5; p. Š čl. 6, *SC vo svete*; p. Š čl. 16, *Saleziánska prítomnosť vo svete*;

Svetský klérus:

p. diakon, správca farnosti, kňaz;

Sviatosti:

vo viere a vo – sa stretávať Š 9,3; prijímaním – a čítaním Písma formou lectio divina Prav. 12,1;

Školský:

spolupráca vo výchovných a – zariadeniach Š 11;

Štatút:

ASC sa riadi týmto –; – definuje apoštolské povolanie SC; Prav., ktoré sú podriadené – uvádzajú jeho princípy tak, aby boli použiteľné; garantovať ich zhodu s ustanoveniami – a Prav. Š 40,1; Tento – sa môže upraviť na návrh najvyššieho moderátora, svet. rady alebo PR Š 40,2; tieto Prav. dopĺňajú PAŽ definovaný v – Prav. Úvod;

Účasť, zúčastňovať sa:

vyjadrujú sa aktívnou – na živote ASC Š 28,2; – vlastných členov a sympatizantov Prav. 12,5; spoločne prežíva formačnú cestu a – sa na iniciatívach Prav. 13,1;

Učiteľský úrad Cirkvi:

SC podporujú oddanosť – Prav. 1,2; zasahujú podľa usmernení – Prav. 3,2; verné – a jeho smerniciam v oblasti pastorácie Prav. 6,4;

Úprava, upraviť:

Návrh – musí obsahovať jasné a detailné predstavenie motívov, ktoré môžu zdôvodniť túto – Š 40,2; p. Prav. čl. 37, *Záverečné ustanovenia*;

Vernosť, verný:

SC sa spoliehajú na – Boha Otca, ktorý ich povolal Š Úvod; v duchu – pastierom Cirkvi Š 4,1; zaručuje – projektu zakladateľa Š 24,1; p. Š čl. 30, *Vernosť prevzatým záväzkom*; Otče, daj mi silu svojho Ducha, aby som dokázal byť – svedkom Š 32,2; ASC, – vôli zakladateľa Š 34; sú – evanjeliu a sociálnej náuke Cirkvi Prav. 2,1; – pokračujú v ich poslaní Prav. 6,3; – Učiteľskému úradu Cirkvi Prav. 6,4; SC, – jeho duchu Prav. 11,1; iniciatívy, ktoré podporujú – povolaniu Prav. 21,1 a Prav. 25,4;

Viera:

prežívať –, ktorú prijali krstom Š Úvod; povolanie prežívať život – Š 2,2; SC prežívajú svoju – Š 6; vychovávajú mladých, aby sa vo – a vo sviatostiach stretávali Š 9,3; skúsenosť – Š 10,4; upevňujú svoju – sviatostným životom Š 19,2; aby sa poznávali, spoločne rástli, vymieňali si skúsenosti – Š 21; príslušnosť k ASC posilňuje skúsenosť – a spoločenstva Cirkvi Š 28,1; spoločným prežívaním – vo *viere* – radosti a bolesti, a ochotou slúžiť v akýchkoľvek okolnostiach Prav. 2,1; ťažký úsek života a – Prav. 6,4; vyzrievajú vo svojej – a láske Prav. 16,1;

Vstup, vstúpiť:

oficiálny – do ASC vyžaduje prijatie PAŽ Prav. 6,5; osoba, ktorá si želá vstúpiť do ASC Prav. 13,1 a Prav. 13,2; – do Združenia sa uskutočňuje prostredníctvom zloženia osobného apoštolského prísľubu Prav. 13,5; vydáva potvrdenie o – do ASC Prav. 25,2;

Výchova, vychovávateľ, vychovávať, výchovný:

usilujú sa o – Š 8,5; p. Š čl. 9, *Úloha kresťanský* –; duchovnú a – skúsenosť Š 10,1; podporujú dobro a – k láske Š 10,3; presvedčení o – hodnote Š 10,4; postoje, ktoré podporujú – Š 17; v ASC spolu s ostatnými prežíva – spoluzodpovednosť Š 22,1; dôsledný život – poslanie, odbornosť Prav. 2,1; venujú pozornosť – mládeži, ľudským právam Prav. 4; posilňujú – činnosť a apoštolát všetkých obetovaním svojho utrpenia a modlitby Prav. 7,2;

Výchovná metóda dobroty:

vnukol mu výchovnú metódu preniknutú láskou Dobrého pastiera – Š 1;

Výkonný sekretariát svetovej rady:

uskutočňuje zvyčajne prostredníctvom svet. rady s – Š 24,2; – tvoria koordinátor svet. rady, správca majetku ASC, sekretár svet. rady, svet. delegát SDB a svet. delegátka FMA Š 38,2; – vykonáva úkony riadneho spravovania Š 38,2;

Zakladateľ:

sú dedičmi charizmy a ducha – Š 23,3; zaručuje vernosť projektu – Š 24,1; ASC, verné vôli – Š 34;

Závazok, úsilie, angažovanosť, angažovať sa:

– ako SC znamená odpovedať na saleziánske apoštolské povolanie Š 2,1; SC laici uskutočňujú svoj apoštolský – Š 3,2; p. Š II. kap. *Apoštolský záväzok SC*; Žije z – apoštolskej lásky Š 13; – ho evangelizovať kultúru Š 7; posilňujú ho svojou – a zapájaním iných osôb Š 12,1; môžu uskutočňovať svoj apoštolský – Š 12,3; prijímajú hodnoty vlastnej kultúry a –, aby sa riadila Š 16,1; v tvorivej vernosti DB – Š 26,1; – stať sa SC si vyžaduje osobné rozhodnutie Š 27,1; vyjadruje sa odhodlanie prežívať krstné – vo svetle PAŽ Š 27,3; sľubujem, že sa budem – prežívať Š 32,2; zodpovedne – kráčať po tejto ceste, ktorá vedie k svätosti Š 41; p. Prav. I. kap. *Apoštolský záväzok SC*; zhodný so – prijatými zložením prísľubu Prav. 6,4; podporuje miestne strediská, oceňuje – ich rád Prav. 25,1;

Združovať sa, člen/ka Združenia:

Bratský a spoločne Š 6; prítomnosťou primeranou realite života a profesionálnej činnosti – Š 28,2;

Zmysel pre príslušnosť, príslušnosť:

zodpovedne a so – Š 22,2; – k Združeniu sa začína osobným apoštolským prísľubom Š 27,3; – k ASC posilňuje skúsenosť viery a spoločenstva Cirkvi Š 28,1; – si vyžaduje konkrétne znaky Š 28,2;

s cieľom rozvíjať – k ASC Prav. 6,1; –
a pre spoluzodpovednosť zahŕňa aj ekonomický
rozmer Prav. 8,1; aby sa rozvíjal – k ASC
Prav. 14,1;

**Zodpovednosť, zodpovedný,
spoluzodpovednosť:**

k –, solidarite, veľkodušnosti Š 10,3; p. Š čl. 22,
Spoluzodpovední v poslaní; pôsobením Ducha
Svätého. Toto rozhodnutie sprevádzajú
spolupracovníci, ktorí nesú – Š 27,1; tento proces
upravujú tí, čo nesú – za ASC Š 27,1; uznali to –
miestneho strediska Š 27,2; zmysel pre
príslušnosť a pre – zahŕňa aj ekonomický rozmer
Prav. 8,1; zväzok so skupinami sal. r. sa vyjadruje
najmä apoštolskou – Prav. 10,1; prijímajú –
miestneho strediska Prav. 13,2;

Zosnulí:

v spoločenstve so – SC a dobrodincami Prav. 6,3;

Zvolanie:

– všetkých členov rady Prav. 20,1; – zhromaždenia
všetkých členov Prav. 21,1;

OBSAH

Schvaľovací dekrét od Apoštolskej stolice

Promulgačný dekrét hlavného predstaveného

Uvedenie svetovou koordinátorkou

Schválenie slovenského prekladu

Skratky

ŠTATÚT ZDRUŽENIA SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

ÚVOD

I. KAPITOLA: SALEZIÁN SPOLUPRACOVNÍK A SALEZIÁNKA SPOLUPRACOVNÍČKA V SALEZIÁNSKEJ RODINE A VO SVETE

- Čl. 1 Zakladateľ – človek, ktorého poslal Boh
- Čl. 2 Saleziáni spolupracovníci – špecifické povolanie v Cirkvi
- Čl. 3 Jediné povolanie – dva spôsoby, ako ho prežívať
- Čl. 4 Združenie v Cirkvi
- Čl. 5 Združenie v saleziánskej rodine
- Čl. 6 Saleziáni spolupracovníci – saleziáni vo svete

II. KAPITOLA: APOŠTOLSKÝ ZÁVÄZOK saleziána spolupracovníka a saleziánky spolupracovníčky

- Čl. 7 Svedectvo blahoslavenstiev
- Čl. 8 Apoštolský záväzok
- Čl. 9 Úloha kresťansky vychovávať
- Čl. 10 Pedagogika dobroty
- Čl. 11 Typické činnosti
- Čl. 12 Spôsoby a štruktúry, v ktorých pracujú

III. KAPITOLA: SALEZIÁNSKY DUCH SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

- Čl. 13 Vzácné dedičstvo
- Čl. 14 Skúsenosť angažovanej viery
- Čl. 15 Ústredné postavenie apoštolskej lásky

- Čl. 16 Saleziánska prítomnosť vo svete
- Čl. 17 Štýl činnosti
- Čl. 18 Štýl vzťahov
- Čl. 19 Štýl modlitby
- Čl. 20 V spoločenstve s Máriou Pomocnicou a našimi svätcami

IV. KAPITOLA: SALEZIÁN SPOLUPRACOVNÍK A SALEZIÁNKA SPOLUPRACOVNÍČKA V SPOLOČENSTVE A SPOLUPRÁCI

- Čl. 21 Bratia a sestry v donovi Boscovi
- Čl. 22 Spoluzodpovední v poslaní
- Čl. 23 Účasť v saleziánskej rodine a zväzky s jej skupinami
- Čl. 24 Úrad hlavného predstaveného
- Čl. 25 Osobitné zväzky so Spoločnosťou sv. Františka Saleského a s Inštitútom dcér Márie Pomocnice
- Čl. 26 Apoštolská služba delegátov a delegátok

V. KAPITOLA: PRÍSLUŠNOSŤ K ZDRUŽENIU A FORMÁCIA SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

- Čl. 27 Vstup do Združenia
- Čl. 28 Hodnota príslušnosti
- Čl. 29 Zodpovednosť za formáciu a formačné iniciatívy
- Čl. 30 Vernosť prevzatým záväzkom
- Čl. 31 Vystúpenie zo Združenia
- Čl. 32 Význam a znenie apoštolského prísľubu

VI. KAPITOLA: ORGANIZÁCIA ZDRUŽENIA

- Čl. 33 Dôvody organizácie
- Čl. 34 Pružná organizácia
- Čl. 35 Riadenie a animovanie na miestnej, provinciálnej a svetovej úrovni
- Čl. 36 Miestna úroveň
- Čl. 37 Provinciálna úroveň
- Čl. 38 Svetová úroveň
- Čl. 39 Správa majetkov Združenia
- Čl. 40 Záverečné ustanovenia

ZÁVER

- Čl. 41 Cesta k svätosti

PRAVIDLÁ ZDRUŽENIA SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

Úvod

I. KAPITOLA: APOŠTOLSKÝ ZÁVÄZOK

SALEZIÁNA SPOLUPRACOVNÍKA A SALEZIÁNKY SPOLUPRACOVNÍČKY

- Čl. 1 Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky v Cirkvi
- Čl. 2 Saleziáni spolupracovníci a saleziánky spolupracovníčky v spoločensko-kultúrnom kontexte
- Čl. 3 Združenie v občianskych a cirkevných prostrediach
- Čl. 4 Štruktúry, v ktorých pracujú saleziáni spolupracovníci
- Čl. 5 Diela priamo spravované Združením alebo členmi Združenia

II. KAPITOLA: SALEZIÁNI SPOLUPRACOVNÍCI V SPOLOČENSTVE A SPOLUPRÁCI

- Čl. 6 Rodinný duch
- Čl. 7 Spoluzodpovední v činnosti
- Čl. 8 Ekonomická solidarita
- Čl. 9 Osobitné zväzky so Spoločnosťou svätého Františka Saleského a Inštitútom dcér Márie Pomocnice
- Čl. 10 Zväzky so skupinami saleziánskej rodiny

III. KAPITOLA: SALEZIÁNSKY DUCH SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

- Čl. 11 Štýl činnosti
- Čl. 12 Duchovný život

IV. KAPITOLA: PRÍSLUŠNOSŤ K ZDRUŽENIU A FORMÁCIA SALEZIÁNOV SPOLUPRACOVNÍKOV

- Čl. 13 Vstup do Združenia
- Čl. 14 Zmysel pre príslušnosť
- Čl. 15 Iniciatívy počiatkovej formácie
- Čl. 16 Iniciatívy trvalej formácie
- Čl. 17 Formovanie na službu zodpovedného riadenia

V. KAPITOLA: ORGANIZÁCIA ZDRUŽENIA

- Čl. 18 Miestne strediská a ich koordinovanie na provinciálnej úrovni
- Čl. 19 Miestna rada
- Čl. 20 Kolegiálne vedenie
- Čl. 21 Úlohy miestnej rady vzhľadom na jej apoštolskú službu
- Čl. 22 Úlohy členov miestnej rady
- Čl. 23 Delegáti a delegátky
- Čl. 24 Organizácia provincií a provinciálnych rád
- Čl. 25 Úlohy provinciálnej rady vzhľadom na jej apoštolskú službu
- Čl. 26 Úlohy členov provinciálnej rady
- Čl. 27 Špecifické úlohy provinciálnej rady
- Čl. 28 Provinciálny kongres
- Čl. 29 Regionálny kongres

- Čl. 30 Služba hlavného predstaveného
- Čl. 31 Služba hlavného predstaveného
- Čl. 32 Činnosť svetovej rady
- Čl. 33 Svetový kongres
- Čl. 34 Regionálna animačná rada
- Čl. 35 Direktória
- Čl. 36 Správa majetku Združenia
- Čl. 37 Záverečné ustanovenia

DON BOSCO: PRAVIDLÁ SALEZIÁNSKÝCH SPOLUPRACOVNÍKOV

ODPUSTKY

DON BOSCO: PREVENTÍVNY SYSTÉM VO VÝCHOVE MLÁDEŽE

ANALYTICKÝ REGISTER

OBSAH

Preklad z talianskeho originálu: Stanislav Veselský

Jazyková úprava: Andrej Rajský, Pavol Grach, Zemka Jaurová

Kolko nás je

Okolo 30.000

v celom svete

11 regiónov

TALIANSKO - BLÍZ. VÝCHOD - MALTA

IBERSKÝ: Portugalsko a Španielsko

STREDNÁ A ZÁP. EURÓPA: Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Nemecko, Rakúsko a Veľká Británia

STREDNÁ A VÝCH. EURÓPA: Čechy, Chorvátsko, Maďarsko, Poľsko, Rusko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajina

VÝCH. ÁZIA A OCEÁNIA: Austrália, Čína, Filipíny, Japonsko, Kórea, Thajsko, Vietnam a Východný Timor

JUŽNÁ ÁZIA: India a Srí Lanka

AFRIKA A MADAGASKAR: Angola, Benin, Burundi, Etiópia, Gabon, Ghana, Južná Afrika, Kamerun, Keňa, Kongo, Malawi, Mozambik, Namíbia, Nigéria, Rwanda, Tanzánia, Togo, Uganda, Zambia, Zimbabwe

BRAZÍLIA

LATINSKÁ AMERIKA, JUŽNÁ ČASŤ: Argentína, Čile, Paraguaj a Uruguaj

INTERAMERIKA: Antily, Haiti, Kanada, Mexiko, Spojené Štáty a Stredná Amerika

PACIFICKO-KARIBSKÁ JUŽNÁ OBLASŤ: Bolívia, Ekvádor, Kolumbia, Peru a Venezuela

